

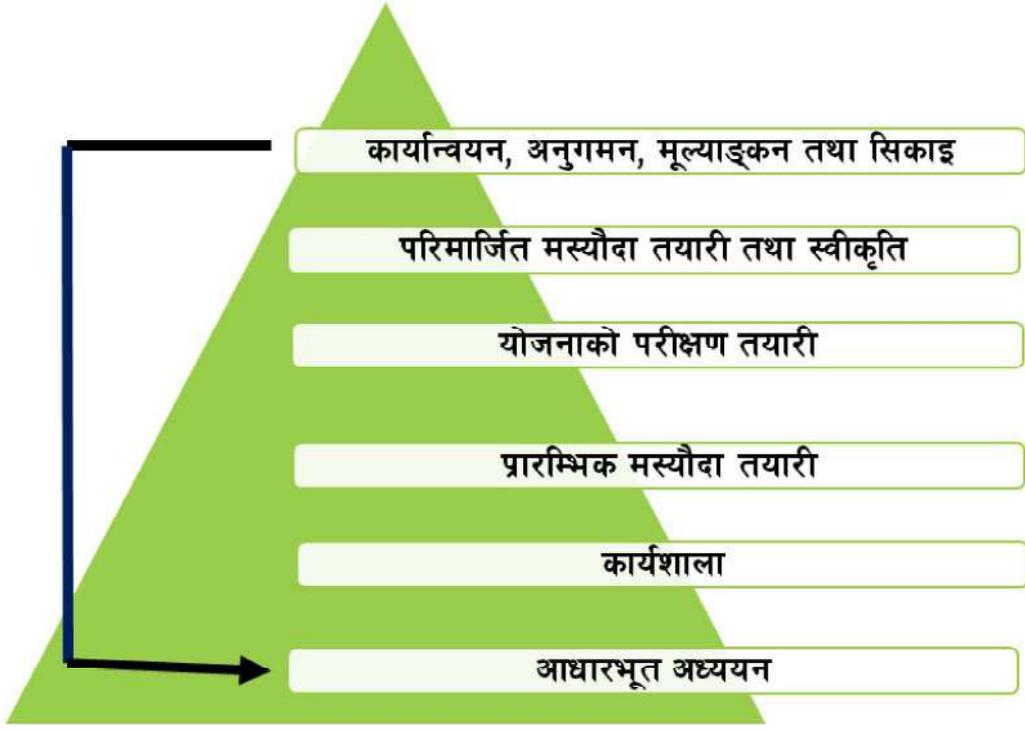

नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०८१

Disaster Preparedness and Response Plan (DPRP)

नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका
कार्यपालिकाको कार्यालय
नेपालगञ्ज
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

दस्तावेज :विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१, नेपालगंज उप-महानगरपालिका
Disaster Preparedness and Response Plan, 2081, Nepalgunj

प्रकाशक: नेपालगंज उप-महानगरपालिका, बाँके
प्रथम प्रकाशन : २०७८
पहिलो अद्यावधिक: २०८०
दोस्रो अद्यावधिक : २०८१
सर्वाधिकार: © प्रकाशकमा
सल्लाहकार: श्री प्रशान्त बिष्ट, नगर प्रमुख
श्री कमरुद्दीन राई, नगर उपप्रमुख
श्री ओमवहादुर खड्का, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्राविधिक सहयोग :

शहरी विपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना (SUPER)

नेपालगंज उप-महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

शुभकामना

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साभ्का अधिकार तथा स्थानीय तहको अधिकार सूचीमा समेत समावेश गरी विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई संवैधानिक रूपमै सुनिश्चित गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय स्तरमा विपद् आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पूर्व सूचना प्रणाली खोज तथा उद्धार राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण वितरण र समन्वय गर्ने, विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा वस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने, विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा समुदायीक संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा आवश्यक ऐन, नीति, नियम तथा निर्देशिकाहरू आपत्कालीन विपद् न्यूनीकरणका लागि योजना निर्माण गर्न अपरिहार्य छ। नेपालगन्ज उप-महानगरपालिकाले २०७८ मा तयार पारेको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ कार्यान्वयन गर्न पाउँदा खुसी लागेको छ।

यस उप-महानगरपालिकाको आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्न सहयोग गर्ने यस उप-महानगरपालिका स्तरीय नगर विपद् व्यवस्थापन समिति र प्राविधिक सहयोग गर्ने शहरी विपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना (SUPER) को स्थानीय साभ्केदार संस्थाहरू UNDP, UNICEF, UNWOMEN, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बाँके तथा सम्वद्ध विज्ञ तथा सबै पक्षहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। प्रस्तुत योजनाले समेटेका क्रियाकलापहरूलाई समयमै कार्यान्वयन गरी विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु।

यस योजना निर्माण पछि समग्र उपमहानगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन प्रभावकारी हुनेछ। सबैको सहभागिता र सकृयतामा विपद् व्यवस्थापन कार्य हुने विश्वास समेत लिएको छु।

प्रशान्त विष्ट
प्रशासक विष्ट
नगर प्रमुख

"समृद्ध शहर, नगरवासीको रहर"

नेपालगंज उप-महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

शुभकामना

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ कार्यान्वयन गरेको कुरा सुन्न पाउदा खुशी लागेको छ। विपद् व्यवस्थापन कुनै एक सरकारको दायित्व मात्र नभई सबैको उत्तिकै जिम्मेवारी रहने मैले महसुस गरेको छु।

विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन तथा वस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने, विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा समुदायीक संघ संस्था, निजी क्षेत्र संगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा प्रचलित ऐन, नीति, नियम तथा निर्देशिकाहरू विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न बनेका छन्। माथिका सबै कानून, नीति, नियमहरूलाई आत्मसाथ गर्दै उपमहानगरपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निमाण गरि कार्यान्वयनमा ल्याउन लाग्दा खुशी लागेको छ। विपद् जोखिम दिनानुदिन बढिरहेको छ भन्दा अतियुक्त नहोला। विपद् प्रतिकार्य एवम् जोखिम न्यूनीकरण गर्ने एक उपाय पूर्वतयारी र समन्वयात्मक प्रतिकार्य नै हो भन्ने कुरा विगतका अनुभवहरूबाट सिकाई भएको छ।

यस योजनाको मुख्य उदेश्य विपद्को समयमा विपद् पीडितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेही मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु रहेको छ। साथै सबै विषयगत क्षेत्रले उत्तिकै प्रभावकारी रूपमा विपद् व्यवस्थापनमा कार्य गर्नुपर्ने देखिन्छ।

अन्नमा यो योजना निमाणमा सहयोग पुऱ्याउने सबै प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै यस उपमहानगरपालिकाले तयार पारेको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुने विश्वास समेत व्यक्त गर्दछु।

कमरुद्धिन राई
नगर उपप्रमुख

"समुद्र शहर, नगरवासीको रहर"

कार्यकारी सारांश

नेपालगंज उप-महानगरपालिका विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपत्बाट उच्च प्रभावित उप-महानगर हो। यस उप-महानगर क्षेत्रमा हरेक वर्ष विशेष गरी बाढी/डुवान आगलागी, शितलहर, हावाहुरी, लू, महामारी जस्ता प्रकोपका कारण उत्पन्न विपत्बाट बढी प्रभावित भइरहेको पाईन्छ। त्यसैगरी सुख्खा खडेरी, फौजी किराको प्रकोप, डुवान, सडक दुर्घटनाबाट पनि जनधनको क्षति भइरहेको पाईन्छ। पश्चिम राप्ती नदीमा आउने बाढी र गर्मी याममा हुने आगलागीका घटना एवम् हिउँदमा हप्तौं चल्ने शितलहरका कारणले जिल्लाका अधिकांश परिवार तथा समुदाय विपद् जोखिममा रहेका छन्। तुलनात्मक रूपमा हरेक वर्ष दोहोरिने र एकैपटक धेरै जनसंख्यालाई प्रभाव पार्ने भएकाले उपमहानगर क्षेत्रमा बाढी तथा डुवान, शितलहर, आगलागी मुख्य प्रकोपको रूपमा रहेको छ।

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट जारी भएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (प्रथम संशोधन २०७६), राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन, २०७५) साथै नेपाल सरकार ले मिति २०७४ कात्तिक ०५ गते तत्कालिन दैवीप्रकोप उद्धार ऐनलाई विस्थापित गर्दै जारी गरेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७६) स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ जस्ता दस्तावेजहरूका मार्गदर्शन तथा स्थानीय तहबाट सङ्कलित सूचना र जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१” तयार गरिएको छ।

विगतका वर्षहरूमा भएका विपत्का घटनाहरूको असर र प्रभावको आधारमा नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको विद्यमान वा अनुमानित प्रकोपका कारण सृजित विभिन्न विपद्बाट प्रभावित हुने अनुमान सहित क्षेत्रगत अवधारणा अनुरूप ८ वटा विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना र प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारीको कार्य सहितको योजना समावेश गरिएको छ। यसका अलावा विषयगत क्षमता (Capacity) र खाडल (Gap) पहिचान गरिनुका साथै गाउँ/नगरपालिकाहरूको साभ्भा पूर्वतयारी कार्यहरू, स्वास्थ्य आपतकालिन सेवा र जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालयको प्रतिकार्य योजना समेत समावेश गरिएको छ। यसरी नै सबै विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजनामा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI) र वालवालिकाको संरक्षणलाई मुलप्रवाहीकरण गरिएको छ। साथै निजि क्षेत्रसंगको सहकार्य तथा समन्वयलाई पनि समावेश गरिएको छ। विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि प्रमुख क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न र व्यवसायिक निरन्तरता योजनालाई सन्दर्भ सामग्रीको रूपमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अङ्गको रूपमा समावेश गरिएको छ। साथै आगलागी तथा भुकम्पको प्रतिकार्य ढाँचालाई छुट्टै अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ। यस वर्ष ५ हजार परिवार प्रभावित हुनसक्ने आकलनका साथ योजना तयार पारिएको छ।

शब्द-संक्षेप

स्थाविव्यस	: स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
प्रप्रअ	: प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
प्रजिअ	: प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सप्रजिअ	: सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी
प्रउ	: प्रहरी उपरिक्षक
सप्रउ	: सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक
विफोप	: विपद् फोकल पर्सन
जिसस	: जिल्ला समन्वय समिति
नेरेसो	: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
गैसस	: गैर सरकारी संस्था
जिआकासके	: जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र
NEOC	: National Emergency Operation Center
PEOC	: Province Emergency Operation Center
LDMC	: District Disaster Management Committee
LEOC	: District Emergency Operation Center
LEOC	: Local Emergency Operation Center
OSM	: Open Street Map
IRA	: Initial Rapid Assessment
MIRA	: Multi-Cluster Initial Rapid Assessment
CSDA	: Cluster Specific Details Assessment
PDNA	: Post Disaster Need Assessment
DRR&M Act	: Disaster Risk Reduction and management Act.
DPRP	: Disaster Preparedness and Response Plan
DHM	: Department of Hydrology and Metrology
WFP	: World Food Programme
NRCS	: Nepal Red Cross Society
NFRI	: Non Food Relief Item
RRT	: Rapid Response Team
QRT	: Quick Response Team
IMO	: Information Management Officer
DMA	: Data Management Assistant
SAR	: Search and Rescue
DLSA	: District Lead Support Agency
UNICEF	: United Nations International Childrens Emergency Fund
DRR Portal	: Disaster Risk Reduction Portal
SOP	: Standard Operating Procedure
SDF	: Social Development Forum, BEE-Group : Bheri Environmental Excellence Group

बिषय सूची

खण्ड: १ प्रारम्भिक परिचय

	बिषय/शिर्षक	पेज नं.
१.१	उप-महानगरपालिकाको पृष्ठभूमि	१
१.२	विपद्को पृष्ठभूमि र समयरेखा	१
१.३	नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको वडा विभाजन नक्सा	२
१.४	नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको वडागत विवरण	३

खण्ड: २ योजनाको उद्देश्य तथा आवश्यकता

	बिषय/शिर्षक	पेज नं.
२.१	योजनाको उद्देश्य	४
२.२	विपद् व्यवस्थापनका लागि अवलम्बन गरिने रणनीति, मान्यता	४
२.३	आपतकालिन विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संवैधानिक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू	५

खण्ड: ३ विपद्को जोखिम, संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

	बिषय/शिर्षक	पेज नं.
३.१	नेपालगंज उपनगरपालिकाको प्रकोप जोखिम विश्लेषण:	६
३.२	उपहानगरपालिकामा हुन सक्ने संभावीत प्रकोपका प्रकारहरू	७
३.३	नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको प्रकोप पहिचान तथा जोखिम स्तरीकरण	८
३.४	संकटासन्नताको विश्लेषण	८
३.५	बिगतका प्रकोपहरूको विश्लेषण	९
३.६	आगलागी जोखिम क्षेत्र नक्सांकन नेपालगंज उप-महानगरपालिका	१०
३.७	बाढी तथा डुबान २०७९ को अवस्था नेपालगंज उप-महानगरपालिका	११
३.८	वडागत प्रकोप जोखिम तथा समुदायहरू	१३
३.९	प्रकोपहरूको सम्भाव्य जोखिम विश्लेषण	१७
३.१०	उप-महानगरपालिका स्थित सरोकारवालाको स्रोत एवम् क्षमता विश्लेषण	१८
३.११	क्षमता तथा आपतकालिन सेवा प्रदायक संस्था	१९

खण्ड: ४ आपतकालीन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिदृश्य

	बिषय/शिर्षक	पेज नं.
४.१	विपद्को अवस्था र मान्यता योजना	२०
४.२	भूकम्पकोलागि परिदृश्य	२१

खण्ड: ५ विषय क्षेत्रको परिचय र क्षेत्रगत अवधारणा

	विषय/शिर्षक	पेज नं.
५.१	निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी	२२
५.२	आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्व तयारी गतिविधि	२५
५.३	विषय क्षेत्रको परिचय (क्षेत्रगत अवधारणा)	२६
५.४	विषय क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूचि:	२७

खण्ड: ६ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजना

क्र.सं.	विषय/शिर्षक	पेज नं.
६.१	विषयगत भूमिका तथा जिम्मेवारी	२८
६.१.१	समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार	२८
६.१.२	खाद्य (Food Cluster)	३२
६.१.३	आवास तथा गैर खाद्य (Shelter/ Non Food Items)	३५
६.१.४	खानेपानी तथा सरसफाई (WASH) क्षेत्र	३८
६.१.५	स्वास्थ्य र पोषण (Health and Nutrition) क्षेत्र	४१
६.१.६	शिक्षा (Education) क्षेत्र	४४
६.१.७	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा (Protection and Social Security Cluster) क्षेत्र	४७
६.१.८	पुनलाभ तथा पुनर्निर्माण (Rehabilitation & Reconstruction Cluster) क्षेत्र	५१
६.२	तातो हावाको लहर (लू) प्रतिकार्यको समग्र योजना	५३
६.२.१	पूर्वतयारीका गतिविधिहरू (तातो हावाको लहर चल्नु पूर्व)	५४
६.३	बडास्तरको जोखिम व्यवस्थापन तथा पूर्वतयारी रणनीतिक क्रियाकलापहरू	५४

खण्ड: ७ निजी क्षेत्रसंग सहकार्य

क्र.सं.	विषय/शिर्षक	पेज नं.
७.१	निजीक्षेत्र संग सहकार्य	६७
७.२	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा निजी क्षेत्रको भूमिका	६७
७.३	निजी क्षेत्र अर्न्तगत रहेको संघसंस्थाहरूको विवरण	७८

खण्ड: ८ कार्यान्वयन रणनीति, पुनरावलोकन तथा समिक्षा

क्र.सं.	विषय/शिर्षक	पेज नं.
८.१	कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति	७०
८.२	विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्रियाशिल हुने	७०
८.३	विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना:	७१
८.४	विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समिक्षा तथा अद्यावधिक	७१

खण्ड: ९ प्रतिवेदन, अनुगमन, अभिलेखन र सूचना

क्र.सं.	बिषय/शिर्षक	पेज नं.
९.	प्रतिवेदन, अनुगमन तथा अभिलेखन	७३
९.१	अनुगमन:	७३
९.२	प्रतिवेदन तथा सञ्चार	७३
९.३	संस्थागत व्यवस्था	७४
९.४	अभिलेखीकरण	७४
९.५	अनुमोदन प्रक्रिया	७४
९.६	सन्दर्भ सामग्री	७४

अनुसूचिहरू

अनुसूची १	कार्यपालिका सदस्यहरूको विवरण	७५
अनुसूची २	नगरस्तरीय विभिन्न समिति र समितिका सदस्यहरूको विवरण	७६
अनुसूची ३	रेडियो एफ.एम तथा संचार माध्यम-टेलिभिजन तथा पत्र पत्रिकाहरूको विवरण	७७
अनुसूची ४	नेपालगंज उप महानगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूको सम्पर्क नम्बर	७९
अनुसूची ५	नेपालगन्ज उप(महानगरपालिका क्षेत्रका एम्बुलेन्स विवरण	८०
अनुसूची ६	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी नेपालगन्जका उपशाखाहरूको कार्यक्षेत्र र सम्पर्क फोन. नं.	८१
अनुसूची ७	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वारुण यन्त्र शाखाका कर्मचारीहरूको विवरण	८२
अनुसूची ८	सञ्चार संयन्त्र	८२
अनुसूची ९	सुरक्षा निकायहरूको सम्पर्क विवरण	८३
अनुसूची १०	कार्यपालिका सदस्यहरूको विवरणस्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रसँग सम्बन्धित विवरण	८४
अनुसूची ११	क्रियासिल राजनैतिक दलहरू	८५
अनुसूची १२	बाढी पूर्व सूचना प्रणाली र साईरन अपरेटर विवरण	८५
अनुसूची १३	वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति वडा नं ३ विवरण	८६
अनुसूची १४	वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति वडा नं ७ विवरण	८७
अनुसूची १५	भनवहरूको विवरण नक्शा	८८-९६
अनुसूची १८	उप-महानगरपालिकामा सामाजिक सुरक्षा सेवा प्राप्त गर्ने संख्या	९७
अनुसूची १९	भुकम्प विपद् प्रतिकार्य तालिका	९७-१०१
अनुसूची २०	कार्यपालिका सदस्यहरूको विवरण	१००-१०३

१.१ उप-महानगरपालिकाको पृष्ठभूमि

नेपालगंज उपमहानगरपालिका लुम्बिनी प्रदेशको १२ जिल्लाहरू मध्ये सवैभन्दा महत्वपूर्ण जिल्ला बाँके जिल्लाको सदरमुकामको रूपमा रहेको उप-महानगरपालिका हो । यो शहर वि.सं. २०१७ सालमा नेपालगंज नगर पञ्चायतका नामबाट स्थापना भई २०१९ सालमा नगरपालिकाको रूपमा स्थापित भएको हो । नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७१ मंसिर १६ गतेको निर्णयबाट साविकका १० वटा गा.वि.स. गाभेर २७ वटा वडा कायम गरि नेपालगंज उप-महानगरपालिका घोषणा गरिएको र मिति २०७२/६/१ को निर्णयबाट पुरैनी गा.वि.स. गाभेर २८ वडा कायम गरिएको थियो । मिति २०७३/११/२७ गतेको निर्णयानुसार साविकका २८ वडा परिमार्जन भई २३ वटा वडा कायम गरिएको छ ।

२३ वडाको कूल क्षेत्रफल क्षेत्रफल ८५.९४ वर्ग कि.मि. रहेको छ । यस नेपालगंज उप-महानगरपालिका क्षेत्रसंग सिमाना जोडिएका पालिकाहरू पूर्वमा-डुडुवा गाउँपालिका, पश्चिममा-जानकी गाउँपालिका, उत्तरमा-जानकी गाउँपालिका र कोहलपुर नगरपालिका र दक्षिणमा डुडुवा गाउँपालिका र मित्रराष्ट्र भारतको सीमाना पर्दछ । भारतसंग यस उप-महानगरपालिकाको वडा नं १५ र १६ को सीमा जोडिएको छ । २०७८ को जनगणना अनुसार यस उप-महानगरपालिकाको कूल जनसंख्या १,६६,२५८ मध्ये पुरुष ८३,३११ र महिला ८२,९४७ रहेका छन् । राजधानी काठमाण्डौंबाट करिब ६०० किलोमिटर पश्चिमको दुरीमा रहको नेपालगंजको भुभाग ८१. १७.२४ पूर्वदेखि ८२.४८.०० पूर्वी देशान्तर र २७.३०.३६ उत्तरदेखि २८.१२.०० उत्तरी आक्षांश बिच रहेको छ ।

यो उप-महानगरपालिका नेपालको तराई क्षेत्रमा पर्ने भएकोले यहाँको हावा पानी उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको मनसुनी हावापानी पाईन्छ । यस नगरपालिकाको औसत तापक्रम २३.९८ डि.से. रहेको छ । गर्मी महिनामा औसत अधिकतम तापक्रम ४६ डि.से. र जाडो महिनामा औसत न्युनतम तापक्रम ६.९६ डि.से.सम्म पुग्न जान्छ । यस उप-महानगरपालिकामा वैशाख र जेठ महिनामा अत्यधिक गर्मी र पुस र माघ महिनामा सवैभन्दा जाडो हुने गर्दछ । यहाँको आद्रता सरदर ७१.१६ % रहेको छ । यहाँ वार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. वर्षा हुने गर्दछ ।

१.२ बिपद्को पृष्ठभूमि र समयरेखा

भौगोलिक विविधताको आधारमा कारण समय, परिस्थितिले गर्दा यस नगरपालिकामा २०४५ साल देखि बाढी, डुवान, कटान, आगलागी, शितलहर, हावाहुरी तथा जंगली जनावरको आक्रमण जस्ता प्रकोपहरू दोहोरीरहने गरेका छन् भने हाल आएर कोरोना भाइरस कोभिड-१९ पश्चात डेंगु रोग प्रमुख प्रकोप को रूपमा थपिएको छ । यसका अतिरिक्त सडक दुर्घटना, शीतलहर, लू-लागु सहायक प्रकोप हुन् । भूकम्पको जोखिमलाई भने कहिल्यै पनि नकार्न मिल्दैन । उत्तर चुरे पहाडबाट दक्षिणतिर बग्ने नदीहरू र खहरे खोलाहरूमा बाढीजन्य प्रकोपबाट यस उप-महानगरपालिकामा डुवान र कटानले धेरै धनजनको क्षति हुने गरेको छ । समय अनुसारको अन्नबाली तथा बेमौसमी तरकारी खेतीका साथै बगर खेतीमा समेत ठुलो नोक्सान पुऱ्याइ रहेको छ ।

वि.स. २०७८ सालमा आएको बेमौसमी वर्षाले उप-महानगरपालिका भित्र ५९२२ घरधुरी प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुनुका साथै ८९५४१.२०८ कट्टा जमिनमा लगाईएको धान वाली क्षति भएको थियो । हरेक वर्ष विभिन्न प्रकोपबाट क्षति व्यहोर्दै आएतापनि ठुलै क्षति भने भएको छैन ।

१.४ नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको वडागत विवरण

क्र. स.	वडा न.	वडाको ठेगाना	जम्मा जनसंख्या	क्षेत्रफल	क्र. स.	वडा न.	वडाको ठेगाना	जम्मा जनसंख्या	क्षेत्रफल
१	1	धम्बोझी	8990	1.543	१३	13	उदयपुर	6999	6.710
२	2	घरबारी टोल	6244	0.728	१४	14	भवनियापुर	6352	6.299
३	3	एकलैनी	3313	0.096	१५	15	पिप्रहवा	6489	4.278
४	4	सल्यानी बाग	12738	1.084	१६	16	जैसपुर	7672	2.83
५	5	बच्चुपूर्वा	5872	0.567	१७	17	परसपुर	6274	6.263
६	6	फुल्टेक्रा	6366	1.575	१८	18	कारकान्दी	12047	15.897
७	7	गगनगंज	3415	0.187	१९	19	बासुदेवपुर	8537	8.737
८	8	त्रिभुवन चोक	4617	0.262	२०	20	मनिकापुर	14767	15.897
९	9	बाँकिगाँउ	5534	1.037	२१	21	पुरेना	8217	1.575
१०	10	आदर्शनगर	9455	3.179	२२	22	पुरेनी	5934	5.545
११	11	भवानी बाग	5522	0.23	२३	23	हिरमिनिया	1846	4.178
१२	12	कोरियनपुर	7244	1.339					

२.१ योजनाको उद्देश्य :

यो योजनाको प्रमुख उद्देश्य नेपालगंज उप-नगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई जनधनको क्षति कम गर्नु रहेको छ। यसका देहाय बमोजिमका उद्देश्यहरू रहेका छन्।

- (क) विपद् प्रतिकार्यकालागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरू पहिचान र अद्यावधिक गर्नु।
- (ख) विपद् प्रतिकार्यकालागि उपलब्ध स्रोत, साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा र सम्भावित विपत्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आँकलन गर्नु।
- (ग) विपद् प्रतिकार्यकालागि विषयगत क्षेत्रहरूको जिम्मेवारी तथा भूमिका निर्धारण गरी प्रभावकारी विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्नु।
- (घ) विपद् प्रतिकार्यकालागि सामान्य, पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्नु।
- (ङ) विपद् पूर्वतयारी, जोखिमको विश्लेषण तथा योजनाका आधारमा प्रतिकार्यका गतिविधी गर्न सहायता मिल्नु।
- च) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI) मुलप्रवाहीकरण गरी सीमान्तकृत र बढि जोखिममा रहेका समूहको आवश्यकता प्रभावकारीरूपमा सम्बोधन गर्नु।

२.२ विपद् व्यवस्थापनका लागि अवलम्बन गरिने रणनीति, मान्यता**(क) एकद्वार नीति**

नेपालगंज उप-महानगरपालिका कार्यालय मार्फत एकद्वार नीति अनुरूप समग्र समन्वय र व्यवस्थापनको काम हुनेछ। प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले कुनै शाखा कर्मचारीलाई समन्वयका लागि जिम्मेवारी दिन सकिनेछ।

(ख) विषयगत समन्वय

विभिन्न कारणबाट हुन सक्ने विपद् व्यवस्थापनका लागि सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रको सहभागितामा विभिन्न ८ (आठ) वटा विषयगत क्षेत्र तोकिने छ। ती विषयगत क्षेत्रहरूसँगको समन्वयमा विपद् व्यवस्थापनका कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ।

ग) मानवीय प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन

संकटको अवस्था आउनु अघि नै समाजमा लैङ्गिक तथा सामाजिक असमानता विद्यमान हुने गर्छन्। महिला, बालिका, पुरुष र बालकहरूको हैसियत र भूमिका समाजमा फरक फरक हुने हुनाले, कुनैपनि प्रकोप र मानवीय संकट आइपर्दा, त्यसले उनीहरूलाई फरक फरक तरिकाले प्रभाव पार्छन्। लैङ्गिक असमानताका कारण संकटको समयमा हुने उच्च जोखिम र प्रभावलाई अपाङ्गता, उमेर, लैङ्गिकता, धर्म, जाति, र भौगोलिक स्थान लगायतका अन्य अन्तरछेदीय कारकहरूले थप जटिल बनाउन सक्छ। विपदमा यी विद्यमान असमानताहरू थप जटिल भएर उपलब्ध स्रोत र सेवाहरूमा सीमान्तकृत समूहहरूको पहुँचलाई थप सीमित गर्ने सम्भावना हुन्छ। तसर्थ समावेशी, प्रभावकारी, कुशल र सशक्तिकरणकारी प्रतिकार्यहरू सुनिश्चित गर्ने प्रतिकार्य योजनामा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई एकीकृत गर्न आवश्यक हुन्छ। लैङ्गिक समानता र मानवीय कार्यमा महिला तथा बालिकाहरूको सशक्तिकरण सम्बन्धी आईएससी (IASC) नीतिमा उल्लेख गरिए अनुसार, यसका लागि मानवीय कार्यकर्ताहरूले प्राथमिकताका क्षेत्रहरूमा आफूले गर्ने

प्रयासहरूमा तलका कार्य गर्दै सामन्जस्यता कायम गर्न आवश्यक हुन्छ, १-महिलाका विशेष आवश्यकताहरूलाई ध्यानमा राखेर तयार पारिएका कार्यक्रम र तिनको कार्यान्वयन, २० सेवा प्रवाह लगायत प्रतिकार्यका सबै चरणहरूमा महिला र महिलाहरूको संस्थाको सहभागिता र नेतृत्वको सुनिश्चितता, र ३० प्रतिकार्यका लागि लैङ्गिक-उत्तरदायी अनुगमन र जवाफदेहिताको ढाँचा ।

कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र विश्लेषण गर्ने क्रममा लिङ्ग, उमेर र अपाङ्गताको खण्डीकृत तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नु लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणको पूर्वसर्त हो । आवश्यकताहरूको लेखाजोखा, पूर्वतयारी र सहायता वितरण गर्दा महिला, पुरुष, किशोर तथा किशोरी र लैङ्गिक अल्पसंख्यक व्यक्तिहरू, सीमान्तकृत समूहहरू, साथै विभिन्न उमेर समूह, अपाङ्गता, पृष्ठभूमि र पहुँच गर्न कठिन स्थानका मानिसहरूका विभिन्न आवश्यकताहरूलाई विचार गर्नुपर्छ । पूर्वतयारी र प्रतिकार्यसम्बन्धी जानकारीमा पहुँच बढाउनको लागि, लक्षित समुदायका लागि उपयुक्त विविध माध्यमहरू प्रयोग गरेर ती जानकारी स्थानीय रूपमा बुझिने भाषाहरूमा उपलब्ध गराउनु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । स्तनपान गराउने महिला, शिशु, बालबालिका, वृद्धवृद्धा र दीर्घकालीन रोग लागेका व्यक्तिहरूको आवश्यकतालाई राहत प्याकेजमा सम्बोधन गरिनुपर्छ, साथै संकटासन्न समूहहरू (महिलाघरमुली भएका घरपरिवार, एकल महिला, गर्भावस्थाको अन्तिम चरणमा रहेका महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र वृद्धहरू)ले राहतमा पहुँच पाउने सुनिश्चित गर्न विशेष प्रयासहरू गरिनुपर्छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका सुविधाहरूमा पर्याप्त बत्ती र गोपनीयता, साथै डस्टबिन र महिलाहरूको लागि महिनावारी स्वच्छताका सामग्री लगायतका प्रबन्ध सहित महिला र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सुरक्षा र पहुँचसम्बन्धी आवश्यकतालाई ध्यानमा राखेर बनाइनु पर्छ । यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवाहरू, मनोसामाजिक परामर्श र लैङ्गिक हिंसासम्बन्धी सेवाहरू (सूचना तथा प्रेषण हेल्पडेस्क, हटलाइनहरू, लैङ्गिक हिंसा रोकथाम र प्रतिकार्यसम्बन्धी सेवाहरू बारे सन्देश) मा महिलाहरूको पहुँच सुनिश्चित गरिनुपर्छ । नगद वितरण तथा नगदमा आधारित पहलहरूमा संकटासन्न समूहहरूलाई प्राथमिकता दिइनुपर्छ । त्यस अतिरिक्त, पुनर्लाभको प्रारम्भिक चरणमा सृजना हुने रोजगारीका अवसरहरूमा महिलाको समान पहुँचलाई सम्भव बनाउन स्याहारसुसार सम्बन्धी काममा महिलाहरूको अधिक कार्यबोभलाई पहिचान गरी सम्बोधन गरिनुपर्दछ । लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अन्तर(सम्बन्धित सवालहरूमा छलफल गर्न र समावेशी प्रतिकार्यका लागि मानवीय कार्यकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि सबै विषयगत क्षेत्रहरूको संयुक्त मंचका रूपमा मानवीय कार्यका लागि कार्यगत समूह (Gender in Humanitarian Action) लाई सक्रिय बनाउन सकिन्छ ।

२.३ आपतकालिन विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संवैधानिक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू

- क) नेपालको संविधान
- ख) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- ग) विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- घ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४
- ङ) राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७०
- ड) दिगो विकास लक्ष्यहरू (२०१५(२०३०)
- च) विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना :२०१७-२०३०
- छ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीतिक कार्य योजना-२०८१
- ज) लुम्बिनी प्रदेश सरकारको विपद् जोखिम न्यूनीकरण रणनीतिक कार्ययोजना, २०२३-२०३०
- झ) लुम्बिनी प्रदेश सरकारको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०८०

खण्ड (३) विपद्को जोखिम, संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

३.१ नेपालगञ्ज उपनगरपालिकाको प्रकोप जोखिम विश्लेषण:

उप-महानगरपालिकाको उत्तर तर्फको भूभाग चुरे पर्वत श्रृंखलामा पर्ने भएका कारण दक्षिण तर्फको समथर भूमिभन्दा फरक अर्थात भिरालो किसिमको छ। भिरालो भएको एकातिर वर्षातमा खहरे खोलाले यस क्षेत्रको माटो बगाएर लैजान्छ भने अर्कोतिर चुरे पहाडबाट बगाई ल्याएको वालुवा, गेग्यानहरू समथर क्षेत्रको भूमिमा नदीनालामा ल्याई थुपार्ने गर्छ। जसले गर्दा उब्जाउ भूमिहरू दिन प्रतिदिन मरुभूमिमा परिणत हुँदै गएका छन्। यसका अतिरिक्त उत्तर चुरे पहाडबाट दक्षिणतिर बग्ने नदीहरू र वर्षे खोलाहरूमा बाढीजन्य प्रकोपबाट उपमहानगर पालिमा हुने डुबान र कटानले धेरै धनजनको क्षति हुने गरेको छ।

उप-महानगरपालिकामा तीव्र बसाइँ सराई, जनसंख्या वृद्धि र सवारी साधनको चापले गर्दा सडक दुर्घटना दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको छ। जसका कारण मानिस दुर्घटनामा परि अपाङ्ग हुनुका साथै मृत्यु समेत हुने गरेको छ। यस उपमहानगरमा मौसम अनुसार पनि प्रकोप देखिन्छन्। चिसो मौसममा शीतलहर हुने र यसबाट ठूलो क्षति नभएपनि मानवीय पीडा, कृषि उपजमा कमि र पशु चौपाया मर्ने गरेका छन् भने अत्यधिक गर्मीका कारण लु लाग्नु, सरुवा रोगहरू फैलिनु र आँधीबेहरीबाट घरगोठमा क्षति पुगी समुदायको बासस्थानमा असर पर्ने गरेको यथार्थ छ। यसैगरि विश्व भरि माहामारीको रूपमा फैलिएको यो कोभीड-१९ समस्या विगतमा रहेको र हालका दिनमा, डेंगु रोगको प्रभाव पनि निकै रहेको थियो। साथै स्रोत साधनको कमी भएको, जनचेतना र अनुकूलन क्षमताको अभाव पनि रहेको छ।

कुनै पनि विपद्बाट मुख्यरूपले जोखिम समूहका घरपरिवारहरू जस्तै: एकल महिला, गर्भवती तथा शिशुलाई स्तनपान गराउने महिला, र जोखिममा रहेका अन्य समूहहरू बढि प्रभावित हुन्छन्। जोखिममा रहेका अन्य समूहहरूमा १) आर्थिकरूपमा विपन्न जस्तै: अनौपचारिक क्षेत्रका कामदारहरू, घरेलु कामदारहरू, सुकुम्वासी, घर वारविहिन, महिला वा बालबालिका घरमूली भएका परिवारहरू, आप्रवासीहरू, फर्केका र विपन्न किसानहरू, २) अल्पसंख्यक समूहमा जस्तै: विपन्न जातीय घरपरिवार, धार्मिक अल्पसंख्यक जाति अथवा यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक समुदाय, ३) उमेर सम्बन्धी जोखिम समूह जस्तै: बालबालिका तथा वृद्धवृद्धा घरमूली भएका परिवार हरू, ४) विशेष तथा शारिकरूपमा विपन्न समूहहरू जस्तै: अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र एचआईभी/एड्स भएका व्यक्तिहरू, ५) पेशागत जोखिम समूहमा यौनकर्मीहरू, गिट्टि कुटने र बाल श्रमिक पर्दछन्।

३.२. उपमहानगरपालिकामा हुन सक्ने संभावित प्रकोपका प्रकारहरू:

क्र.स.	संभावित प्रकोप	विद्यमान अवस्था	समय
१	भूकम्प	भूकम्पीय जोखिमका हिसाबले नेपाल ११औं स्थानमा रहेको र उप-महानगरपालिकामा सबै भवनहरू भूकम्प प्रतिरोधात्मक नभएको, अहिले उपमहानगरले भवन आचार संहिता लागु गरेको	जुनसुकै समयमा
२	आगलागी	उप-महानगरपालिकामा धेरै जसो भूभागमा घना बस्ती रहेका, सुकुम्बासी, विपन्न, मुस्लिम, दलित तथा जनजाती समुदायमा कच्ची घर हुनु, सचेतना अभाव, अग्नी नियन्त्रण यन्त्रको प्रयाप्तता नहुनु, हावाहुरी चलिरहँदा असुरक्षित रूपले खाना पकाउनु र चुल्होमा आगो राख्ने चलन रहनु, आगो सल्काउँदा मट्टितेलको प्रयोग गर्नु र आगो बाल्ने वस्तुहरू बच्चाहरूले खेलाउँदा आगलागीका घटना बढी हुने गरेको	चैत्र -जेष्ठ
३	बाढी	उपमहानगर क्षेत्रमा उत्तरी भागमा डुडुवा खोलाबाट, राप्ती नदिका कारण केही क्षेत्र तथा शहरी क्षेत्रमा क्षेत्र भएर बग्ने खहरे खोलाहरूले यस उप-महानगरपालिकाको को भू-भागहरू वर्षेनी डुवान र कटान बाट क्षति पुऱ्याइरहेका छन्	जेष्ठ - असोज
४	महामारी	बाढी पश्चात प्रकोपका रूपमा भ्रूडापखाला लगायत पानीजन्य रोग बढ्ने गरेको, स्रोत साधन, जनचेतना र अनुकूलन क्षमताको अभाव ।	विपद् पछि, अन्य समयमा
५	वर्ड फ्लु	भारतीय खुल्ला सिमाना, अव्यवस्थित कुखुरा पालन ।	जुनसुकै समयमा
६	शितलहर	चिसोको मात्रा बढ्दै गएको विपन्न बस्ती बढी प्रभावित	पुष - माघ
७	मौसमी सुख्खा	नहरको सिचाई नपुगेका र उप-महानगरको उत्तरी भेगमा पानी नपरेमा सुख्खा खडेरी पर्ने गरेको	असार - भद्र
८	किट आतंक	जलवायु परिवर्तन, बढी विषादी प्रयोगका कारण लाभकारी चरा, किरा लोप ।	खेती मौसम
९	चट्याङ, असिना	बढी जसो वर्षायाम र पानी परेका समयमा	जुनसुकै समयमा
१०	कोभिड-१९ तथा डेंगु	विगतमा कोभिड-१९ महामारीका कारण यो नगरपालिका निकै प्रभावित रहेको र भारतीय खुला सिमानाका कारण पनि थप समस्या भएको, स्रोत साधनको कमी भएको जनचेतना र अनुकूलन क्षमताको अभाव । साथै हालका दिनमा डेंगु रोगको प्रकोपले शहरी क्षेत्र आक्रान्त बनेको ।	जुनसुकै समयमा
११	अत्यधिक गर्मी लु	जलवायु परिवर्तनको कारण विश्वकै तापमान बढेको कारण नेपालगंज उपमहानगरपालिकाको पनि तापक्रम बढ्दै गएको छ । यस वर्ष मापन गरिएको तापक्रम ४५ डिग्री सेल्सियस सम्म मापन गरिएको छ ।	जेष्ठ देखि भाद्र

स्रोत: नेपालगंज उपमहानगरपालिकाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य, २०७८ तथा बाँके जिल्लाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य, २०८० तथा उपमहानगरपालिकामा भएको छलफलका २०८१ का आधारमा तयार गरिएको

३.३ नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको प्रकोप पहिचान तथा जोखिम स्तरीकरण

प्रकोप	भूकम्प	वाढी डुवान	आगलागी	महामारी	सवारी दुर्घटना	चट्याड	लु	शितलहर	हावाहुरी
भूकम्प		भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प
वाढी डुवान			आगलागी	महामारी	वाढी डुवान	वाढी डुवान	वाढी डुवान	वाढी	वाढी
आगलागी				महामारी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
महामारी					महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी
सवारी दुर्घटना						सवारी दुर्घटना	सवारी दुर्घटना	सवारी दुर्घटना	सवारी दुर्घटना
चट्याड							लु	शितलहर	चट्याड
लु								शितलहर	लु
शितलहर									शितलहर
हावाहुरी									
अंकभार	८	५	६	७	४	१	२	३	
स्तर	१	४	३	२	५	८	७	६	

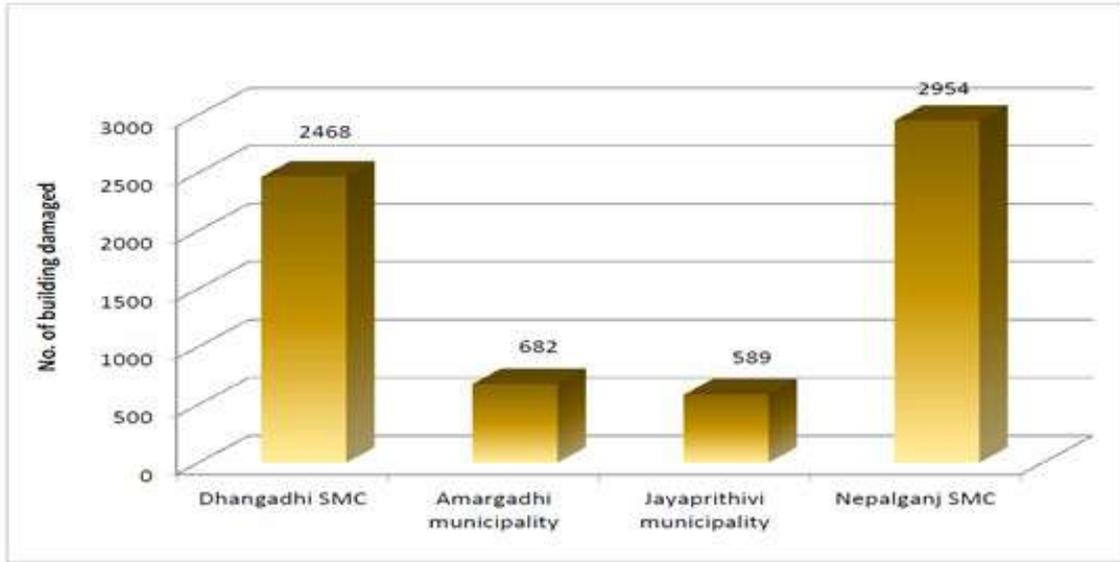
श्रोत : LDMC Plan नेपालगंज उप-महानगरपालिका

सर्भेक्षणमा डुवान, महामारी, वाढी, तुषारो, असिना, हावाहुरी, आगलागी, शितलहर जस्ता प्रकोपहरुबाट यस उपमहानगरपालिका पटक पटक आर्थिक, भौतिक तथा मानवीय क्षति व्यहोर्नुपरेको तथ्याङ्क छ। तर भूकम्पले ठूलो क्षति हालसम्म नगरेतापनी भूकम्पीय जोखिम बढी भएकोले जोखिम न्यूनिकरणका साथै पूर्व तयारीमा तम्तयार बस्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ। वडा नं ३, ६, ११ मा गरिएको भवन संकटासन्नता सर्भेक्षणमा न्यून घरहरुमात्रै सुरक्षित अवस्थामा रहेको र बाँकी घरहरु जोखिम अवस्थामा रहेको तथ्याङ्क छ।

३.४ संकटासन्नताको विश्लेषण

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको घना वस्ती रहेका १,२,३,४,५,६,७,८,१०,११, वडा भूकम्प र आगलागीको जोखिम दृष्टिकोणले सम्पूर्ण घरहरु संकटासन्न अवस्थामा रहेको पाइएको छ। साथै ९ प्रतिशत घरहरु दमकलको पहुँचबाट टाढाभएको पाइएको छ। नेपालगंज उप-महानगरपालिका भित्र ९१३६ जना सामाजिक सुरक्षा कोषमा समावेश भएका छन्। डुरद्वम यूनिभर्सिटीका अनुसार पश्चिम नेपाललाई केन्द्र विन्दु बनाएर ८.६ रेक्टरस्केलको भूकम्प गएको खण्डमा नेपालगंज उप-महानगरपालिकाका करिब २९५४ घरहरुमा क्षती पुग्ने अध्ययन गरिएको छ।

चित्र नं २

Source: Durahm University UK ,Robention et al., 2018

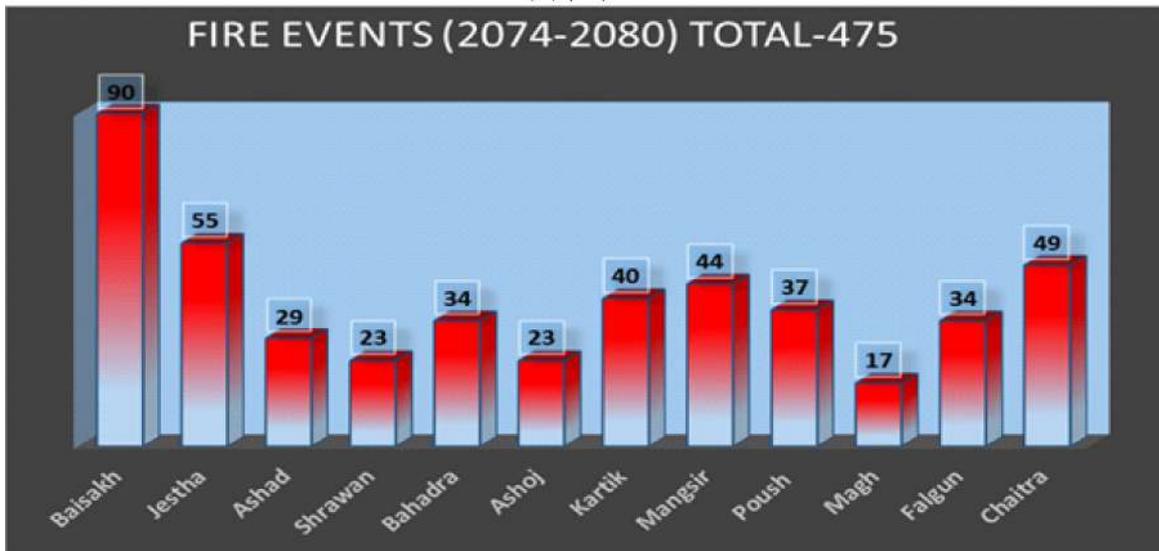
पश्चिम नेपालमा ४८५ वर्ष भन्दा बढी समय सम्म ठूला प्रकृतिका भूकम्पहरु नगएको अध्ययनले देखाएको छ, यस्तो अवस्थामा बाँके जिल्ला तथा नेपालगंज क्षेत्र नराम्ररी प्रभावित हुने अध्ययनले देखाएको छ ।

३.५ बिगतका प्रकोपहरुको विश्लेषण

यस नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको बिगतका वर्षहरुको विश्लेषण गर्दा आगलागीका घटनाहरु सबै भन्दा बढी पाईएको छ, जसको पुनरावृत्ति पनि उच्च पाईएको छ । मुलतः भारी वर्षा हुँदा शहरी क्षेत्रमा डुबानको समस्या पनि उच्च मात्रामा रहेको छ ।

आगलागीका घटना आ.व. ०७९ सम्म

चित्र नं ४

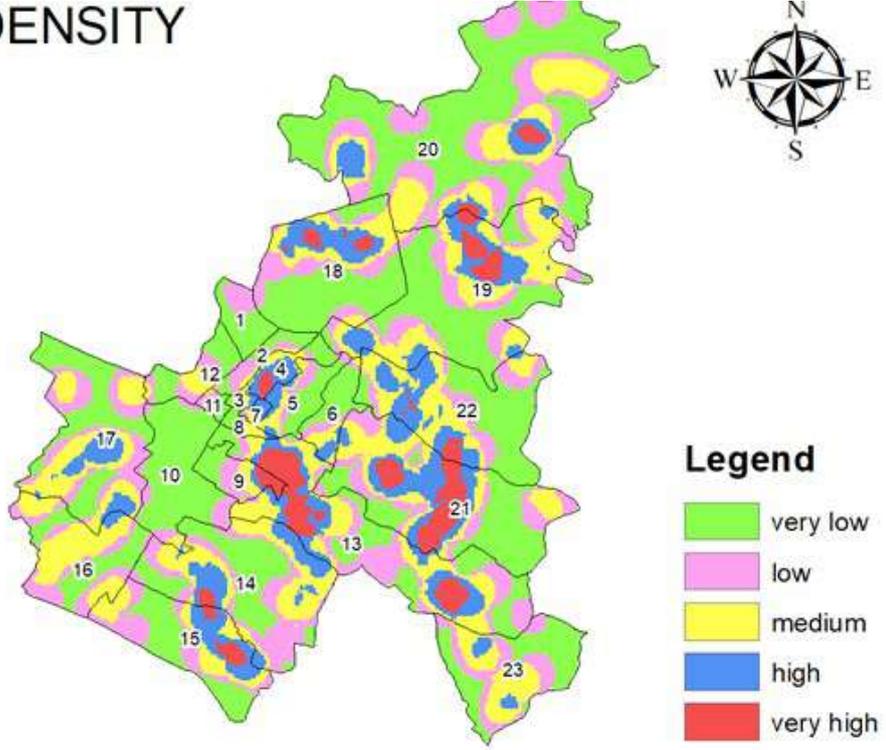
३.७ बाढी तथा डुवान २०७९ को अबस्था नेपालगंज उप-महानगरपालिका

सि.न.	विवरण	अनुमानित घरघुरी				प्रभावित वडाहरु	कुल जनसंख्या
		पूर्ण क्षति	आंशिक क्षति	विस्थापीत	प्रभावित		
1	बाढी तथा डुवान	१८	५०	१६०	२२०	१४,१५,१८,२०	१६६२५८

श्रोत : LEOC नेपालगंज उप-महानगरपालिका

चित्र नं ६ : बाढी तथा डुवान क्षेत्र नक्साङ्कन नेपालगंज उप-महानगरपालिका

WATER DENSITY

३.८ वडागत प्रकोप जोखिम तथा समुदायहरु :

वडा नं	प्रमुख प्रकोपहरु	प्रकोपमा रहेका समुदाय	प्रमुख समुदाय,टोल तथा वस्तीहरु
१	डुवान	पहाडी, दलित, मधेसी, मुस्लिम	शिव पार्वती टोल, दैलेखी मार्ग, संगम टोल, दिपनगर, चन्दनटोल, मुस्लिम टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
२	डुवान	दलित, मधेसी, मुस्लिम, जनजाती र व्यावसायी समुहहरु	न्यूरोड, बुद्धनगर, विकास टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
३	डुवान	दलित, मुस्लिम तथा न्यून आय भएका समुदायहरु	सिनेमा हल टोल, कसगर टोल, एकलैनी टोल, रानीतलाउ टोल, कुमार टोल
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, तथा न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	वडा भरीका सबै समुदायहरु
४	डुवान	दलित, मुस्लिम तथा न्यून आय भएका समुदायहरु	गणेशपुर, देवाफुलवारी, ए.वि.सि. विद्यालय क्षेत्र, सत्यानी बाग, घोसी टोल, बुद्ध टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
५	डुवान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, बृद्ध, बृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	जिन्नत वावा टोल, भट्टा टोल, वच्च पर्वा, बेहना टोल
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, बृद्धबृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	वडा भरीका सबै समुदायहरु
६	डुवान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, बृद्धबृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	मदरसा टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
७	डुवान	वडा भरीको सबै समुदायमा	वडा भरीको सबै समुदायमा
	आगलागी	वडा भरीको सबै समुदायमा	

८	डुवान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, वृद्धवृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा बालबालिकाहरु, घसियारा समुदाय	घसियारा टोल, नाका टोल, सब्जी मण्डी
	आगलागी	वडा भरीको सबै समुदायमा	वडा भरीको सबै समुदायमा
९	डुवान	सबै जातजाती	ढपाली टोल, बौद्ध टोल, पिलरी पुर्वा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
	खडेरी	दलित, मुस्लिम, पहाडी, मधेसी किसानहरु	ढपाली टोल, बौद्ध टोल, पिलरी पुर्वा
१०	डुवान	सबै जातजाती विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	भृकुटी नगर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
११	डुवान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, वृद्धवृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	भट्टा टोल, कसगर टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१२	डुवान	चिडीयामार, दलित, मुस्लिम, मधेसी समुदाय, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	बेलासपुर
	खडेरी	चिडीयामार, दलित, मुस्लिम, मधेसी किसानहरु	बेलासपुर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	

१३	खडेरी	सबै जातजातीहरु, मुस्लिम, मधेसी, ब्राह्मण	घसियारन टोल, बुलबुलिया, चमार टोल, लोधईगाउँ, लालपूर्वा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१४	डुवान	दलित, मुस्लिम, मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	बाबुगाउँ, कैतारीपर्वा, बालेगाउँ
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	बाबुगाउँ, कैतारीपर्वा, बालेगाउँ
१५	डुवान	शिख, मुस्लिम, मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	जमुनाहा, सुईया
	खडेरी	सबै जातजातीहरु	वडा भरीका समुदाय तथा कृषि योग्य जमिन
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१६	डुवान	दलित, मुस्लिम, मधेसी, न्यून आय भएका समुदायहरु, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	जौसपुर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	

१७	डुवान	दलित, मुस्लिम, मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	थकैला, नन्दईगाउँ, परसपुर, ढाडेगाउँ
	खडेरी	सबै समुदायहरु	सबै गाउँ तथा कृषि योग्य जमिन
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, मधेसी, न्यून आय भएका समुदायहरु, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	थकैला, नन्दईगाउँ, परसपुर, ढाडेगाउँ
१८	डुवान	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	लगदहवा, भुजईगाउँ, कारकादो
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	लगदहवा, भुजईगाउँ, कारकादो
	शितलहर	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु, विशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक तथा बालबालिकाहरु	लगदहवा, भुजईगाउँ, कारकादो
१९	बाढी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	सानो भैयापुर
	डुवान,	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	सानो भैयापुर
	खडेरी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	सानो भैयापुर, आलानगर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
२०	बाढी,	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा
	डुवान,	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा
	खडेरी	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा
	आगलागी	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा लगायतका अन्य वस्तीहरु

२१	बाढी,	सबै समुदायहरु	गारामपुरा
	डुवान,	सबै समुदायहरु	गारामपुरा
	खडेरी	सबै समुदायहरु	बिर्ता, तेलियनपुरा, भगरपुर
	आगलागी	सबै समुदायहरु	बिर्ता, तेलियनपुरा, भगरपुर
२२	खडेरी	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	किंधरियनपुरा, जोधापुर खल्ला, परैनिनहरपुरा, लोनियनपुर, तेलियनपुर, शाहापुरा
	डुवान,	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	किंधरियनपुरा, जोधापुर खल्ला, परैनिनहरपुरा, लोनियनपुर, तेलियनपुर, शाहापुरा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
२३	खडेरी	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	जंगली सिंग, पुरुवा, भज्जु पुरुवा
	डुवान,	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	जंगली सिंग, पुरुवा, भज्जु पुरुवा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	

३.९ प्रकोपहरुको सम्भाव्य जोखिम विश्लेषण

नेपालगंज उप-महानगरपालिका क्षेत्रमा बाढी तथा डुवानले विगतका वर्षहरुमा निकै क्षति गरेको छ । विगत २०७१ तथा २०७४ सालमा जस्तै बाढी आएमा करिब ५००० घरहरु का करिब २५००० जनसंख्या प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुने आँकलन गरिएको छ । अव्यवस्थित वसोवास तथा शहरीकरण तिब्र रुपमा बढ्दै गएकोले तथा कमजोर भौतिक संरचनाहरु निर्माणहुने क्रम दिनानुदिन बढ्दै गएकोले सम्भाव्य जोखिमको खतरा पनि निकै रहेको छ ।

विगतको हावाहुरीको प्रकृति हेर्दा करिब १५०० जनसंख्या प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुन सक्ने तथा शितलहर तथा हावाहुरीको प्रकोपबाट कपडा, खाद्यान्नको अभाव भई सहयोग आवश्यक पर्ने जनसंख्या करिब २००० अनुमान गरिनुका साथै ति प्रकोपबाट समुदायको लागि पूर्व तयारी व्यापक रुपमा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सुख्खा खडेरीले अन्नवाली तथा उत्पादनमा कमि आइरहेको छ । हिउदयाममा प्रयाप्त वर्षा नहुँदा पानीको सतहहरु सुक्दै जानुका साथै बढ्दो तापक्रमको कारणले भविष्यमा पनि यस क्षेत्रमा घेरै मात्रामा खडेरी हुन गई अवस्था भन् जटील हुने देखिन्छ । अनुमानित १००० जनसंख्याका लागि खडेरीबाट हुन सक्ने पूर्व तयारी आवश्यक पर्ने देखिन्छ ।

छाडा घरपालुवा जनावरको कारण पनि ठूलो नोक्सानी ब्यहोर्नु परिरहेको छ । आवश्यक चरिचरन तथा वासस्थान विनास भई खेतिपाती तथा वस्तीमा छाडा जनावरहरु आउन सक्ने देखिन्छ । विकास तथा जिविकोपार्जनका लागि गरिने कृषाकलापहरु मार्फत जोखिम न्यूनिकरण गर्ने उत्थानसिल क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, जलवायू परिवर्तनको सामना गर्न अनुकूल हुने गरी व्यवस्था नहुन्जेलसम्म यस उप(महानगरपालिकामा जोखिम दिनप्रतिदिन बढ्दै गईरहेको छ ।

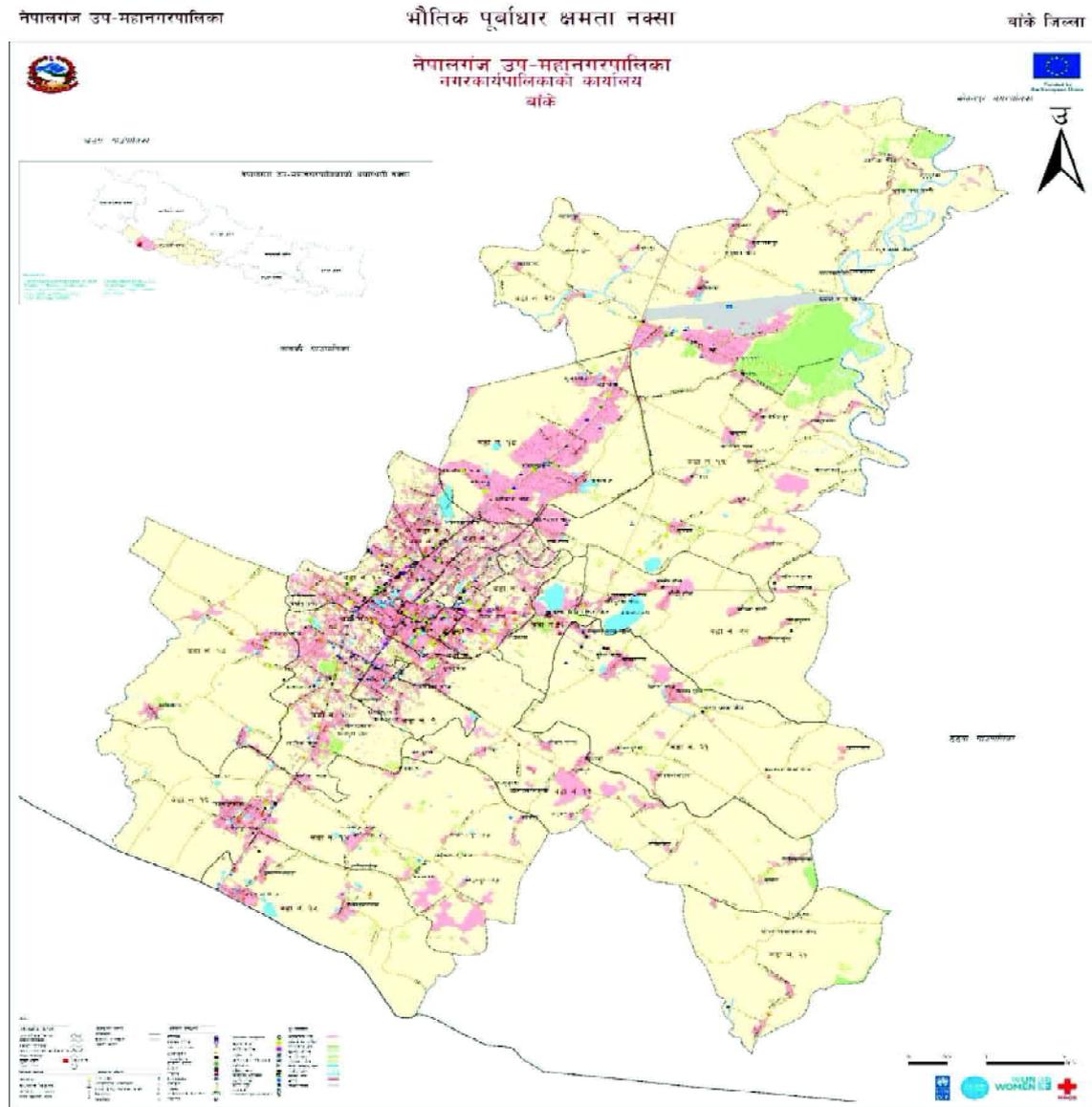
जलवायु परिवर्तनका कारण अत्यधिक गर्मी बढेको कारण यसबाट हुने सक्ने जोखिमलाई पनि ध्यान दिएर पूर्वतयारी गनुपर्ने देखिएको छ ।

३.१० उप-महानगरपालिका स्थित सरोकारवालाको स्रोत एवम् क्षमता विश्लेषण :

उप-महानगरपालिकाको विपद् प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गर्ने क्रममा भएका छलफल, सूचनाको आधारमा उप-महानगरपालिकाको अवस्था निम्नअनुसार रहेको छ ।

- ◆ उप-महानगरपालिका स्थित विभिन्न सरकारी निकायहरूमा आपत्कालिन अवस्थाको लागि पूर्वतयारी रुपमा खाद्य सामग्रीको सञ्चित तथा भण्डारण गर्न सकिएको छैन ।
- ◆ गैर खाद्य तथा अन्य खोज उद्धारको सामग्रीहरू सरकारी तथा केही गैर सरकारी संघ संस्थासँग भएको अवस्था देखिन्छ ।
- ◆ आकस्मिक तथा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था स्थापना गरि यस उप-महानगरपालिकाले उक्त कोष परिचालन कार्यविधि समेत तयार गरेको देखिन्छ ।
- ◆ आपत्कालिन अवस्थामा कार्यालयमा रहेका सवारी साधन उपलब्ध गराउन सकिने अवस्था छ ।
- ◆ खोज उद्धार ९कम्बचअज बलम Rescue) को लागि जनशक्ति पर्याप्त मात्रामा भएको (नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना र सशस्त्र प्रहरी) ।
- ◆ प्राविधिक तथा सहयोगी जनशक्ति सम्पूर्ण शाखा, सरोकारवाला तथा गैसहरूबाट उपलब्ध हुनसक्ने अवस्था छ ।
- ◆ आवश्यकता पहिचान, परामर्श र तालिम, निर्माण कार्य, अनुगमन र राहत वितरण कार्यमा समेत धेरैजसो कार्यालयमा अनुभव भएको ।
- ◆ उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत सूचना व्यवस्थापनको लागि दक्ष तथा प्रतिबद्ध जनशक्ति र भौतिक सामग्रीको आवश्यकता देखिएको छ ।
- ◆ योजना तर्जुमा गर्दा उच्च जोखिममा रहेको जनसंख्याको पूर्वानुमान गरिएको छ ।
- ◆ विपद् पूर्व तथा विपद् पश्चातका घटनासम्बन्धी सूचनालाई एकिकृत रुपमा सम्प्रेषण गर्न तथा खोज र उद्धार कार्यमा सहजीकरण गर्न यस उप-महानगरपालिकामा (LEOC) को स्थापना भई कार्य सञ्चालनमा आएको ।
- ◆ विपद् व्यवस्थापनामा लैङ्गिक समानता , आपाङ्कता र सामाजिक समावेशीकरण कार्य सुनिश्चित गर्न लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी नीति कार्यान्वयन समितिलाई पूर्णता दिई सो समितिको कार्यशर्तमा समेत विस्तर गरिएका छ ।
- ◆ विपद् प्रतिकार्यका लागि आवश्यक तालिम प्राप्त सामुदायिक मनोसामाजिक कार्यकर्ता र मनोविमर्शकर्ताको सूची तयार गरी राखिएको छ ।

३.११ क्षमता तथा आपतकालिन सेवा प्रदायक संस्था

४.१ विपत्को अवस्था र मान्यता योजना:

नेपालगंज उप-महानगरपालिका स्थित विभिन्न सरकारी एवम् गैरसरकारी निकायहरूबीच विभिन्न औपचारिक तथा अनौपचारिक छलफल पश्चात् उप(महानगरपालिकामा हालसम्म देखिदै आएका प्रकोपहरू मध्ये भूकम्प, आगलागी, बाढी, महामारी, भाडापखाला, डुवान र कोरोना भाईरस (कोभिड (१९) तथा डेंगु महामारी आदिलाई मध्यनजर गरी उप-महानगरपालिकाको आयोजनामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिएको छ । यो योजना निर्माण प्रक्रियामा नेपालगंज उप-महानगरपालिका नगरकार्यपालिका, उप-महानगरपालिकाका क्षेत्रगत समिति, विपद् व्यवस्थापन समिति, उप-महानगरपालिका अर्न्तगत विभिन्न सरकारी एवम् गैरसरकारी संघ संस्था, सुरक्षा निकाय, राजनैतिक दल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, समुदायका प्रतिनिधिहरू र पत्रकारहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामा स्फेयर मापदण्डलाई समेत मध्यनजर गरी विभिन्न चरणहरू पूरा गरी एकिकृत तथा सामुहिक रूपमा सम्पन्न गरिएको छ विपत्को अवस्था र मान्यता योजना निम्न अनुरूप रहेको छ ।

- बाढी/डुवानले बगाउने, मानिसको मृत्यु हुन सक्ने, चोटपटक लाग्न सक्ने, घाईते हुन सक्ने ।
- नदी कटानका साथै डुवान हुँदा मानवीय क्षति हुन सक्ने र बाढी पश्चात भाडापखाला, टाइफाइड, हैजा, भाईरल फिवर, डेंगु जस्ता महामारीजन्य र पानीजन्य रोगहरू फैलिन सक्ने अवस्था ।
- ८.६ रेक्टर भन्दा माथीको भूकम्प आएमा उप-महानगरपालिकाको बिच बजार तथा वडा नं ३ र ७ विशेष गरि बढी प्रभावित हुने जहाँ पुराना घरहरू तथा मापदण्ड विपरितका संरचनाहरूको बाहुल्यता रहेको छ ।
- खेतीबाली, अन्न तथा भण्डारण गरिएको बीउ नष्ट भई बीउको अभाव, लगानीका लागि पुँजीको अभाव भई खाद्य संकट हुन सक्ने । भूमिहीन, साना कृषक र विपन्न समुदाय बढी प्रभावित हुनसक्ने
- उच्च जोखिममा रहेका (नदी आसपासका) बस्तीमा बाढीबाट कटान भई घर खेत बगेर विस्थापित हुने ।
- उर्वर जमिन कटानबाट अनुत्पादक हुन सक्ने । पशु, चौपाया र ग्रामिण जिविकोपार्जन कठिन हुन सक्ने ।
- बाढीबाट शहरी तथा ग्रामिण पूर्वाधार संरचना भत्किन गई तत्कालिन सेवाबाट समुदाय वञ्चित हुन सक्ने ।
- आवागमन अवरुद्ध हुने, सञ्चार, पुल, सिँचाई र खानेपानी सरसफाईको अवस्था बिग्रन सक्ने ।
- मुख्य सडक, बाटो, पुल क्षति भई आवतजावत गर्न नसक्नु र सञ्चारमा समेत विच्छेद हुनु ।
- न.पा.बाट पूर्वतयारीका कार्य हुन नसक्नु र सुरक्षित आश्रयस्थलको अभाव ।
- बाढी तथा डुवान का समयमा उप-महानगरपालिकाको टोली प्रभावित स्थानमा पुग्न २ देखि ३ घण्टा लाग्नु ।
- गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, एकल महिला, बालबालिक, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक, एचआईभी/एड्स भएका व्यक्ति, किशोरीहरू, विपन्न, उपेक्षित, भूमिहीन, मुक्त कर्मैया परिवार असरबाट बढी प्रभावित हुने ।
- जलवायु परिवर्तनको कारण सिर्जित विपत्हरूबारे समुदायलाई कम जानकारी हुनु वा जानकारी नै नहुनु ।
- विपत्को समयमा उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा वडातह विपद् व्यवस्थापन समिति

र समुदाय स्तरमा पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र मानवीय सहायताको लागि पर्याप्त स्रोत र साधन नहुनु ।

४.२ भूकम्पकोलागि परिदृश्य

दुरहयाम विश्वविद्यालयको प्रक्षेपण अनुसार नेपालको सुदुर पश्चिम क्षेत्रमा ८.६ रेक्टरको भूकम्प जान सक्ने र त्यसले सुदुर पश्चिम, कर्णाली लगायत अन्य प्रदेशहरूमा पनि क्षति गर्न सक्ने आंकलन गरिएको छ, भने नेपालगंज उपमहानगरपालिकामा करीव २९५४ घरधुरी (१२ प्रतिशत) क्षति हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ । यही अनुमानलाई आधार मानेर जनसंख्या, संकटासन्न समुदायमा पर्ने प्रभावलाई विश्लेषण गरी प्रतिकार्य गर्ने र सो को पूर्वतयारी गर्ने योजना बनाइएको छ । जस अनुसार भूकम्पबाट तल उल्लेखित प्रभाव पर्न सक्ने आंकलन गरिएको छ ।

घरधुरी क्षति	: २९५४
जनसंख्या	: १४०३२ जना (१२ प्रतिशत)
बालबालिका	: २०७५ जना (१०.७९ जम्मा प्रभावितको प्रतिशत)
अपांगता भएका व्यक्ति	: २२५ जना (जम्मा प्रभावितको १.६ प्रतिशत, जसमध्ये भौतिक अपांगता भएका व्यक्तिहरू ८८ जना)
जेष्ठ नागरिक	: २३२ (जम्मा प्रभावितको १.६५ प्रतिशत)
गर्भवती महिला	: २७४ जना
सुत्केरी महिला	: २३० जना
यौनिक अल्पसंख्यक	: १२ जना

५.१ निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी:

क्र.स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	नेपालगंज उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको कार्य जिम्मेवारी	नगर प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> ▪ उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक आयोजना गर्ने ▪ जानकारीको संकलन र परिस्थितिको अद्यावधिक गर्ने ▪ LEOC को प्रभावकारी सञ्चालन एवं परिचालन गर्ने ▪ विषयगत क्षेत्र लाई सक्रिय पार्ने ▪ कार्यविभाजन गरी सबै विषयगत क्षेत्र (Cluster) लाई जिम्मेवारी सुम्पिने ▪ खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकायको परिचालन गर्न समन्वय गर्ने ▪ प्रदेश तथा संघ स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिकको सहयोगकोलागि समन्वय) गर्ने ▪ दातृ संस्था, राजनैतिक दल, विदेशी पर्यवेक्षक र सहयोगीहरु संग बैठक गर्ने र निर्णय लिने ▪ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता, आपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरण भएको सुनिश्चित गर्ने
२	नेपालगंज उप-महानगरपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	<ul style="list-style-type: none"> ▪ समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने ▪ आवास तथा पुनःस्थापना कार्य गर्ने ▪ स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय स्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ▪ रकम खर्च गर्ने कार्य सहज बनाउन सहजीकरण गर्ने ▪ विदेशी नागरिकलाई आफ्नो घरमा सूचना दिन संघ संग समन्वय गर्ने
३	नगर प्रहरी	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> ▪ मुख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व गर्ने ▪ खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरु गैटीं, वेल्चा, फरुवा, सावेल, बन्चरो, आरी, डोरी, सिमेन्ट, काठ काटने कटरहरु, स्टेचर, अस्थाई फोल्डिङ्ग भर्याङ्ग, हेल्मेट, लाइफ ज्याकेट, वाकीटकी, भिएफएफ सेट, आदि भण्डारण गर्ने आवश्यकता अनुसार आपत्कालिन समयमा सुरक्षा निकायसंग समन्वय गरी परिचालन गर्ने ▪ सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ▪ विषयगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ▪ खोज तथा उद्धार क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ▪ हाइराइज फायरफाइटिङ्ग क्षमता विकास गर्ने ▪ शव व्यवस्थापनकोलागि नीतिगत र संस्थागत कार्यक्षमता विकास गर्ने

४	उप-महानगरपालिकामा रहेका राजनीतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	<ul style="list-style-type: none"> समन्वय स्रोत संकलनमा सहयोग स्वयंसेवक तथा जनपरिचालन गर्ने राहत वितरणमा निष्पक्षता हुनमा सहजीकरण
५	नेपाल सोसाइटी रेडक्रस	सभापती / प्रतिनिधी	<ul style="list-style-type: none"> प्रबन्धकारी भूमिका निर्वाह गर्ने खाद्य, गैरखाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवासको व्यवस्थापन सूचना सङ्कलन तथा सर्भेक्षण कार्यमा स्वयंसेवक परिचालन गर्ने प्रकोपको समयमा आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापन गर्न टेन्ट ४.५ मिटर २९५४ थान, त्रिपाल ५९०८, कम्बल १४०३२, म्याट पि फर्म ७०१६,१ भुल ७०१६, डोरी ५९०८ मिटर, लुगा कपडा १४०३२ जनालाई उमेर लिंग अनुसारको , एनएफआई किट १००, आवश्यक खुला क्षेत्र ११८१६० बर्ग मिटर, सेल्टर निर्माण गर्न सक्ने ४५ जना पहिचान गरी राख्ने यस कार्यका लागि नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति संग समन्वय गर्ने रगत संकलन केन्द्र विस्तार गर्ने
६	नेपालगञ्ज महानगरपालिका उप-	विषयगत शाखा प्रमुखहरू	<ul style="list-style-type: none"> विषयगत समितिमा रही क्षेत्रगत अगुवाको भूमिका निर्वाह गर्ने । सामाजिक विकास शाखाले मनोसामाजिक परामर्शदाताहरूको तथ्यांक राख्ने, तालिम दिने स्वास्थ्य तथा सरसफाई समितिले २१०४८० लिटर प्रतिदिन उपलब्ध हुने आधारमा तयारी गर्ने, ७०२ वटा अस्थायी चर्पीहरू (३९७ पुरुष, ३०० महिला, ४ वटा अपांगता भएका व्यक्ति, १ वटा यौनिक अल्पसंख्यककोलागि) प्रदान गर्न तयारी गर्ने साथै पानी बोक्ने भांडा ५९०८ २० लिटरको २ वटाको दरले प्रति घर र हाइजीन किट २९५४ र गर्भवती र सुत्केरी महिलाकोलागि लागि थप ५०४ सेट तयारी अवस्थामा राख्ने । यस कार्यकोलागि रेडक्रस र अन्य संघसस्था संग समन्वय गर्ने सामाजिक विकास शिक्षा शाखाले ५५ वटा अस्थायी सिकाई केन्द्रका सामाग्रीहरू, २०७५ जना बालबालिकाकोलागि ग्रेड अनुसार शैक्षिक किट, पाठ्यपुस्तकहरू, तयारी अवस्थामा राख्ने जस्कालागि जनक शिक्षा सामाग्री, स्थानीय व्यापारी, संयुक्त राष्ट्रसंघका संस्थाहरू, गैसस, अगैसस संघ समन्वय गरी पूर्वतयारी गर्ने

७	नेपालगंज वाणिज्य संघ	उद्योग	अध्यक्ष / प्रतिनिधी	<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा तथा तयारी खाना जस्तै, चिउरा, भुजा, विस्कुट, पानी आदि, खाद्य सामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने । (कम्तिमा १ हप्ताकोलागि चिउरा ९० क्विन्टल, चाउचाउ ६०० कार्टुन, विस्कुट ३०० कार्टुन, भेली सखर ३० क्विन्टल, ल्याक्टोजिन सेरेलेस २०७५ वटा, सातु २३२ के.जी, अण्डा ५०४ क्यारेट) तयारी अवस्थामा राख्ने र आपत्कालिन अवस्थामा उपलब्ध गराउने नगरपालिका संग खाद्यान्न, गैर खाद्यान्न सामग्रीहरु उपलब्ध गराउन अग्रिम संभौता गर्ने
८	यातायात व्यवसायीहरु		अध्यक्ष तथा प्रतिनिधी	<ul style="list-style-type: none"> आपत्कालिन अवस्थामा स्वतस्फुर्त रुपमा राहत तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरु र जनशक्ति उपलब्ध गराउने ।
९	सञ्चार माध्यम		नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	<ul style="list-style-type: none"> सही सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण । जनचेतनामुलक सूचनाहरु माहामारी, हिंसा, दुरुपयोग, राहत सेवा सम्बन्धि प्रसारण सञ्चारकर्मीहरुको विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन, आधारभूत मानविय सिद्धान्त, नेपाल सरकार तथा स्फेयर मापदण्डको वारेमा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
१०	नागरिक समाज		संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> राहत तथा उद्धार कार्यमा सहयोग, समन्वय । मानव अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा सहयोग ।
११	पेशागत व्यवसायी (निर्माण र काष्ठ व्यवसायी तथा जल उपभोक्ता महासंघ/समिति, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ र समितिहरु)		अध्यक्ष तथा प्रतिनिधी	<ul style="list-style-type: none"> राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग । प्रभावितहरुलाई काठ, दाउरा सहज र सुलभ रुपमा उपलब्ध गराउने प्रभावितहरुलाई सीप विकास कार्य गरी आय आर्जनमा सहयोग गर्ने
१२	गै.स.स.महासंघ, गै.स.स., राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.सहरु र विकास साभेदारहरु		प्रमुख तथा प्रतिनिधी	<ul style="list-style-type: none"> मानव स्रोत परिचालन गर्ने । स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने । गै.स.स. बीच समन्वय । क्षमता विकास तथा सहजीकरण गर्ने । मनोरंजन किट १०० सेट, डिग्नीटी किट ६०० सेट, किशोरी किट ४०० सेट, फ्लिच चेयर, बैशाखी, भण्डारण गरी राख्ने र आपत्कालिन अवस्थामा उपलब्ध गराउने

१३	उपमहानगरमा अगुवाई गर्ने सहयोगी संस्थाहरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> सबै निकायहरूको सहकार्यमा उप-महानगरपालिकाको विपद् पूर्व तयारी योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने । प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्व तयारीका लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका बारेमा जानकारी गर्ने । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्था र सरोकारवालाको सहभागिता सुनिचित गर्ने । LEOC/LDMC सँग समन्वय गरी विपत्का सबै चरणमा सूचनाप्राप्त गर्ने निकायको रूपमा कार्य गर्ने र प्राप्त सूचनाहरू । LDMC मा समयमै जानकारी गराउने । उप-महानगरपालिकामा कार्यरत मानवीय सहायतामा कार्यरत निकायहरूमा सूचना प्रवाह गर्ने । उप-महानगरपालिका स्तरमा DDMP, DPRP, DRR Policy & Strategy बनाउने कार्यमा सहयोग पुर्याउने
१४	निजी क्षेत्र	प्रमुख वा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> विपत्का वेला राहत प्रतिकार्यमा सहभागीता गराउने सामाजिक उत्तरदायित्व अर्न्तगत विपद् न्यूनिकरणमा सहभागी बनाउने अग्नी नियन्त्रण कार्यमा टयाँकर व्यवसायी र नीजि सुरक्षाकर्मीले सहयोग गर्ने

५.२ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्व तयारी गतिविधि

क्र.स.	पूर्व तयारी सम्बन्धि गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	समयावधि
१	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने (सबै क्षेत्रको सहभागितामा पूर्वतयारी छलफल गर्ने) के कति प्रगती भयो के गर्न बाँकी छ भन्ने विषयमा छलफल गरी बाँकी रहेका कार्यको योजना बनाउने	उ.न.पा.वि व्या.स.	बाढी: वैशाखको पहिलो हप्ता शीतलहर: मंसिर आगलागी: फागुन पहिलो हप्ता भूकम्प: जुनसुकै समयमा
२	समग्र सूचना सहित DPRP अद्यावधिक गर्ने	उ.म.न.पा. वि.व्य.स.	माघदेखि फागुनभित्र वार्षिक
३	अद्यावधिक भएको DPRP स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने	उ.म.न.पा. वि.व्य.स.	फागुनदेखि आषाढ मसान्त भित्र

४	स्थानीय आपत्कालिन सूचना केन्द्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	उ.म.न.पा. वि.व्य.स.	नियमित
५	समिक्षा बैठकको आयोजना गरी सिकाई आदान प्रदान र नयाँ योजनामा सुधार ।	उ.म.न.पा.वि व्य.स.	बाढी: असोज पहिलो हप्ता शितलहर: फागुन पहिलो हप्ता आगलागी: असार पहिलो हप्ता
६	लेखाजोखाबारे जानकारी र कार्यसमूह निर्माण तथा र तालिम दिई क्षमता विकास	उ.म.न.पा.वि.व्य.स.	जेष्ठ
७	सबै शाखालाई विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क व्यक्ति (फोकल पर्सन) तोक्न र अद्यावधिक गर्न लगाउने	उ.म.न.पा.वि.व्य.स.	DPRP अद्यावधिक हुनु अगावै
८	विपद् जान सक्ने ठाउँको क्षेत्रगत जानकारी, जोखिममा रहेको समूहको खण्डीकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने र सड्टासन्न क्षेत्रको नक्सा तयार गर्ने	उ.म.न.पा.वि.व्य.स.	DPRP अद्यावधिकका समयमा
९	सबै शाखा तथा वडाहरुमा आपत्कालिन कोष स्थापना गर्न लगाउने	उ.म.न.पा.वि.व्य.स.	योजना तर्जुमा अवधि
१०	विपत्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पोष्टर पम्पलेट बनाई वितरण गर्ने र स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिकाबाट प्रकोपसम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिका सूचना जानकारी प्रसारण गराउने	उ.म.न.पा.वि.व्य.स.	आवश्यकता अनुसार निरन्तर
११	पूर्व चेतावनी सन्देशहरू लैङ्गिक संवेदनशिलता र समावेशीकरण सुनिश्चित गरी तयार तथा प्रसारण गराउने	उ.म.न.पा.वि.व्य.स.	आवश्यकता अनुसार निरन्तर

५.३ विषय क्षेत्रको परिचय (क्षेत्रगत अवधारणा)

- ◆ नेपालगंज उप-महानगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजनाको प्रभावकारिताका संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको नमुना निर्देशिकाई आधार मानेर ८ वटा क्षेत्रगत समुह (Cluster) हरूलाई कायम गरी योजना निर्माण गरिएको छ

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत अगुवा	क्षेत्रगत सदस्यहरु
१	समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार	सामान्य प्रशासन शाखा	नगरप्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल पत्रकार महासंघ, एफ.एम. रेडियो, तालिम प्राप्त कार्यदल, वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति/कार्यदल, नेपाल स्काउट, नागरिक समाज, गै.स.स.महासंघ,
२	खाद्य	कृषि शाखा	आर्थिक विकास शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस, गै.स.स, वी ग्रुप, महासंघ, आई.एफ.एन, बाँके, वेस बाँके

३	आवास तथा गैर खाद्य	पूर्वाधार विकास शाखा	लै.स.सा.स शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस, युनेस्को क्लव बाँके, गै.स.स महासंघ, आई.एफ.एन, वी ग्रुप, वेस बाँके
४	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	वन वातावरण, फोहरमैला तथा विपत् व्यवस्थापन शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस, साल्ट ट्रेडिड, वी ग्रुप, बास, युनेस्को क्लव बाँके, गै.स.स महासंघ तथा सरसफाईको क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरु
५	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य महाशाखा	लै.स.सा.स शाखा, नेपाल रेडक्रस, नेपाल परिवार नियोजन संघ, SUPER, गै.स.स महासंघ र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, वी ग्रुप, युनेस्को क्लव बाँके, गेरुवा जागरण समाज, तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत गै.स.स.हरु
६	शिक्षा	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद महाशाखा	पत्रकार महासंघ, रेडक्रस, गैसस महासंघ
७	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	गैसस महासंघ, रेडक्रस, शक्ति समुह, माइती नेपाल, साथी, सियुन, तथा अन्य महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्रमा कृयाशिल संघसंस्थाहरु
८	पुनःलाभ तथा पुनर्निर्माण	पूर्वाधार विकास शाखा	भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा, यातायात व्यवसायी, गै.स.स महासंघ, वी ग्रुप, रेडक्रस, वेस बाँके

५.४ विषय क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूचि:

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत अगुवा	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार	सामान्य प्रशासन शाखा	इन्द्र बहादुर केसी	९८४९५२९९८५
२	खाद्य	कृषि शाखा	अम्बिका रिजाल	९८६८३९६४०७
३	आवास तथा गैर खाद्य	पूर्वाधार विकास शाखा	भुपेन्द्र बोहरा	९८४६२६०९५५
४	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	प्रकास डि.सी	९८४८०६६६२९
५	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य महाशाखा	राम बहादुर चन्द	९८५८०२९९७९
६	शिक्षा	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद महाशाखा	गोरख बहादुर थापा	९८५८०४००२६
७	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	मञ्जु पाण्डे	९८५८०४८५३९
८	पुनःलाभ तथा पुनर्निर्माण	पूर्वाधार विकास शाखा	भुपेन्द्र बोहरा	९८४६२६०९५५

६.१ विषयगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

६.१.१ समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार

समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण:

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री इन्द्र बहादुर केसी	अधिकृत छैठौ	नेपालगन्ज उ.म.नपा	९८४९५२१९८५
२	श्री सूर्य बोगटी	नगर प्रहरी निरीक्षक	नगर प्रहरी शाखा	९८५८०२४९९७
३	श्री कृष्ण प्रशाद जोशी	सामाजिक विकास अधिकृत	नेपालगन्ज उ.म.नपा	९८५८०२९२३४
४	श्री दोलख बहादुर डाँगी	उप निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
५	श्री नविन गिरी	प्रेस सल्लाहकार	नेपालगन्ज उ.म.नपा	९८४८१८२२२८
६	श्री	प्रहरी निरीक्षक	वडा प्रहरी कार्यालय	९८५८०९०३९९
७	श्री प्रकाश डि.सी	वातावरण ईन्जिनियर	वातावरण तथा सरसफाइ शाखा	९८४८०६६६२९
८	श्री घनश्याम बर्मा	सूचना प्रविधि अधिकृत	सूचना प्रविधि शाखा	९८४३०९६३३४
९	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१०	श्री ओम प्रकाश आजाद	सभापति	नेरेसो सदर लाइन उपशाखा	९८५८०२७४९३
११	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८४९६८८५५८

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना:

- प्रकोपको घटनाबाट संचारका साधनहरु क्षति हुने, संचार अवरुद्ध हुने, प्रभावितहरुको तथ्यांक संकलनमा कठिनाई हुने,
- संस्थागत समन्वयको अभाव,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पतिमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मुख्य रूपमा प्रभावित हुने र खोज तथा उद्धार गर्नुपर्ने
- खोज तथा उद्धार गर्दा लैङ्गिक हिंसा नुहने गरी गर्नु पर्ने

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य:

- सूचना सङ्कलन एवम् व्यवस्थापनका लागि उचित ढाँचा सहितको ठोस संयन्त्र निर्माण गरी सूचना प्रवाहका लागि वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गर्ने तथा सूचना विश्लेषण गरी सम्बन्धित क्षेत्रहरूमा उपलब्ध गराई प्रभावकारी प्रतिकार्य प्रणाली सुनिश्चित गर्ने ।
- भुकम्प, आगलागी तथा डुबान तथा अन्य प्रकोपबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई छिटो भन्दा छिटो उद्धार गरी सहज तरिकाले सुरक्षित स्थानसम्म पुऱ्याउने, जीवन रक्षा गर्ने र घाउचोटपटक लाग्नबाट जोगाउने ।
- सबै तह तथा अन्तरपालिका समन्वय तथा आपतकालिन सेवा प्रभावकारी बनाउने

समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिका आधारमा)	आपतकालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमाति लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक आयोजना गर्ने संचारका साधन प्रयोग गरी विभिन्न स्रोतबाट प्रभावितहरूको प्रारम्भिक जानकारी लिने सबै क्षेत्र (Cluster) लाई सक्रिय पार्ने र कार्य जिम्मेवारी सुम्पने समुदाय स्तरमा तयार गरिएको स्वयंसेवकहरू परिचालन गर्ने विपत्जन्य स्थलतर्फ नगरी प्रहरीमा रहेको खोजतलास तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने र अन्य सुरक्षा निकाय संग समन्वय गर्ने प्रभावित स्थलको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने आवश्यकता अनुसार आपत् कालिन सहयोगको लागि मानवीय सहयोगमा कार्य गर्न विभिन्न पक्ष वा निकायसँग अनुरोध गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> विपद् व्यवस्थापन समितिको नियमित बैठक तथा वि.व्य. तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक भएको । खोज तथा उद्धार सामग्रीको पूर्व भण्डारण गर्ने, उ.न.पा. विपद् व्यवस्थापन समितिमा आपतकालीन कोष खडा गर्ने स्थानीय स्तरमा खोजतलास तथा उपलब्ध उद्धार सामग्रीको विवरण राख्ने बडा तथा समुदाय तहमा खोज तथा उद्धार स्वयंसेवकको कार्यदललाई सक्रिय बनाउने, तालिम दिने स्वयंसेवक परिचालन निर्देशिका तयार गर्ने आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रसग समन्वय गर्ने र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने एच एफ, भिएचएफ फोनको व्यवस्था गरी तयारी अवस्थामा राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, खोजतलास तथा उद्धार क्षेत्र तथा मानवीय सहयोगी संस्थाहरू सुरक्षा निकाय, नीज क्षेत्र 	

	सर्वेक्षण टोली परिचालन LEOC ले LEOC लाई दैनिक प्रतिवेदन पठाउने	उपमहानगर विपद् व्यवस्थापनसँग समन्वय गरी सर्वेक्षण टोलीको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने इरा गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति तयार गर्दा महिला,किशोर किशोरीहरु , अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समेत क्षमता अभिवृद्धि गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	उपमहानगर.वि.व्य. समिति, नीजि क्षेत्र	
	सूचना डेस्क निर्माण गर्ने (रेडियो टेलिभिजन, SMSका माध्यमबाट सूचनाहरू प्रवाह गर्ने	स्थानीय सम्पर्क व्यक्तिको विवरण अद्यावधिक, स्थानीय स्तरमा आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रहरूको स्थापना	उपमहानगर.वि.व्य. समिति, नगर प्रहरी	
	कमाण्ड पोष्ट खडा गर्ने	कमाण्ड पोष्टमा को को रहने र कस्को के जिम्मेवारी हुने स्पष्ट पहिला नै गर्ने	खोजतलास तथा उद्धारमा संलग्न हुने क्षेत्रहरू	
	तत्काल प्रकोपबाट हुनसक्ने क्षति न्यूनीकरण गर्ने उपाय अवलम्बन गर्ने	तालिम प्राप्त जनशक्ति तयार पार्ने (तालिम तथा पूर्व अभ्यास) प्रकोप अनुसार आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने	खोजतलास तथा उद्धारमा संलग्न हुने क्षेत्रहरू	
दोस्रो दिन	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरूको समन्वय बैठक (आवश्यकता अनुरूप बस्ने)	स्वयमसेवक परिचालन कार्यविधि बनाई कायान्वयन गर्ने	उ.न.पा. विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	
	स्थानीय स्रोत र साधनको समिक्षा गर्ने	सबै क्षेत्रगत निकाय र सहयोगीहरूसँग उपलब्ध स्थानीय स्रोत र साधनको यकिन गर्ने स्वयमसेवकलाई तालीम दिने	उ.न.पा. विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	
	प्रकोप प्रभावितको लागि राहत वितरण	प्रभावितहरूको विवरण तथा सूचना लिने	उपमहानगर वि.व्य. समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	

	आवश्यक स्रोत/साधनको उपलब्धता यकिन गर्ने र सहयोगको माग गर्ने	जोखिममा रहेका समूहको आवश्यकता संबोधन गर्ने गरी सामग्रीको पूर्व भण्डारण BIPAD पोर्टललाई अद्यावधिक गर्ने, दमकल, एम्बुलेन्समा GPS जडान गरि कार्यान्वयन गर्ने, संकटासन्नता तथा स्रोत साधनको नक्साङ्कन गर्ने	उ.न.पालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	
	शव व्यवस्थापन, सर्जमिन र दाह संस्कारको व्यवस्था मिलाउन सम्वन्धित निकायसंग समन्वय गर्ने	शव वाहनको व्यवस्था, सर्जमिनको प्रक्रिया मिलाउने	खोज तथा उद्धार समुह	
पहिलो हप्ता	प्रभावितलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी राख्ने	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन	
	क्षेत्रगत सबै सदस्यहरू तथा सम्वन्धित अन्य सरोकारहरूलाई सर्वेक्षणको निष्कर्ष उपलब्ध गराई जानकारी गराउने		सर्भेक्षण टोली	
	राहत वितरणलाई निर्विवाद बनाउन जिल्ला तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको अनिवार्य सहभागिता गराई सहयोग उपलब्ध गराउने	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको सहभागितामा राहत वितरण योजना निर्माण	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन,	
	खोज तथा उद्धार कार्यमा ठुला उपकरणहरूको प्रयोग गर्न निर्माण व्यावसायिहरू संग छलफल गरि उद्धारमा सहयोग गर्ने		उ.प.न.पा. विपद् व्यवस्थापन, निर्माण व्यावसायिहरू	
	नाकामा हुन सक्ने सम्भावित अपराधहरू रोक्न नेपाल प्रहरी तथा सशत्रु प्रहरी परिचालन गर्ने	जिम्मेवारी तोक्ने र छलफल गर्ने	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन सुरक्षा निकायहरू	
	भत्किएका, थुप्रिएका भग्नावशेषहरू हटाउने कार्य गर्ने	डोजर, गैटी, वेल्चा, सावेल, सिमेण्ट कटर को व्यवस्था गरी राख्ने	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र	
पहिलो महिना	विस्थापित र घाइतेहरूलाई परिचय पत्र वितरण । परिचयपत्र वितरण गर्दा एकल महिला, महिला घरमूली, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक, आदि लाई विशेष ख्याल गर्ने ।	परिचय पत्रको छपाई	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन	

	विस्थापित शिविरमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्ने		सुरक्षा निकायहरू	
	संचारका सामाग्रीहरु मर्मत गर्ने र संचालन गर्ने		स्थानीय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र	
	प्रत्येक महिना समन्वय बैठक गर्ने		उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन	

६.१.२ खाद्य (Food Cluster) :

खाद्य क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण:

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री अम्बिका रिजाल	प्राविधिक सहायक, कृषि शाखा प्रमुख	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८६८३९६४०७
२	श्री लक्ष्मी शाही	प्राविधिक सहायक, पशु शाखा प्रमुख	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८३५००४४
३	श्री टिकामणि उपाध्याय	सयोजक, विपद् समिति	नेपालगन्ज उद्योग वाणिज्य संघ	९८५८०२७४२३
४	श्री रग बहादुर खड्का	अध्यक्ष	होटल व्यवसाय संघ नेपालगन्ज	९८४८१७०८६२
५	श्री अनमोल गहतराज	प्रतिनिधि	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८४८०२९९६
६	श्री चन्द्र प्रकाश तिमिल्सेना	अध्यक्ष	गैस महासघ बाँके	९८५८०२०३५८
७	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
८	श्री ओम प्रकाश आजाद	सभापति	नेरेसो सदर लाइन उपशाखा	९८५८०२७४९३
९	श्री डम्मर सुनार	प्रमुख कार्यकारी	बी ग्रुप	९८५८०६७०९५
१०	श्री अनिल महतो	प्रमुख	नेपाल खाद्य संस्थान	९८४२९३९०८०
११	श्री सुरेश गौतम	प्रमुख	फियान नेपाल	९८५८०२०६४५
१२	श्री घनश्याम आर्चाय	अध्यक्ष	खाद्य अधिकार सन्जाल	९८४८०४५८७९
१३	श्री जनक शर्मा	प्रमुख	कारितास नेपाल	९८५८०२०९६०
१४	श्री राम बहादुर पुन	प्रमुख	जनजागरण केन्द्र	९८४८०४६२९५
१५	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८४९६८८५५८

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना:

- ◆ भण्डारण गरेको खाद्यान्न नष्ट हुने, खाद्य वाली कटान र डुवानका कारण क्षति र कम उत्पादन,
- ◆ बालबालिकामा कुपोषण, असक्त, दिर्घ रोगी, सुत्केरी, गर्भवती, सुनौलो हजार दिनका आमा र जेष्ठ नागरिक बढी प्रभावित, दैनिक मजदुरी गर्ने मजदुरहरू,

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य :

प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर जीवन बचाउने एवं जीवनलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने ।

- ◆ जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू ९काचखण्डबि क्तचवतभनष्कका लागि आवश्यकताको पूर्ति गर्न खाद्य सम्बन्धी प्रयाप्त स्रोत उपलब्ध गराउने ।
- ◆ स्फेयर मापदण्डअनुरूप प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २१०० क्यालोरी प्राप्तहुने गरी १४०३२ जनाकोलागि खाद्यान्नको व्यवस्था गर्ने ।
- ◆ गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकलाई सुहाउंदो पोषणयुक्त खाद्यान्नहरू वितरण गर्ने
- ◆ खाद्य सामग्री वितरणसम्बन्धी निर्णय प्रक्रिया र परामर्श समूहहरूमा महिला, र जोखिम समूहहरूको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्ने ।

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
क्र.स.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	चामल	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम,	
२	दाल	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम	
३	वनस्पति तेल	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.ली	
४	नुन	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम	

खाद्यक्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत् कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत् कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> ▪ खाद्य विषयगत क्षेत्रको समन्वय बैठकको आयोजना ▪ जानकारी संकलन तथा परिस्थिति विश्लेषण ▪ १४०३२ जनाकोलागि कम्तिमा २ दिनको लागि तयारी खाना वितरणका लागि कार्य योजना तयार गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने १४०३२ जनाकोलागि कम्तिमा २ दिनको लागि तयारी गर्ने 	उ.न.पा. विपद् व्यवस्थापन समिती, नीजि क्षेत्र	
	सम्बन्धित स्थानीयतह विषयगत कृषि तथा पशु विकास शाखाबाट क्षती बारे जानकारी लिने	विषयगत कृषि तथा पशु विकास शाखा बाट विवरण अद्यावधिक गर्ने	उ.न.पा, कृषि शाखा	

दोस्रो दिन	स्थानीय स्रोत र साधनको समिक्षा गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> सबै क्षेत्रगत निकाय सँग उपलब्ध स्थानीय स्रोत र साधनको सूचीकरण उ.न.पा. अन्तर्गत रहेका खाद्य बैंक तथा विउ बैंकको मौज्दात विवरण आँकलन । 	विपद् व्यवस्थापन समिति, तथा कृषि शाखा, नीजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	MIRA सर्वेक्षण टोली परिचालन गर्ने	अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरेर MIRA अभिमुखिकरण गर्ने । अभिमुखिकरण गर्दा महिला, किशोरकिशोरीहरु, जोखिम समूहका प्रतिनिधीहरुलाई समावेश गर्ने ।	उ.न.पालिका विपद् व्यवस्थापन	
	मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार खाद्य सामग्री वितरण गर्ने (चामल, दाल, तेल, नुन, मसला) एक हप्ता सम्मकोलागि वितरण गर्ने	उद्योग वाणिज्य संघले स्टक राख्ने	उद्योग वाणिज्य संघ सँग समन्वय गर्ने	
दोश्रो हप्ता	आवश्यक पर्ने खाद्य सामग्रीको व्यवस्था र भण्डारण गर्ने	गोदाम तथा वितरण केन्द्रहरुको नक्साङ्कन	उ.न.पा., उद्योग वाणिज्य संघ, गै.स.स.	
पहिलो महिना	खाद्यान्न वितरण कार्य निरन्तर गर्ने	प्रभावित व्यक्तिहरुको पहिचानका साथै परिचय पत्र प्रदान गरी समुचित वितरण व्यवस्था मिलाउने	उ.न.पालिका, उद्योग वाणिज्य संघ, गै.स.स. उप-महानगरपालिका, कृषि शाखा	
	प्रभावितहरुलाई पुनर्स्थापना गरी टोली फिर्ता हुने		क्षेत्रगत सबै निकाय	

६.१.३ आवास तथा गैर खाद्य (Shelter/ Non Food Items)

आवास तथा गैर खाद्य क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण :

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री भुपेन्द्र बोहरा	योजना तथा प्राविधिक शाखा	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४६२६०१५५
२	श्री दोलख बहादुर डागी	उप निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
३	श्री प्रकाश डिस्सी	बातावरण इन्जिनियर	बातावरण तथा सरसफाई शाखा	९८४८०६६६२१
४	श्री कमल चौधरी	जिन्सी शाखा	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०८९९२७
५	श्री फुल कुमारी चौधरी	प्रतिनिधि	सेभ द चिल्ड्रेन	९८६८४०४९७५
६	श्री संगिता चौधरी	प्रतिनिधि	वेस नेपाल	९८५८०४१८९४
७	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	९८५८०६७०१५
८	श्री शंकर पौड्याल	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	९८५७०१७२५६
९	श्री राजेन्द्र चौधरी	अध्यक्ष	युनेस्को क्लव	९८५८०२११२८
१०	श्री कृष्ण जङ्ग शाह	प्रमुख	गेरुवा जनजागण समाज	९८५८०२१४२१
११	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१२	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८४९६८८५५८

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना :

- विस्थापित परिवारलाई कम्तीमा १ महिनाको लागि आवास तथा गैरखाद्य सामाग्रीको व्यवस्था गर्नु पर्ने । विस्थापितहरु तत्काल आवासको लागि वैकल्पिक रूपमा स्थानीय विद्यालय, लगायतका सार्वजनिक स्थानमा हुने र उनीहरूलाई गैर खाद्य सामाग्रीको आवश्यकता ।
- आवासको अस्थायी क्षति तथा मुख्य रूपमा बालबालिका, १००० दिनको आमा, गर्भवती महिला, जेष्ठ नागरीक,अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विस्थापन सहित व्यक्तिगत सामानहरूको क्षति ।

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य :

- हरेक खालका विपत्वाट आवासलाई संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूलाई प्रर्याप्त आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्था गर्ने ।
- घरायसी भाँडा कुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु जस्तै साबुन आदिको व्यवस्था गरी मानवीय मर्यादा तथा कल्याणका लागि न्यूनतम औजारहरूमा पीडित परिवारहरूको पहुँच पुऱ्याउने ।
- आश्रयस्थल व्यवस्थापन संरचनाहरूमा लैङ्गिक तथा अपाङ्गता मैत्री सुनिश्चित गर्ने ।
- यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसाका घटनाहरूको उजुरीका लागि प्रेषण प्रणाली स्थापना र हटलाइन नम्बर सहित उपलब्ध सेवाहरूबारे प्रभावित समूदायलाई जानकारी सुनिश्चित गर्ने ।

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
क्र.स.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	आपतकालीन आवास	औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४*५ मिटरको डोरी सहितको प्लाष्टिक सिट र सहायता सामग्री	
२	कम्वल	परिवारका सबै सदस्यहरूलाई पुग्ने गर	
३	लुगा कपडा	दुई वर्षसम्मका बालबालिकाका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा । महिला, पुरुष, बालबालिका, युवाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ ।	

महामारीको हकमा

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
क्र.स.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	एकान्तवास	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्येक वडामा कम्तीमा १०० जना क्षमताको एक/एक वटा एकान्तवासको व्यवस्था । एकान्तवासका लागि स्थानीय स्तरमा व्यवस्थापन गर्न उपलब्ध स्रोतसाधनको प्रयोग गर्दा अन्यलाई असर नपर्ने गरि गर्नु पर्ने । कदाचित विद्यालयको प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा विद्यालय तथा विद्यार्थीलाई भविष्यमा समस्या नपर्ने पुराना भवनलाई एकान्तवास हुने गरी सुदृढीकरण सुनिश्चित गर्ने । एकान्तवास वा आवास क्षेत्रमा सुरक्षाकर्मी, स्वास्थ्यकर्मीहरू सहित विभेद रहित तथा महिला मैत्री हुने गरि व्यवस्था मिलाउनु पर्ने । 	
२	व्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीहरू	मास्क, सेनिटाईजर, ग्लोव्स, पीपीइ सेट-विशेष अवस्थामा), साबुन, सेनेटरीप्याड, डिसइन्फेक्सन सामग्री लगायत महामारी अनुसारका सामग्रीहरू । महिला तथा किशोरीहरूका लागि महिनावारी स्वास्थ्य सामग्रीहरू, अपाङ्गता र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूका लागि आवश्यक सामग्रीहरू	

आवास तथा गैरखाद्यक्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> उ.न.पा, वि.व्य.स.को बैठकमा सहभागी विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरु स्वतस्फुर्त सहभागी हुने आ-आफ्नो क्षेत्रबाट क्षतिको विवरणको प्रारम्भिक आँकलन संकलन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> Focal Person तोकने सदस्यहरुको सम्पर्क सूची तयारी गर्ने 	उ.न.पा, नीजि क्षेत्र	
	प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण गर्ने	द्रुत सर्वेक्षण (IRA) टोली र फारामहरु तयारी अवस्थामा राख्ने	नेपाल रेडक्रस	
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> पहिचान गरिएको खुला स्थानमा अस्थायी आवासकोलागि टेन्ट तथा त्रिपालहरु वितरण गर्ने 	आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	उ.न.पा न.वि.व्य.समिति, रेडक्रस, गैरसरकारी संघसंस्थाहरु, नीजि क्षेत्र	
	Cluster बैठक आपत्कालिन आवासको लागि तोकिएको स्थानको अवलोकन, राहत सामग्री वितरण	आपत्कालिन आश्रय स्थल नक्साङ्कन, पूर्व भण्डारण तथा संस्थाहरुको स्रोत साधन आँकलन	उ.न.पा, र सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायहरु	
पहिलो हप्ता	एकान्तवास, आपत्कालिन आवास निर्माण तथा थप सामग्री व्यवस्थापन	पूर्व भण्डारण दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन आवश्यक पर्ने सामग्रीका लागि व्यवसायीसंग पूर्व सम्झौता गर्ने	संघ, प्रदेश सरकार, न.पा., नीजि क्षेत्र	
	विस्थापित परिवारहरुको दर्ता	जनशक्तिको विवरण व्यवस्थापन	उ.न.पा, सुरक्षा निकाय	
	क्षेत्रगत विवरण तथा आवश्यकता पहिचान	दक्ष जनशक्ति अध्यावधीक गर्ने	उ.न.पा. र क्षेत्रगत सदस्यहरु	
	आपत्कालिन आवासमा रहेका विस्थापित परिवारहरुलाई	सामग्रीहरुको पूर्व भण्डारण तथा	उ.न.पा र नेपाल रेडक्रस	

	NFRI वितरण, लत्ताकपडा, भांडाकुंडा, कम्बल, ओढने ओछ्याउने आदि	व्यवस्थापन गर्ने		
पहिलो महिना	पहिलो हप्ता गरिएको कार्यलाई निरन्तरता	पहिलो हप्ताको निरन्तरता गर्ने		
	फर्केका विस्थापित परिवारहरुको विवरण संकलन (बाढीको हकमा)	विवरण संकलन, फाराम छपाइ	उ.न.पा	

६.१.४ खानेपानी तथा सरसफाई (WASH) क्षेत्र:

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण :

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री प्रकाश डि.सी	वातावरण ईन्जिनियर	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०६६६२९
२	श्री भुपेन्द्र बोहरा	योजना तथा प्राविधिक शाखा	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४६२६०९५५
३	श्री राम बहादुर चन्द	जन स्वास्थ्य अधिकृत	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२९९७९
४	श्री दोलख बहादुर डाँगी	निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
५	श्री गोरख बहादुर थापा	उप सचिव	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०४००२६
६	श्री प्रकाश शाह	प्रमुख	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	९८५८०२९०९४
७	श्री हरी प्रसाद श्रेष्ठ	प्रमुख	नेपाल खानेपानी संस्थान	९८४७०२७००२
८	श्री फुल कुमारी चौधरी	प्रतिनिधि	सेभ द चिल्ड्रेन	९८६८४०४९७५
९	श्री संगिता चौधरी	प्रतिनिधि	वेस नेपाल	९८५८०४९८९४
१०	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	९८५८०६७०९५
११	श्री शकर पौड्याल	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	९८५७०९७२५६
१२	श्री राजेन्द्र चौधरी	अध्यक्ष	युनेस्को क्लव	९८५८०२९९२८
१३	श्री कृष्ण जङ्ग शाह	प्रमुख	गेरुवा जनजागण समाज	९८५८०२९४२९
१४	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१५	श्री ओम प्रकाश आजाद	सभापति	नेरेसो सदर लाइन उपशाखा	९८५८०२७४९३

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना:

- ◆ प्रकोपको कारणबाट सुरक्षित खानेपानीको मुहान, हयाण्डपम्पहरु अवरुद्ध हुने साथै खानेपानीका मुहान समेत नष्ट हुने
- ◆ प्रकोपले गर्दा शौचालय भत्किएर वातावरणमा प्रतिकूल असर पुग्याउने। शौचालयको अभावका कारण खुल्ला स्थानमा दिशा हुन सक्ने।

- ◆ ढलवाट निश्कासित फोहर पानी वा खुल्ला स्थानमा भएको दिसा खानेपानीका स्रोत वा खानेपानीका पाईपमा छिर्न गई पानी जन्य रोगको जोखिम बढ्ने ।
- ◆ खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतासम्बन्धी निर्णय प्रक्रिया महिला, लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक र अन्य जोखिम समूहहरूको प्रतिनिधित्व भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- ◆ महिला तथा पुरुषका लागि छुट्टै शौचालयका साथै नुहाउने र लुगा फेर्ने ठाउँको व्यवस्था गर्ने र पर्याप्त गोपनीयता, चुक्कुल, बत्ती र महिनमारीजन्य प्याड वा कपडा सुरक्षित र सम्मानजनक रूपमा व्यवस्थापन गर्ने
- ◆ खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको पहुँच र प्रयोगमा व्यवधान खडा गर्ने भेदभावपूर्ण अभ्यासहरू हुन नदिने व्यवस्था मिलाउने ।

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य:

- ◆ प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारहरूको जीवनयापन सुचारु गर्न अत्यावश्यक खानेपानी एवम् स्वच्छता संग सम्बन्धित न्यूनतम सेवाहरू सुनिश्चित गर्ने र पानी जन्य रोग फैलिन नदिन उपयुक्त रोकथामका उपाय समेत अपनाउने ।

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)	
स्वास्थ्य सामग्री	अतिरिक्त सामग्री
<ul style="list-style-type: none"> ▪ १०-२० लि. पानी बोक्ने भाडा प्रति घरधुरी १ ▪ १० - २० लि. पानी संचय गर्ने भाडा प्रति घरधुरी १ ▪ नुहाउने साबुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २५० ग्राम ▪ लुगाधुने साबुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २०० ग्राम ▪ महिनाबारी भएको समयमा प्रयोग गर्ने कपडा 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ दन्तमजन - ७५/१०० ग्राम ▪ दन्त ब्रस - १ ▪ सेम्पु २५० मी.ली. ▪ जिउमा लगाउने तेल/लोसन २५० मि.लि. प्रति वच्चा २ वर्षसम्म ▪ दाही काट्ने ब्लेड/मेसिन ▪ महिलाका लागि भित्री कपडा काइयो, नेल कटर
पानीको परिमाण	धारा
<ul style="list-style-type: none"> ▪ २.५-३ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन-खान र पिउन ▪ २ - ६ लिटर प्रति व्यक्ति प्रति दिन - सामान्य सरसफाईका लागि ▪ ३ - ६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रति दिन - खाना पकाउन ▪ ७.५ - १५ लिटर प्रति व्यक्ति प्रति दिन सामान्य आवश्यकता 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ अपांगता मैत्री ▪ वातावरण, प्रकोप मैत्री ▪ प्रति धारा २५० व्यक्ति ▪ प्रति हाते कल ५०० व्यक्ति ▪ प्रति इनार ४०० व्यक्ति ▪ पानी सकलनका लागि हिड्ने दुरी ५०० मिटर ▪ पानी सकलनका लागि पर्खिन समय ३० मिनेट
शौचालय	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ पानीको स्रोतभन्दा टाढा ३० मिटर ▪ पानीको सतहभन्दा १.५ मि. माथी ▪ २० जनालाई - १ शौचालय 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ घरभन्दा ५० मि.भन्दा टाढा हुनु हुदैन । ▪ महिला पुरुषलाई भिन्ना भिन्नै (३:१)

कोरोना भाइरस कोभिड-१९ तथा डेंगु जस्ता महामारीका लागि व्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री, अक्सिजन सिलिन्डर, मास्क, सेनिटाईजर, ग्लोब्स, पीपीइ सेट (विशेष अवस्थामा), साबुन, सेनटरी प्याड, डिसइन्फेक्सन, भुल, सामग्री लगायत महामारी अनुसारका सामग्रीहरू विपद् पहिले र विपद् पछि सबै क्लस्टर, स्थानीयतहहरू योजनाबद्ध हुन र बजेट समेत विनियोजित गर्न गराउन समन्वय गर्ने ।

खानेपनी, सरसफाई तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत् कालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रगत सदस्यहरूको बैठक राख्ने र अवस्थाको बारेमा छलफल र गरिनु पर्ने प्रतिकार्यको तयारी गर्ने तयार पारेको लेखाजोखा सम्बन्धी औजारको प्रयोग गरी द्रुत लेखाजोखा सञ्चालन गर्नको लागि क्षेत्रगत सदस्यहरू परिचालन 	<ul style="list-style-type: none"> समन्वय बैठक प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजारका फाराम तयारी गर्ने प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने । 	वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, विषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र	
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> लेखाजोखाबाट प्राप्त भएका जानकारीको विश्लेषण तथा क्षेत्रगत (Cluster Group) ले अनुमोदन गर्ने गरी प्रारम्भिक सहयोगको योजना सहित परिस्थितिको प्रतिवेदन तयार पार्ने । प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायहरूमा पठाउने । हाइजिनकिट वितरण, प्रभावित स्थलमा पानी शुद्धिकरण सामानको प्रयोग सम्बन्धि अभिमुखीकरण गर्ने । अस्थायी शौचालयका सामग्रीहरू वितरण गरी शौचालय बनाउने 	हाइजीन किट, पानी शुद्धिकरणका सामग्रीहरू, अस्थायी शौचालयका सामग्रीहरू अग्रिम भण्डारण गर्ने	वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, विषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रगत सदस्यहरूसंग प्रतिकार्यको समिक्षा गर्ने । अस्थायी आश्रय स्थलमा महिला तथा बालबालिका तथा अपाङ्गता मैत्री, यौनिक अल्पसंख्यक मैत्री शौचालय तथा स्वच्छ पानीको प्रवन्ध मिलाउने । मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने 	<ul style="list-style-type: none"> अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली गठन । 	वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, विषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र	

<p>पहिलो महिना</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ खान, खाना पकाउन तथा सुस्वास्थ्य कायम गर्नका लागि उपयुक्त गुणस्तर तथा परिमाणमा प्रयाप्त पानीमा प्रभावित परिवारको पहुँच गराउनको लागि उपयुक्त प्रबन्ध मिलाउने ▪ आवश्यक ठाउँमा ट्युबवेल जडान । ▪ अस्थायी चर्पी निर्माण । ▪ जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन । ▪ पोष्टर पम्पलेटद्वारा जनचेतना अभिवृद्धि । 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ सरोकारवाला हरु बीच समन्वय र सम्पर्क गर्ने 	<p>वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, विषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र</p>	
---------------------------	---	---	---	--

६.१.५ .स्वास्थ्य र पोषण (Health and Nutrition) क्षेत्र:

स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री राम बहादुर चन्द	जन स्वास्थ्य अधिकृत	स्वास्थ्य महाशाखा प्रमुख	९८५८०२११७१
२	श्री गोरख बहादुर थापा	उप सचिव	शिक्षा शाखा प्रमुख	९८५८०४००२६
३	डा प्रकाश थापा	मेसु	भेरी अस्पताल	९८५८०२०४१९
४	डा रोमन किदवाइ	निर्देशक	नेपालगन्ज मेडिकल कलेज	९८५८०२१०६८
५	श्री दोलख बहादुर डागी	उप निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
६	श्री प्रकाश डि.सी	वातावरण ईन्जिनियर	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	९८४८०६६६२१
७	श्रीफुल कुमारी चौधरी	प्रतिनिधि	सेभ द चिल्ड्रेन	९८६८४०४९७५
८	डा.सोनीया भगत	प्रतिनिधि	WHO	९८५८०२०२४५
९	श्रीसंगिता चौधरी	प्रतिनिधि	वेस नेपाल	९८५८०४१८९४
१०	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	९८५८०६७०१५
११	श्री शंकर पौड्याल	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	९८५७०१७२५६
१२	श्री राजेन्द्र चौधरी	अध्यक्ष	युनेस्को क्लव	९८५८०२११२८
१३	श्री कृष्ण जङ्ग शाह	प्रमुख	गेरुवा जनजागण समाज	९८५८०२१४२१
१४	श्री लक्ष्मी शाही	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४४८२७१८८
१५	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१६	श्री ओम प्रकाश आजाद	सभापति	नेरेसोसदरलाइन उपशाखा	९८५८०२७४१३
१७	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८४१६८८५५८

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना:

- बाढी पश्चात पानीजन्य रोगहरू र महामारी जन्य रोगहरू फैलन सक्ने । जस्तै: भाडापखाला, आउँ/रगतमासी, हैजा, टाईफाइड, ज्वरो, जन्डिस, आदि ।
- हावाको माध्यमबाट ठूलो महामारीका रूपमा स्वाईनफ्लु, श्वासप्रश्वाससंग सम्बन्धित संक्रमण, निमोनिया, आदि फैलन सक्ने ।
- विपत्का समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी आधाभुत स्वास्थ्य सेवाहरू जस्तै: मातृसेवा, खोप, पोषण, क्षयरोग, कुष्ठरोग, परिवार नियोजन सेवा आदि अवरुद्ध हुन सक्ने ।
- विपत्को असामान्य अवस्थामा जनशक्तिको अभाव, औषधी औजार उपकरण अभाव हुने, नष्ट हुने, उपचार केन्द्र क्षतिग्रस्त हुनु आदि ।
- उच्च जोखिममा रहेका समुह जस्तै ५ वर्षमुनिका बालबालिका, असक्त, जर्जर संक्रमित, वृद्धवृद्धा, दीर्घरोगी तथा आदिलाई पोषण अभाव भई विरामी संख्या वृद्धि र जोखिम बढ्न सक्ने ।
- महामारी फैलिई स्वास्थ्य मानवस्रोत तथा साधनको कमी हुने ।

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य:

- जस्तोसुकै आपतकालीन अवस्थामा मानव जीवन सुरक्षित स्वस्थ र भरपर्दो, खासगरी एकदमै जोखिममा रहेका समुहको स्वास्थ्य एवम् पोषण सम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा भएको सुनिश्चित गर्ने
- भाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानी एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गरी सहयोग गर्ने ।
- अरू द्रुत लेखाजोखा (Rapid assessment) सँगै एकीकृत गरी स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था तथा सेवाहरूको द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलिन गएका खण्डमा प्रभावकारी प्रतिकार्य तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र सम्बन्धित निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्ने ।
- परिवार नियोजनका साधनहरू, गर्भनिरोधक साधन, सुरक्षित गर्भपतन सेवा सुनिश्चित गर्ने ।
- यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा प्रभावितहरूका लागि चिकित्सा सेवाहरूका लागि अस्पतालमा आधारित एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्रमा प्रेषण तथा बहुक्षेत्रिय सेवा सुनिश्चित गर्ने ।
- साना बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र दीर्घ रोगीहरूका लागि पोषणजन्य खाना, औषधीहरूमा ध्यान दिने ।

स्फेयर मापदण्ड बमोजिम पोषणयुक्त खाना

खाद्य सामग्री	ग्राम	कैफियत
अन्न	४००	<ul style="list-style-type: none"> २,१०० किलो क्यालोरी प्रति व्यक्ति प्रतिदिन १० % प्रोटीनबाट १७ % चिल्लो पदार्थबाट पर्याप्त सुक्ष्म पोषण
दाल, गेडागुडी	६०	
पोषण पिठो	२५	
	५०	
चिनी	१५	
आयो नुन	५	
हरियो ताजा तरकारी, फलफूल		
आवश्यक मसला		
प्रतिदिन कुल तौल (ग्राममा)	५५५	
शक्ति किलो क्यालोरी	२११३	

महामारीका लागि व्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री अक्सिजन सिलिन्डर, अक्सोमिटर, मास्क, सेनिटाईजर, ग्लोव्स, पीपीइ सेट (विशेष अवस्थामा), साबुन, सेनटरी प्याड, डिसइन्फेक्सन सामग्री लगायत महामारी अनुसार का सामग्रीहरु बिपद् पहिले र बिपद् पछि पनि उपलब्ध गर्न गराउन समन्वय गर्ने ।

स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको बिपद् प्रतिकार्य योजना

बिपद् पश्चातको अवधि	बिपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (बिपद्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> उ.न.पा. वि.व्या.स बैठक द्रुत सुचना संकलनको लागि द्रुत प्रतिकार्य समूह परिचालन, तालिम प्राप्त जनशक्तिबाट प्रकोप लेखाजोखा विस्लेषण समन्वय 	<ul style="list-style-type: none"> मौजुदा औषधी आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान, पूर्व तयारी कार्य योजना सुचना प्रवाह समन्वय स्रोत साधन अद्यावधिक गर्ने अन्तर विषयगत क्षेत्र समन्वय बैठक गर्ने 	स्वास्थ्य कार्यालय, सबै पालिकाका स्वास्थ्य शाखाहरु, Health and Nutrition cluster, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक, नीजि क्षेत्र	
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> प्रकोपको सुचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन जानकारी लेखाजोखा र जिम्मेवारी बाँडफाँड आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान साथै आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने सुचना तथा जनचेतनामुलक 	<ul style="list-style-type: none"> मौजुदा औषधी तालिम प्राप्त जनशक्ति समन्वय स्रोतको पहिचान 	स्वास्थ्य कार्यालय, सबै सबै स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु, Health and Nutrition cluster, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक, नीजि क्षेत्र	

	सन्देशहरु प्रसारण अभिलेख तथा प्रतिवेदन ▪ एम्बुलेन्स,शव वाहन सेवा प्रदान गर्ने	पर्व तयारी कार्य योजना		
पहिलो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> अत्यावश्यकिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान वडागत स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन वालवालीका, महिला, गर्भवति, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई प्राथमिकतामा राख्ने) सुचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरु प्रसारण अभिलेख तथा प्रतिवेदन 	समन्वय पूर्व तयारी गर्ने कार्य योजना	स्वास्थ्य कार्यालय, सबै सबै स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु, Health and Nutrution cluster, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक, नीजि क्षेत्र	
पहिलो महिना	<ul style="list-style-type: none"> उपचार सेवा निरन्तर दिने थप उपचारकालागि लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालमा प्रेषण गर्ने 	पूर्वतयारी कार्य योजना समन्वय लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालसंग अग्रिम संभौता गर्ने	Health and Nutrution Cluster,	

६.१.६ शिक्षा (Education) क्षेत्र :

शिक्षा तथा संरक्षण क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री गोर्ख बहादुर थापा	उप सचिव	शिक्षा महाशाखा प्रमुख	९८५८०४००२६
२	श्री मञ्जु पाण्डे	महिला विकास अधिकृत	महिला बालवालीका तथा जेष्ठनागरिक शाखा	९८५८०४८५३९
३	श्री राम श्रेष्ठ	प्रमुख	सामाजिक विकास मन्त्र	९८४२५७९९५७
४	श्री रवि श्रेष्ठ	प्रमुख	बाँके युनेस्को क्लव	९८५८०२९९३६
५	श्रीविकाश वज्राचार्य	अध्यक्ष	प्याप्सन	९८५८०३२९३८
६	श्री राजिव पौड्याल	अध्यक्ष	एनप्याप्सन	९८५८०२२२४९
७	श्री फुल कुमारी चौधरी	प्रतिनिधि	सेभ द चिल्ड्रेन	९८६८४०४९७५
८	श्री संगिता चौधरी	प्रतिनिधि	वेस नेपाल	९८५८०४९८९४
९	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	९८५८०६७०९५
१०	श्री राजेश सारु मगर	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	९८५८०८०५०५

११	श्री राजेन्द्र चौधरी	अध्यक्ष	युनेस्को क्लव	९८५८०२११२८
१२	श्रीसुभाष श्रेष्ठ	प्रमुख	जि.आई.जेड	९८४३७६५९३२
१३	श्री रुपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१४	श्री ओम प्रकाश आजाद	सभापति	नेरेसो सदरलाइन उपशाखा	९८५८०२७४१३
१५	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८४९६८८५५८

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना:

- ◆ महामारीका कारणले विद्यालयहरु बन्द रहेको र विद्यार्थीहरुका लागि शिक्षाबाट केहि समयका लागि बञ्चित हुने अवस्था। विद्यार्थीहरुमा मनोवैज्ञानिक समस्या उत्पन्न हुने
- ◆ अतिउच्च जोखिम रहेका डुवान र कटान, महामारीको कारणले विस्थापीत हुने क्षेत्रका स्थानहरुमा बाढी तथा डुवानका समयमा प्रभावित भई हप्तौसम्म विद्यालय बन्दहुने
- ◆ भुकम्प र आगलागीबाट शैक्षिक संस्थाहरु जेखिममा रहने अवस्था।
- ◆ विद्यालयका कक्षा कोठा, दराज, बेञ्च, टेबल र पाठ्यपुस्तक जस्ता भौतिक सामग्रीको आंशिक रूपमा क्षति भइ पठनपाठनलाई असर पुऱ्याएको। विद्यार्थीका शैक्षिक सामग्रीहरु नष्ट हुने गरेको।

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य :

- ◆ विपत्बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका केटाकेटी तथा शिक्षकहरुलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरुलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण तयार पार्ने।
- ◆ प्रभावित विद्यार्थीहरुको मनोवैज्ञानिक शैक्षिक अवस्था बुझी सोही अनुसार उनिहरुको शैक्षिक परामर्श गर्ने तथा विद्यार्थीहरुको सिकाई अनलाइन र घरमै भए पनि निरन्तरता दिईराख्ने

शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रको समन्वय बैठक: जिम्मेवारी बाँडफाँड, सूचना तथा क्षतिको जानकारी संकलन, प्रतिवेदन तयारी जस्ता विषयमा निर्णय गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रगत सदस्यहरुको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने 	शिक्षा शाखा तथा अन्य क्षेत्रहरु, नीजि क्षेत्र	
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> प्रभावित विद्यार्थी एवम् शिक्षकहरुलाई सुरक्षित स्थानमा व्यवस्थापन गर्ने सेल्टर क्लष्टरसँग समन्वय गर्ने परिस्थिति अनुसार सम्बन्धित निकायमा जानकारी गर्ने र गराउने 	<ul style="list-style-type: none"> प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन गर्ने शिक्षकहरुको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन 	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा शाखा तथा अन्य क्षेत्रहरु, नीजि क्षेत्र 	

पहिलो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> विपत्का समयमा काम गर्न सक्ने गरि शैक्षिक क्षेत्रका जनशक्तिको कलस्टर निर्माण गरि उनीहरुको क्षमता विकास गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा क्षेत्र संग सम्बन्धित जनशक्तिको तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने 	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र, नीजि क्षेत्र	
	<ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थीहरुमा मनोवैज्ञानिक समस्या आउन सक्ने भएका कारण स्थानीय रेडीयो, तथा एफ. एम. हरुमा विद्यार्थीहरु तथा अभिभावक लक्षित जिंगल कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने साथै विद्यालय भवनहरु क्षतिको एकिन तथ्यांक संकलन गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थी संख्या, विद्यालय संख्या तथा एफ एम रेडीयो प्रसारण पहुँचको अवस्था अद्यावधिक गर्ने 	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र, नीजि क्षेत्र	
	<ul style="list-style-type: none"> अस्थायी कक्षा संचालनकालागि आवश्यक पर्ने सिकाई केन्द्रहरु निर्माण गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन गर्ने 	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र, नीजि क्षेत्र	
	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता अनुसार अनलाईन कक्षाहरु संचालन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> अनलाईन कक्षा संचालनकोलागि पहिले नै पूर्वतयारी गर्ने 	शिक्षा शाखा	
	<ul style="list-style-type: none"> जि.वि.ब्य.समितिसँग समन्वय गरी MIRA सर्वेक्षणको टोली परिचालन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> भूकम्प र बाढीपहिरोको सन्दर्भमा MIRA निर्माण सर्भेक्षणको लागि व्यक्ति तोक्ने 	<ul style="list-style-type: none"> उ.न.पा वि.व्या.समिति 	
पहिलो महिना	<ul style="list-style-type: none"> अस्थायी सिकाई केन्द्र सञ्चालन गर्ने 	अस्थायी सिकाई केन्द्रकालागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरु अन्य क्लस्टर संग समन्वय गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु, नीजि क्षेत्र	
	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिकाको लागि बालविकास केन्द्र (ECDC) स्थापना र सञ्चालन गर्ने 		<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु 	
	<ul style="list-style-type: none"> अस्थायी शैक्षिक सेल्टरहरुको अध्ययन केन्द्रहरुमा नियमित अनुगमन गरी आवश्यक सहयोग गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित तथ्याङ्कहरु अद्यावधिक गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु 	
	<ul style="list-style-type: none"> शैक्षिक संरचनाहरु निर्माण गर्दा विपत्को समयमा आश्रय स्थल को राम्रो वन्दोवस्ती हुने तवरले निर्माण गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह, प्रदेश तथा संघ विच समन्वय गर्ने बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना निर्माण गरी कायान्वयन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु, विद्यालय, निजि क्षेत्र 	

६.१.७ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा (Protection and Social Security Cluster) क्षेत्र :

संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री मन्जु पाण्डेय	महिला विकासअधिकृत	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठनागरिक शाखा	९८५८०४८५३१
२	श्री माया शर्मा	कानूनअधिकृत	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०३०२७२
३	श्री गोरख बहादुर थापा	उप सचिव	शिक्षा शाखा प्रमुख	९८५८०४००२६
४	श्री केशव कोईराला	क्षेत्रीय संयोजक	माईती नेपाल	९८५८०२४२७१
५	श्री राजेन्द्र चौधरी	अध्यक्ष	बाँके यूनेस्को क्लव	९८५८०२१२८
६	डाक्टर अरविन शाक्य/श्री कविता पौडेल	प्रतिनिधि	OCCM	९८६४७००३८९ ९८४११८४८२३
७	श्री सिद्धराज पनेरु	प्रमुख	सिबिन नेपाल	९८५८०२८८२८
८	श्री हरीकला देवि थापा	अध्यक्ष	डेक नेपाल	९८४८०४२४६९
९	श्री निर्मला पौडेल	संयोजक	शक्तिसमूह	९८५८०८०८१२
१०	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
११	श्री निरन्जना मल्ल	वरिष्ठ अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९८५८०२२३०६
१२	श्री सरस्वती मल्ल	प्रतिनिधि	इन्सेक, बाँके	९८४८०२५९३३
१३	सृजना वली	प्रतिनिधि	मानव सेवा आश्रम	९८५५०७६००६
१४	श्री सरस्वती पराजुली	प्रमुख	साथी	९८५८०२१५११
१५	श्री सरिता खनाल	प्रमुख	निलसागर	९८४८०२२८८८
१६	दिलसरा रानाक्षेत्री	प्रमुख	महिला सेल	०८१५९०३९९ ९८४८०२८३४६
१७	पुजा भण्डारी	परामर्शदाता	सामी परियोजना ने.ग.उप.म.न.पा.	९८६८०२२१२८
१८	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८४१६८८५५८

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना:

- ◆ जनधनको क्षति, घाइते बाल(बालिका), अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, पिछडिएका तथा एकल बाल(बालिका वा जेष्ठ नागरिक, गर्भवती, सुत्केरी, एकल महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक तथा अनाथहरुको सङ्ख्यामा वृद्धि, बढ्दो दुर्व्यवहार र शोषण, भेदभाव, सम्भावित मानसिक आघात (Trauma) तथा मनोवैज्ञानिक त्रास हुने
- ◆ यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा हुन सक्ने, महिला, किशोर तथा बालबालिका बेचबिखनमा पर्न सक्ने
- ◆ सुरक्षा तथा संरक्षण संयन्त्र कमजोर हुनाले जोखिम रहेका समूह थप जोखिममा पर्ने
- ◆ राहत वितरण जोखिममा रहेका समूहमा पुग्न कठिनाई हुने
- ◆ यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा हुन सक्ने, महिला, किशोर तथा बालबालिका बेचबिखनमा पर्न सक्ने
- ◆ सुरक्षा तथा संरक्षण संयन्त्र कमजोर हुनाले जोखिम रहेका समूह थप जोखिममा पर्ने
- ◆ राहत वितरण जोखिममा रहेका समूहमा पुग्न कठिनाई हुने

विषयगत उद्देश्य:

- ◆ आपत्कालिन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, उत्पीडन, शोषण, दुर्व्यवहारका जोखिमहरुलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरुको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित व्यक्तिहरुका लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- ◆ बालमैत्री तथा महिलामैत्री स्थल तथा मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोग सुनिश्चित गरी बालबालिका, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सुरक्षित बातावरणमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- ◆ परिवार देखी बिछोड भएका बालबालिका खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरुको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग एवम् आवश्यकता अनुसार उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- ◆ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता, आपाङ्गता सामाजिक समावेशीकरण भएको सुनिश्चित गर्ने
- ◆ महिला, किशोरकिशोरी, जेष्ठ नागरिक, आपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरुलाई राहत, पुनर्लाभ, पुनःनिर्माण र पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरुमा सहभागिताका लागि अन्य विषयगत क्षेत्रहरु संग समन्वय गर्ने
- ◆ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता, आपाङ्गता सामाजिक समावेशीकरण भएको सुनिश्चित गर्ने
- ◆ महिला, किशोरकिशोरी, जेष्ठ नागरिक, आपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरुलाई राहत, पुनर्लाभ, पुनःनिर्माण र पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरुमा सहभागिताका लागि अन्य विषयगत क्षेत्रहरु संग समन्वय गर्ने

संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> संरक्षण तथा सामाजिक विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बोलाउने विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित क्षेत्रमा संरक्षणको तथा सामाजिक अवस्था पहिचानको लागि परिचालन गर्ने, संरक्षणको अवस्थाको पहिचानको लागि सम्बन्धित संस्था तथा निकायमा सम्पर्क र सम्बन्ध स्थापना गर्ने । प्रभावितहरूको प्रारम्भिक तथ्याङ्क संकलन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने । विषयगत सदस्यहरूलाई संरक्षण सम्बन्धि अभिमुखिकरण गर्ने अन्तर विषयगत क्षेत्रको समन्वय बैठक गर्ने 	<p>ने.उ.म.न.प,महिला विकास शाखा</p> <p>सहयोगी: युनिसेफ, रेडक्रस, प्लान, केएर नेपाल</p>	
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> संरक्षण समुहको सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने र घटना लेखाजोखाका लागि श्रोत साधन र मानवीय श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने । आपत्कालीन आश्रयस्थलमा सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने, महिलाहरूको सुरक्षाका लागि महिला सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> सबै विषयगत समुहको सम्पर्क विवरण तयारी बैठक तालिका तयारी श्रोत नक्शांकन 	महिला तथा बालबालिका शाखा,सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> आपत्कालीन आश्रयस्थल तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने । प्रभावित क्षेत्रका महिला, किशोरी, अपाङ्गता भएका महिलाहरू आदीलाई आवश्यकता अनुसार Dignity Kit उपलब्ध गराउने । आश्रयस्थल 	<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक लेखाजोखाका लागि व्यक्तिहरूको नामावली तयारी आधाररेखा सम्बन्धी जानकारी । अनुगमनको लागि चेकलिष्ट तयार गर्ने र मुद्रण गर्ने सङ्कलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणका लागि 	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ने.उ.म.न.पा महिला तथा बालबालिका शाखा तथा अन्य सहयोगी निकायहरू, नीजि क्षेत्र	

	<p>बालबालिका, महिला, किशोरी मैत्री, अपाङ्गता मैत्री भए/नभएको अनुगमन गर्ने र आवश्यकता बमोजिम सुधार गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिकलाई कुपोषण हुन नदिन खाद्य विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गरी पौष्टिक आहार वितरण गर्ने प्रतिवेदनको निष्कर्ष क्षेत्रका सदस्यहरू, स्थानीय विपत् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई जानकारीका लागि उपलब्ध गराउने 	सम्पर्क व्यक्ति तोक्न		
पहिलो महिना	<ul style="list-style-type: none"> जोखिममा रहेका समूहहरूको पहिचान लगायत पहिलो ३० दिनभित्र तत्कालीन मानवीय सहयोगका लागि सम्वन्धित क्षेत्र संग समन्वय गर्ने र आवश्यक व्यवस्था मिलाउने । प्रभावित महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, बालबालिका तथा वृद्धवृद्धाहरूलाई निरन्तर मनोसामाजिक परामर्श र पिडितहरूले गुनासो गर्नका लागि हेल्पडेस्क स्थापना र त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौज्जातको तथ्यांक संकलन गर्ने । बाल आश्रय गृहको नक्शाङ्कन गर्ने । महिला पुनःस्थापना गृहको व्यवस्था गर्ने । अपाङ्ग तथा वृद्ध, वृद्धाका लागि पुनःस्थापना गृहको व्यवस्था मिलाउने परामर्श कर्ताहरूको पहिचान । अपुग सामग्रीको पहिचान गर्ने । 	महिला तथा बालबालिका शाखा, युनिसेफ, सिबिन, युनेस्को, माईती नेपाल, साथी, एफ.एन.सी, वेस, प्लान, केएर नेपाल, वि ग्रुप, भेरी वृद्धाश्रम,	

६.१.८ पुनलाभ तथा पुनर्निर्माण (Rehabilitation & Reconstruction Cluster) क्षेत्र :

पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री भुपेन्द्र बोहरा	सिभिल ईन्जिनियर	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०४००२६
२	श्री टंक धामी	अध्यक्ष	नेपालगन्ज उद्योग वाणिज्य संघ	९८५८०२०१४७
३	श्री प्रकाश डिस्सी	बातावरण इन्जिनियर	नेपालगन्ज उ.म.न.पा. बातावरण तथा सरसफाइ	९८४८०६६६२१
४	श्री दोलख बहादुर डाँगी	उप निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
५		प्रमुख	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	९८५८०५११७७
६	श्री पवन कनोजीया	शाखा प्रमुख	विद्युत शाखा नेगउमपा	९८५८०२१६६७
७	श्री चन्द्र तिमिल्सेना	अध्यक्ष	गैसस महासंघ	९८५८०२०३५८
८	श्री प्रकाश शाह	प्रमुख	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	९८५८०२१०९४
९	श्री ओम प्रकाश आजाद	सभापति	नेरेसोसदरलाइन उपशाखा	९८५८०२७४१३

विपत्को अवस्था तथा मान्यता योजना

- सडक, यातायात, पुल, टेलिफोन, विद्युत, विअवरुद्ध भै सामाजिक जीवनयापनमा कठिनाई हुने
- प्रभावितहरूको आय आर्जनका श्रोतहरू, उत्पादनका श्रोतहरूमा क्षति पुग्ने
क्षेत्रगत उद्देश्य:
- विपत्का समयमा क्षतिग्रस्त संरचनाको तत्काल मर्मत सम्भार गरी आवतजावतको सुनिश्चितता गरी पूनः निर्माणकोलागि सहयोग पुऱ्याउने ।
- प्रभावितहरूको जिविकोपार्जनको समस्या समाधानकोलागि बैकल्पिक उपायहरूको खोजी गरी सहयोग गर्ने
- यौन तथा लैङ्गिकता आधारित हिंसा रोकथाम र व्यवस्थापन गर्न नगद्मा आधारित सहयोग कार्यक्रमको विकास गर्ने
- लैङ्गिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरणमा आधारित पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम विकास गर्ने

पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण क्षेत्रका प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> उ.म.न.पा वि.व्य.स.को बैठकमा सहभागी cluster बैठकको समय तोक्ने, आ-आफ्नो क्षेत्रबाट क्षतिको विवरणको प्रारम्भिक आँकलन संकलन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> Focal Person तोकने सदस्यहरूको सम्पर्क सूची तयारी गर्ने अत्यावश्यक संरचनाको नक्साकन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> उ.न.पा निजि क्षेत्र संघसंस्था 	
	<ul style="list-style-type: none"> प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण 	<ul style="list-style-type: none"> द्रुत सर्वेक्षण (IRA) टोली खटाई विवरण अद्यावधिक गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> अनुगमन समिती तथा उ.न.पा 	
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> Cluster बैठक आपत्कालिन आवासको लागि तोकिएको स्थानको अवलोकन, राहत सामग्री वितरण अति आवश्यक सेवा प्रदायक निकाय र संरचनाको न्यूनतम पुनर्स्थापना गर्ने आपत्कालिन आवास निर्माण तथा थप सामग्री व्यवस्थापन सहज पहुँचका लागि अस्थायी रूपमा पुल, सडक तथा गोरेटो बाटो निर्माण गर्न तथा सहज पहुँचका लागि भग्नावशेषहरू सफा गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> आपत्कालिन आश्रयस्थल नक्साङ्कन, पूर्व भण्डारण तथा संस्थाहरूको स्रोत साधन आँकलन संकटासन्न भौतिक संरचनाको पहिचान र यसका लागि आवश्यक स्रोत साधनको नक्साङ्कन गरी पूर्व तयार पारिएको हुनेछ । 	उ.न.पा विपत् व्यवस्थाप समिति र अन्य विषयगत सम्बन्धित निकायहरू, निजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरूको तथ्यांक विश्लेषण गर्ने मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । कटान, डुबान र पटानको विस्तृत सर्वेक्षण 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत सर्वेक्षणका लागि जिम्मेवारी सहित टोली गठन गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> उ.न.पा नगरपालिका विपत् व्यवस्थाप समिति ने.रे.सो. र अन्य सम्बन्धित निकायहरू पशु शाखा निजि क्षेत्र 	
पहिलो महिना	<ul style="list-style-type: none"> पुनर्लाभको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा, विश्लेषण गरी बसोबास र 	सम्भावित विपत्बाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आँकलन गरी अस्थायी स्थलको पहिचान गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> उ.न.पा, वि.व्या.स ने.रे.सो. र 	

	जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने		अन्य सम्बन्धित निकायहरू	
	<ul style="list-style-type: none"> खेतीबाली पूर्ण वा आंशिक नष्ट भएका परिवारलाई कृषि कार्यालय, कृषि ज्ञान केन्द्र सँग समन्वय गरी सहूलियत रूपमा बीउ विजन उपलब्ध गराउने । 	<ul style="list-style-type: none"> सम्भावित क्षतिको अनुमान गरी बीउ विजनको स्टक पाइलिङ गरी राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि शाखा लगायत अन्य निकायहरू 	
	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधारहरू पुनर्निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्बन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेटका लागि टिम गठन र जिम्मेवारी दिने 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधार शाखा 	

६.२ तातो हावाको लहर (लू) प्रतिकारको समग्र योजना

नेपालका प्रायजसो तराईका जिल्लाहरूको तामक्रम गर्मी याममा अति उच्च तहमा हुने गरेको हामीले बाल्यावस्थामा पढेको हो र यसमा पनि बाँके जिल्ला नेपालको सबैभन्दा बढी गर्मी हुने जिल्लाको रूपमा रहेको प्रमाणित तथ्य नै हो । तातो हावाको लहर अर्थात लू नेपालको सन्दर्भमा अन्य विपद्का परिघटनाहरूसँग तुलना गरिएको छैन र यसको प्रभाव अन्य विपद्हरू जस्तै आगलागी, बाढी पहिरो, भूकम्प जस्तो प्रत्यक्ष आखाँले देख्न सकिने गरी भौतिक रूपमा नदेखिएको वा हामीले यसलाई प्राथमिकतामा नराखेकोले यसतर्फ कसैले पनि अध्ययन नगरको हुनसक्छ । तर यसको प्रभाव आम समुदाय त्यसमा पनि न्यून आयश्रोत भएका, खुल्ला आकाशमा काम गर्ने मजदुर वर्ग, रिक्सा तथा ठेला चालक, विद्यालयमा अध्ययनरत बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, टिनको छाना भएको घरमा बस्ने बासिन्दाहरू आदि उच्च जोखिममा रहेको समूह हो र उनिहरू तातो हावाको लहरबाट उत्पन्न हुने विभिन्न समस्याहरूबाट ग्रसित भैरहेका छन् ।

जलवायु परिवर्तनको असकारण विश्वव्यापी रूपमा तापक्रममा भैरहेको वृद्धि एवं बढ्दो सहरीकरण र घट्दो हरियाली पनि सहरी तापमान वृद्धिमा सहायक सिद्ध भएका छन् । यसको लागि सरोकारवाला सबैले समयमै पूर्वतयारी तथा लू को अवस्थामा गर्नुपर्ने प्रतिकार्यका गतिविधिहरू गर्न सकेनौं भने केहि वर्ष पछि गरि परिवार सहरमा बस्न नसक्ने अवस्था पनि सृजना हुनसक्छ । एक अध्ययका अनुसार यदि समयमै पूर्वतयारीका गतिविधिहरू गर्न सकिएन भने सन् २१०० सम्ममा दक्षिण एसिया प्रशान्तका अधिकांश सहरहरू मानिस बस्न लायक नहुने तथ्य सार्वजनिक गरेको छ । गृह मन्त्रालयको तथ्यांक अनुसार पनि सन् २००२ देखि २०१० सम्मा जम्मा २५ पटक तातो हावाको लहरको प्रभाव रहेको अभिलेख उपलब्ध छ र त्यसमध्ये पनि सन् २००९ र २०१० मा सबैभन्दा बढी मापन गरिएको छ । जसका कारण २५ जनाको ज्यान गएको तथ्यांक उपलब्ध छ । यि त प्रतिवेदनमा अभिलेखित भएका तथ्यांक मात्र हुन र यस्ता धेरै घटना सूचीकृत नभएका पनि हुनसक्छन् । उल्लेखित अवस्थालाई मध्येनजर गर्दै नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले पहिलो पटक रेडक्रस क्लाइमेट सेन्टरको प्राविधिक सहयोग एवं नेपालगंज उपमहानगरपालिकासँगको सहकार्यमा नेपालगंज क्षेत्रभित्र तातो हावाको प्रभाव, यसले असर गरेको क्षेत्र र संभाव्य भावी योजनाको बारेमा विस्तृत अध्ययन गरी तातो हावाको लहर प्रतिकार्य

योजना २०२३ तयार गरी नेपालगंज उपमहानगरपालिकालाई हस्तान्तरण समेत गरिसकेको छ । त्यसै योजनामा उल्लेख गरिएका तत्काल गर्न सकिने केहि प्रतिकार्यका गतिविधिरु यस योजनामा पहिलो पटक समावेश गरिएको छ । तोकिएका सरोकारवाला निकायबाट कार्यान्वयन हुनसके आम समुदायलाई केहि न केहि सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । प्रस्ताव गरिएका गतिविधिरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

६.२.१ पूर्वतयारीका गतिविधिरु (तातो हावाको लहर चल्नु पूर्व)

गतिविधि	लक्षित समूह	नेतृत्वदायी संस्था	मुख्य साभेदार संस्थाहरु	कैफियत
पूर्वसतर्कता सूचना प्रवाह	आम सहरवासी, सरकारी तथा निजी कार्यालयहरु, विद्यार्थी, मजदुर वर्ग आदि	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	नेपालगंज उमनपा, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सामाजिक संघसंस्था, सार्वजनिक संचार माध्यमरु, नीजि क्षेत्र	
सरोकारवालाहरुको समन्वय बैठक र प्रतिकार्य योजना निर्माण	नेपालगंज उपमहानगरपालिका र अन्य सरोकारवाला साभेदार संघसंस्थाहरु	नेपालगंज उमनपा	नेपालगंज उमनपा, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सामाजिक संघसंस्था	
लू को असर पर्न सक्ने समुदाय र समूहको पहिचान	जोखिमयुक्त समुदायर संकटासन्न समूह	नेपालगंज उमनपा	वडा कार्यालयहरु, स्वास्थ्य चौकीहरु, रेडक्रस उपशाखाहरु	
प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्री व्यवस्थापन जस्तै फयान, कूलर	सहयोगी संघसंस्था एवं अन्य सरोकारवाला	नेपालगंज उमनपा	लू प्रतिकार्यको क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाको पहिचान गर्ने र सहभागिता आह्वान गर्ने, नीजि क्षेत्र	

६.३ बडास्तरको जोखिम व्यवस्थापन तथा पूर्वतयारी रणनीतिक क्रियाकलापहरु

नगरस्तरीय तथा वडास्तरीय जोखिम व्यवस्थापन तथा पूर्वतयारी योजना कार्यान्वयन गर्नकालागि तय गरिएको रणनीतिक क्रियाकलापहरु यस प्रकार रहेका छन्

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१.	वडामा आपत्कालीन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि गठन गरिएका विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गरी वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी अन्तरकार्यदलको समन्वय संयन्त्रको विकास गर्ने <ul style="list-style-type: none"> सूचना, समन्वय तथा लेखाजोखा कार्यदल खोज तथा उद्धार कार्यदल अग्नि नियन्त्रण कार्यदल प्राथमिक उपचार तथा स्वास्थ्य कार्यदल आपत्कालीन संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यदल 	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति निजि क्षेत्र संघसंस्था	तत्काल

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
२.	विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक योजना तयार गर्ने, राहत सामाग्रीको सूची तयार गर्ने र विषयगत क्षेत्रको क्षमताको पहिचान गर्ने निजि क्षेत्रलाई समेत व्यवसायिक निरन्तरता योजना निर्माणकालागि प्रोत्साहन गर्ने , सहजिकरण गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति उद्योग बाणिज्य संघ	विषयगत क्षेत्रको पहिचान भएको
३.	विपद् व्यवस्थापनका काम गर्दा वडामा रहेका विद्यालयहरुलाई पनि मध्यनजर गर्दै विद्यालयस्तरीय विपद् व्यवस्थापनका कार्यलाई पनि संगसंगै लैजाने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वैशाख महिना
४.	सबै कार्यदलबाट प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्नका लागि आवश्यक सामाग्रीहरुको व्यवस्था मिलाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वैशाख महिना
५.	आधारभूत खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइलाई आवश्यक सामाग्रीहरु खरीद गरी भण्डारण गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वैशाख महिना
६.	सूचना तथा समन्वय, मनोपरामर्श जस्ता तालिमहरु सञ्चालन गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	असार महिना
७	वडामा अग्नि नियन्त्रण, प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार तालिमहरु प्रदान गरिएको छ सो तालिमलाई पुर्नताजकीकरण गर्नका लागि समय समयमा तालिमको व्यवस्था मिलाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	तालिम प्रदान गरिएको
८	महानगरपालिका, स्वास्थ्य चौकी, अस्पताल, एम्बुलेन्स, दमकल तथा जनप्रतिनिधिहरुको सम्पर्क नम्बरहरु सम्पूर्ण समुदायलाई सहज रूपले प्राप्त हुने गरी प्रत्येक घर-घरमा वितरण गर्ने र मोबाइलमा सेभ गर्न लगाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ महिना
९	वडामा सडकटासन्न समुदायको सूचना प्राप्त गर्ने र जानकारी दिनको लागि सूचना सञ्जाल तयार गरी पहुँच भएको व्यक्तिको पहिचान गरी सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वर्षको १ पटक

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१०	मनोपरामर्शदाताको व्यवस्था मिलाउने	वडा कार्यालय	बैशाख महिना
	स्थानीय स्तरमा भएका स्वयंसेवकलाई स्वयंसेवक परिचालन निर्देशिका अनुसार परिचालन, व्यवस्थापन, समन्वय र तालिम दिने ।		
११	कार्यदलका सदस्यहरूलाई भूकम्प, आगलागी, बाढी तथा डुवान सम्बन्धी कृत्रिम घटना अभ्यास सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था मिलाउने तथा तालिम लिएका कार्यदलहरूले समुदायस्तर तथा विद्यालयस्तरमा तालिम प्रदान गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	जेठ महिना
१२	कार्यदलमा रहेका खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार, अग्नि नियन्त्रण गर्ने स्वयंसेवकहरूलाई दुर्घटना बिमा गराउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	उपयुक्त समयमा
	बीमा कार्यविधि अनुरूप कोषको व्यवस्था गरी नगरभित्रका घरको बीमाको व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	
	नीजि क्षेत्रको व्यवसाय निरन्तरता योजना निर्माण गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	नीजि क्षेत्र	
१३	वडामा विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	तत्काल
१४	वडामा विपद् सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने तथा विपद् सम्बन्धी जानकारी संकलन गरी मोबाइल, एस.एम.एस. मार्फत जानकारी दिने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	उपयुक्त समयमा
१५	वडाका जोखिमपूर्ण बाढी डुवानको जोखिमपूर्ण स्थानहरूमा पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ महिना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१६	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापनसंग समन्वय गरी समुदाय स्तरीय प्रतिकार्यको लागि क्षमता विकासका कार्यक्रममा सहभागी हुने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ महिना
१७	विषयगत क्षेत्रसंग सम्बन्धित पूर्वतयारी तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	असार महिना
१८	विषयगत क्षेत्रमा समुदायका संस्थाहरु जस्तै: टोल विकास संस्था, युवा क्लब, महिला समूहलाई परिचालन गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख महिना
१९	जीवन सुरक्षाको लागि अति महत्वपूर्ण अस्पताल तथा अन्य स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने निकायको आपतकालीन पूर्वतयारी योजना तर्जुमा गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ महिना
२०	अन्तर विषयगत क्षेत्रसंगको समन्वय बढाउन नियमित अन्तर विषयगत क्षेत्रको बैठकको व्यवस्था मिलाउन	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	
२१	वडा स्तरको विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक गरी समन्वय बढाउने ।	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	
२२	नगर भित्रका निजि इन्जिनियरिङ परामर्शदातालाई विपद् व्यवस्थापन र heatwave व्यवस्थापन सम्बन्धि नियमित अभिमुखिकरण तथा तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, निजि क्षेत्र	
२३	वडा स्तरको ड्रोन नक्साङ्कन गरी वडाभित्र आपतकालिन स्थानान्तरण मार्गको पहिचान गर्ने ।	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
२४	<p>बालबालिका, ज्येष्ठ नागरीक तथा अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरुको पूर्वतयारी :</p> <ul style="list-style-type: none"> • विपद् पूर्वतयारी तथा जानकारीमुलक कार्यक्रम गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिकले सहजै बुझ्ने गरी गर्ने । • अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई आवश्यक सामग्रीहरु सहयोग गर्ने । • बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाका लागि विशेष सामग्री व्यवस्था गर्ने । • अस्पताल स्वास्थ्य संस्थाहरु सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन, सरकारी कार्यालयहरु तथा शिक्षण संस्थाहरुमा अपाङ्गमैत्री, यौनिक अल्पसंख्यक मैत्री संरचनाहरु बन्न शुरुभएका छन् तथापी अस्पताल, विद्यालय, सरकारी निकाय, सार्वजनिक भवनहरु लगायतका स्थानहरु पूर्णरूपमा अपाङ्गतामैत्री निर्माण गर्न पहल गर्ने । 	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	वैशाख महिना
२५	<p>मानव संसाधन विकास तथा व्यवस्थापन :</p> <ul style="list-style-type: none"> • विपत्को समयमा उद्धारमा खटाउन सकिने स्वयं सेवकहरुको टोलगत नामावली सम्पर्क नम्बर सहित अद्यावधिक गर्ने । • गठन भएका सबै कार्यदलको द्वैमासिक बैठक गरी मौसमी प्रकोपको पूर्वतयारी गर्न लगाउने । 	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	तत्काल
२६	<p>विपद् पूर्वतयारी कार्यशालाको आयोजना गरी निम्न कार्य गर्ने:</p> <ul style="list-style-type: none"> • विपत्को समयमा कार्यदलहरुको परिचालन गर्न र उद्धार कार्यलाई व्यवस्थित बनाउन वडा अध्यक्ष तथा जनप्रतिनिधिहरु, सुरक्षा निकायहरु, रेडक्रस, स्थानीय साभेदार संस्था तथा युवा स्वयंसेवक सहितको कमाण्ड सेन्टर गठन गर्ने । 	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि	जेठ महिना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
	<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न प्रकोपबाट पर्ने सम्भावित प्रभाव र संकटासन्न समुदाय र जनसंख्या अध्यावधिक गर्ने, • वडामा रहेका खुला क्षेत्र तथा आपतकालीन आश्रयस्थलहरू पहिचान गरी सूची तयार गर्ने, • आपतकालीन आश्रयस्थलमा आधारभूत भौतिक संरचना र सुविधाको विकासमा विषयगत क्षेत्रहरूबाट कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने, • वडा र उप-महानगरपालिकामा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था तथा दातृ निकायको सूची तयार गरी सहकार्य गर्ने, • विपत्को समयका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत र साधनको सूची तयार गरी प्राप्त हुने स्थानको पहिचान र पूर्वतयारी गर्ने । • वडाको जनसंख्या, संकटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थिति, 	क्षेत्र	
	जिविकोपार्जन, बसोबासको व्यवस्था, खुला खाली ठाउँहरू, यातायात र पूर्वाधार, स्थानीय रूपमा उपलब्ध स्रोत/सुविधाहरू, हेलीप्याड र ड्रप जोन आदि तथ्याङ्कहरू संकलन गर्ने ।		

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्प आएका बेला बाहिर निस्कनका लागि पहिचान गरिएका वडाका सुरक्षित स्थानहरु बारेमा सबैलाई जानकारी दिने • स्कूलमा भूकम्प सम्बन्धि नियमित क्रियाकलापको व्यवस्था गर्ने । • आपतकालिन स्थानान्तरण मार्गमा रहेका गैह्र संरचनात्मक जोखिमको नक्साङ्कन गरी अल्पीकरणका उपाय अपनाउने • विपद् जोखिम हस्तान्तरण गर्नका निम्ति नगरभित्रका सबै घरको विमा गर्नका लागि कार्यविधि बनाई लागु गर्ने । • बीमा सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने । • नीजि क्षेत्रसंग विपद् पूर्वतयारीका गतिविधिमा सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम मार्फत सहकार्यगरी अधि बढाउने । • नगरपालिका भित्र व्यवसाय निरन्तरण योजना अनुरुप खुला स्थानको पहिचान गरी आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने र समय समयमा भूकम्प सम्बन्धि कृत्रिम अभ्यास गर्ने । 		
	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्पको बेला पाईप लाइनको राम्रो सञ्चालन नहुने र धारा, इनारहरुमा पानीको कमी हुने हुनाल पानीको व्यवस्थाको लागि जमिन ट्याङ्कीको व्यवस्था गर्ने 		
२७	<p>आगलागीको प्रकोपसंग सामना गर्न देहायका कार्यहरु गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> • पुराना र धेरै काठहरु प्रयोग गरी बनाइएका घरहरु नै धेरै भएकाले काठका घरहरुको आगोको तथा विजुलीको प्रयोग गर्दा विशेष सावधानी अपनाउने तथा fire hydrant हरु स्थापना गर्ने र अग्नि समकको व्यवस्था मिलाउने 	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय विपत् व्यवस्थापन समिति, वडाकार्यालय, नीजि क्षेत्र	६ महिना भित्र

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
	<ul style="list-style-type: none"> वडामा अति प्रज्वलनशील ग्याँस डिपो तथा डिलरहरुमा फायर हाइड्रेन्टको व्यवस्था मिलाउने तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायबाट समय समयमा ग्यासको अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने आगो निभाउनका लागि २ के.जी. र ५ के.जी. को फायर बलको व्यवस्था मिलाउने टोल भित्र सम्भावित जोखिम मुल्याङ्कन र पूर्वानुमान जोखिमयुक्त स्थानको पहिचान गर्ने घरमा सर्ट सर्किटको कारणबाट हुने आगलागीबाट बचाउनका लागि MCB / RCCB को प्रयोग गर्ने तत्काल आगलागी नियन्त्रणका लागि समुदाय स्तरमा पानी संकलन गर्ने अभ्यास गराउने 		
	<ul style="list-style-type: none"> चुल्होमा प्रयोग हुने ग्यास सिलिन्डर सकेसम्म चुलोबाट टाँढा राख्ने र फायर इन्सरेसन पाइपको प्रयोग गर्ने टोलटोलमा पानी ट्याङ्की र फायर हाइड्रेन्टको व्यवस्था गर्ने घरघरमा ग्याँस सिलिन्डर तथा चुल्होबाट आगलागी हुन सक्ने हुँदा घरमा वा छरछिमेकमा नै त्यो आगलागी कसरी नियन्त्रण गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा टोल विकास संस्थाका सदस्यहरुलाई तालिम दिने । अग्ला तथा माथील्लो स्थानमा आगलागी नियन्त्रणकालागि वाटर राइजर राख्नुपर्ने अनिवार्यता गराउने 		

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
	<ul style="list-style-type: none"> दमकल नपुग्ने टोलमा यस प्रकारका प्रविधिलाई प्रोत्साहन दिने विद्युत सम्बन्धी दुर्घटना कम गर्न उपयुक्त भार क्षमताको विद्युतीय सामग्री राख्नको लागि विद्युत प्राधिकरणसँग समन्वय गर्ने फायर बल, Fire extinguisher, अग्नी नियन्त्रणका लागि आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गर्ने वडा स्तरमा भएका ईनारलाई स्तरउन्नती गरी Portable Fire Pump को व्यवस्था मिलाउने । समुदायस्तरमा आगलागी सम्बन्धी तालिम प्राप्त स्वयंसेवकलाई पुनर्ताजकी तालिमको व्यवस्था गर्ने । समुदायका व्यक्तिलाई समावेशगरी जडान भएका 		
	<p>जस्ता सुरक्षाका विधिहरु अपनाउने</p> <ul style="list-style-type: none"> कोभिड-१९ सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने तथा सेनिटाइजर, मास्क, साबुन, हेन्डवास, फेस सिल्ड, PPE आदि भण्डारण गरी राख्ने 	व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	
३३	अस्पतालमा तथा अन्य स्थानहरुमा सम्भावित प्रभावित भएकाहरुलाई सुरक्षित रुपमा राख्न थप आइसोलेशन क्षेत्र पहिचान गर्ने र त्यसको लागि अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई अक्सीजन सिलिण्डर, औषधी, ग्लोबस, PPE तथा अन्य उपचार सामग्री सहित तयारी अवस्थामा राख्ने	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति ,वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	
	<p>Heatwave बाट बच्न देहायका कार्यहरु गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> जनचेतनाका कार्यक्रमहरु लागु गर्ने । स्वास्थ्यकर्मिलाई Heatware सम्बन्धी तालिम दिने । तातो हावाबाट भएका विरामीको तथ्याङ्क 	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति ,वडास्तरीय	

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
	<p>संकलनको व्यवस्था मिलाउने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> विद्युतको प्रवाह नियमित गर्न विद्युत प्राधिकरणसंग समन्वय गर्ने । अति विपन्न परिवारकालागि खानेपानी तथा Cooling Center को व्यवस्था मिलाउने । उर्जा दक्ष तथा नविकरणीय उर्जा प्रयोग गरी भवन निर्माण गर्न मापदण्ड तथा नीतिको व्यवस्था गर्ने । पोखरीको निर्माणलाई बढावा दिने । बृक्षारोपण, आकाशेपानीको व्यवस्थापन, ईनारको स्तरोन्नती, पार्कको निर्माणलाई विकास कार्यक्रमसंगै जोडेर लाने । 	<p>विपद् व्यवस्थापन समिति, निजि क्षेत्र</p>	
	<p>Fire-Hydrant बाट आगो निभाउने अभ्यास गराउने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> बडा, स्वास्थ्य चौकि, प्रहरी चौकि, स्कूल, मन्दिर, मशजिदमा Fire Extinguisher राख्ने व्यवस्था मिलाउने । Electrical Association तथा निजि क्षेत्रसंगको सहकार्यमा विद्युत सर्ट सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नगर भित्र काम गरिरहेका Electrician लाई Short Circuit सम्बन्धीको तालिमको व्यवस्था मिलाउने । भवन निर्माण मापदण्ड संगै Electrical Building Code लाई अबलम्बन गर्न उचित जनशक्तिको व्यवस्था मिलाउने । नगरभित्र भएका सम्पूर्ण सामुदायिक भवनको Wiring सर्वेक्षण गरी सर्वेक्षणको आधारमा कार्ययोजना निर्माणगरी कार्यान्वयन गर्ने । स्थानीय पाठ्यक्रममा आगलागी सम्बन्धी पाठ्यक्रम समावेश गर्ने । स्कूलमा आगलागी सम्बन्धी कृत्रिम घटना अभ्यास गराई, आवश्यक पूर्वतयारी सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने । Fire Brigade लाई आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने 		

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
	<ul style="list-style-type: none"> • Fire Fighter लाई तालिमको व्यवस्था मिलाउने । • खानेपानी संस्थानसंग समन्वय गरी उचित स्थानमा पानी भर्नका लागि Fire hydrant को जडान गर्ने । • अन्तरपालिका समन्वयका लागि संयन्त्र निर्माणगरी कार्ययोजना बनाउने । 		
२८	<p>सडक दुर्घटनाको प्रकोपसंग सामना गर्न देहायका कार्यहरु गर्ने:</p> <ul style="list-style-type: none"> • पर्यटक, कर्मचारी, शिक्षक, विद्यार्थी, अस्पतालमा आउने विरामी, कार्यालयमा आउने सेवाग्राही, व्यापारी, ग्राहकहरु लगायतका मानिसहरुको चाप धेरै हुने हुनाले सडक दुर्घटना सम्बन्धी जानकारी मुलक कार्यक्रमहरु राख्ने • मोडहरुमा ओभल ग्लास राख्ने व्यवस्था मिलाउने • यहाँ हेभी सवारी साधन नगुडेतापनि वस, साना गाडीहरु मोटरसाइकल अधिक मात्रामा नै गुड्ने तर अधिकांश बाटोहरु साँघुरा र एउटा गाडीमात्र पास हुने तथा कतिपय गल्लीहरुमा त मोटरसाइकल मात्र पनि क्रस हुन नसक्ने अवस्था भएकाले सो स्थानहरुमा वान वे गराउने • सडक पेटीमा पसल थाप्ने प्रचलन कायमै छ जसले गर्दा सडक दुर्घटना कम हुन सकेको छैन त्यसैले सडक पेटीमा पसल गर्न बन्देज लगाउने • मानिसहरुलाई सडक वारपार गर्न जेब्रा क्रसिङ बनाइएका छैनन् र बनाएका पनि मेटिइसकेको भएकाले विशेषगरी सवारीको चाप हुने स्थानमा जेब्रा क्रसको व्यवस्था मिलाउने तथा 	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय विपत् व्यवस्थापन समिति, वडा कार्यालय, नीजि क्षेत्र	१ वर्ष भित्र

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
	<p>बढी चाप हुने स्थानमा ट्राफिक लाइटको व्यवस्था मिलाउने</p> <ul style="list-style-type: none"> जनचेतनाका कार्यक्रमहरु अवलम्बन गर्ने । विद्यालयक्षेत्रमा जेब्रा क्रसिङको व्यवस्था गर्ने । 		
२९	<p>बाढी तथा डुवानको पूर्वतयारीका उपायहरु</p> <ul style="list-style-type: none"> शहरी क्षेत्रमा डुवान कम गर्न क्रमिक रुपमा पानी निकासका पूर्वाधारहरु (ढल) विकास गर्ने र खुला स्थानहरु भएमा सुरक्षित रुपमा पानी जम्मा गर्ने क्षेत्रमा वर्षाको पानीका कारण शहरी डुवानको जोखिम हुने भएकाले जोखिम न्यूनीकरणका लागि पानी तान्ने पम्प जडान गर्ने मुख्य शहरी क्षेत्रमा डुवान कम गर्न वर्षाको सतही पानीलाई ढलसँग नमिसाउने पोखरीहरुमा जम्मा गर्ने सडक पेटीहरु पानी सोस्न मिल्ने गरी विकास गर्ने र कंक्रीट पेटीको वीचवीचमा माटो भएको स्थान तथा सोक पीटहरुको व्यवस्था गर्ने बाढीको पूर्वतयारी सम्बन्धी कृत्रिम अभ्यासहरु सञ्चालन गर्ने 	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा कार्यालय, नीजि क्षेत्र	६ महिना भित्र
३०	<p>चटयाङ्को सामना गर्न, देहायका कार्यहरु गर्ने:</p> <ul style="list-style-type: none"> चटयाङ्को जोखिम कम गर्न घना बस्ती, धेरै मानिस भेला हुने सार्वजनिक स्थान (बसपार्क, विद्यालय) आदिमा एरेस्टरहरु राख्ने चटयाङ्को समयमा घरभित्र बस्न र सकेसम्म अग्ला भवनको आसपासमा रहनु हुँदैन भन्ने सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने सकेसम्म घर वरिपरी अग्ला रुखहरु राख्न दुरुत्साहन गर्ने 	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	६ महिना भित्र

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
३१	कोभिड-१९ महामारीबाट बच्न देहायका कार्यहरु गर्ने : <ul style="list-style-type: none"> कोभिड-१९ बाट सुरक्षित रहन सरसफाइको न्यूनतम मापदण्ड साबुन पानीले हात धुने, मास्क लगाउने, २ मिटरको दुरी कायम राख्ने, भिडभाडमा नजाने, सेनिटाइजरको प्रयोग गर्ने जस्ता सुरक्षाका विधिहरु अपनाउने 	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति ,वडास्तरीय विपद्	१ महिना भित्र
	<ul style="list-style-type: none"> कोभिड-१९ सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने तथा सेनिटाइजर, मास्क, साबुन, हेन्डवास, फेस सिल्ड, PPE आदि भण्डारण गरी राख्ने 	व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	
३३	अस्पतालमा तथा अन्य स्थानहरुमा सम्भावित प्रभावित भएकाहरुलाई सुरक्षित रूपमा राख्न थप आइसोलेशन क्षेत्र पहिचान गर्ने र त्यसको लागि अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई अक्सीजन सिलिण्डर, औषधी, ग्लोबस, PPE तथा अन्य उपचार सामग्री सहित तयारी अवस्थामा राख्ने	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति ,वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	
	Heatwave बाट बच्न देहायका कार्यहरु गर्ने । <ul style="list-style-type: none"> जनचेतनाका कार्यक्रमहरु लागु गर्ने । स्वास्थ्यकर्मिलाई Heatware सम्बन्धी तालिम दिने । तातो हावाबाट भएका विरामीको तथ्याङ्क संकलनको व्यवस्था मिलाउने । विद्युतको प्रवाह नियमित गर्न विद्युत प्राधिकरणसंग समन्वय गर्ने । अति विपन्न परिवारकालागि खानेपानी तथा Cooling Center को व्यवस्था मिलाउने । उर्जा दक्ष तथा नविकरणीय उर्जा प्रयोग गरी भवन निर्माण गर्न मापदण्ड तथा नीतिको व्यवस्था गर्ने । पोखरीको निर्माणलाई बढावा दिने । वृक्षारोपण, आकाशेपानीको व्यवस्थापन, ईनारको स्तरोन्नती, पार्कको निर्माणलाई विकास कार्यक्रमसंगै जोडेर लाने । 	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति ,वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नीजि क्षेत्र	

७.१ निजीक्षेत्र संग सहकार्य

नेपालगंज उप-महानगरपालिका बाक्लो तथा घना बस्ती भएको शहर हो । यस उपमहानगरपालिका अर्न्तगत २३ वडाहरु रहेकोमा वडा नं ३, ७, ५ र ११ मध्ये शहरमा अवस्थित भएका कारण आगलागी तथा भूकम्पीय जोखिमको खतरा रहेको छ । पुराना बस्ती भवन आचार संहिताको प्रयोग नगरि निर्माण गरिएका भवनहरु, साघुरो अव्यवस्थित बाटो, अनी पुरानो विद्युतीय वायरिङ्गका कारण शहरको भित्री भागको बस्ती जोखिममा रहेको छ । यस उप-महानगरपालिकामा सालाखाला १५ सयको हाराहारीमा होटल व्यावसाय, उद्योगहरु, कारखाना तथा निजी क्षेत्रको वाहुल्यताबाट करिब १५ हजार रोजगारीको सिर्जना भएको छ । यसका अलावा खुला सिमानाका कारण छिमेकी राष्ट्र भारतबाट व्यापार व्यावसाय गर्ने उद्यमीहरुको संख्या पनि उल्लेखनीय मात्रामा रहेकोछ । प्राकृतिक वा कृतिक प्रकोपको समयमा राज्यको मात्रै सिमित श्रोत तथा साधन भएका कारण विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा निजी क्षेत्रको भूमिका, सहयोग तथा सहकार्यको नितान्त रुपमा आवश्यकता पर्ने भएकाले, जोखिम न्यूनिकरण तथा पूर्व तयारीमा निजी क्षेत्र, सरोकारवाला निकायहरुलाई आवश्यक सहकार्य, सहयोग, खोज तथा उद्धार र राहत व्यवस्थापनमा यस उप-महानगरपालिकाले निजी क्षेत्रसंग घनिभूत रुपमा छलफल गरि विपद् प्रकोप जोखिम न्यूनिकरण तथा प्रतिकार्य योजनामा निजी क्षेत्रको भूमिकालाई समेट्ने गरि यो आपतकालिन प्रतिकार्य योजनाको खाका तयार गरेको हो ।

उद्योग वाणिज्य संघ, होटल व्यावसायी संघ, बैकिङ क्षेत्र, अस्पतालहरु, यातायात व्यावसायी संघहरु, नर्सिङ्गहोम, सहकारी, टेलिभिजन, सञ्चार माध्यम, पत्र पत्रिका, अनलाईन सञ्चारमाध्यमहरु तथा अन्य उद्योगी, व्यावसायिहरुले आपतकालिन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा तपसिल बमोजिमका विषयहरुमा सहयोग गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

७.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा निजी क्षेत्रको भूमिका

- ◆ आपतकालिन समयमा खोज तथा उद्धारमा उप-महानगरपालिका, रेडक्रस सोसाईटी, अन्य मानवीय संस्थाहरु, गैर सरकारी संस्थाहरु तथा अन्य विषयगत क्लष्टरहरूसंग सहकार्य, समन्वय तथा सहयोग गर्ने ।
- ◆ खोज तथा उद्धारमा आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गरि आपतकालिन केन्द्रलाई सहयोग गर्ने
- ◆ उप-महानगरपालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागीता जनाई आफ्नो क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गर्ने ।
- ◆ आपतकालिन सञ्चालन केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्नको लागि सक्दो सहयोग गर्ने । आर्थिक, भौतिक, तथा मानव श्रोत परिचालनमा ल्याउने ।
- ◆ आपतकालिन प्रकोपको समयमा QRT (Quick Response Team) टिम तथा स्वमसेवकहरुलाई द्रुत गतिमा परिचालन गर्ने ।
- ◆ उप-महानगरपालिका, स्थानीय सरकार तथा सरकारी संयन्त्रलाई राहात वितरणमा एकद्वार प्रणाली मार्फत सहयोग गर्ने ।
- ◆ सूचना सम्प्रेषणलाई तथ्य, सत्य, वास्तविकताको आधारमा सम्प्रेषण गर्न सहयोग गर्ने ।

- ◆ उप-महानगरपालिकाको समन्वयमा आवश्यकता अनुसार प्रकोप व्यवस्थापनलाई न्यूनिकरण गर्नको लागि जिल्ला स्थित अन्य सरोकारवाला निकायहरु जस्तै: रेडक्रस, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी, नगर प्रहरी तथा अन्य विषयगत समिति स्वास्थ्य तथा पोषण, खानेपानी तथा सरसफाई, खाद्य तथा गैर खाद्य, पूनःस्थापना तथा पूनःनिर्माण, भौतिक पूर्वाधार जस्ता ऋगिकतभच हरु संग नियमित रुपमा सहकार्य गरि आवश्यक निजी क्षेत्रहरुको सहयोगमा आर्थिक, भौतिक तथा मानवीय सहयोग गर्ने
- ◆ उप-महानगरपालिका भएका विषयगत शाखाहरूसंग समन्वय गर्ने, आवश्यक पृष्ठपोषण गर्ने ।

७.३ निजि क्षेत्र अर्न्तगत रहेको संघसंस्थाहरुको विवरण :

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री चन्द्र प्रसाद तिमिल्सेना	अध्यक्ष	गैसस महासघ	९८५८०२०३५८
२	श्री टिकामणि उपाध्याय	विपद् फोकल पर्सन	नेपालगंज उद्योग वाणिज्य महासंघ	९८५८०२३४४८
३	श्री लिलाराज भट्टराई	अध्यक्ष	निमाण व्यवसाय सघ	९८५८०२३६८६
४	श्री दिपक खनाल	अध्यक्ष	इलेक्ट्रीसियन एशोसेसन	९८८०२३६६७
५	श्री रंग वहादुर खड्का	अध्यक्ष	होटल व्यवसायी सघ	९८४८१७०८६२
६	श्री राजिव कुमार गुप्ता	अध्यक्ष	एम्बुलेन्स ड्राइवर एसोसियसन	९८५८०२२२४८
७	श्री भक्त वहादुर भुजेल	गोदाम प्रवन्धक	भाटभटेनी	९८०९२४६८०४
८	श्री डिला शाह	अध्यक्ष	नगरस्तरिय घरेलु तथा साना उद्योग संघ	९८४८०३५८७७
९	श्री कस्मीरा खातुन	अध्यक्ष	मुस्लीम महिला उद्यमी सघ	९८४८२९६९२०
१०	सिद्धार्थ शाह	अध्यक्ष	रिम्स बाँके	९८५८०७२७८९
११	श्री कुमार अधिकारी	प्रशासकिय अधिकृत	नेपालगन्ज मेडिकल कलेज नेपालगज	९८५८०२००२०

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१.	निजि क्षेत्रले आ-आफ्नो व्यवसायको व्यवसाय निरन्तरता योजना निर्माण गर्ने	निजि क्षेत्र, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ वर्ष
२.	आपतकालिन समयका लागि निजि क्षेत्रले पूर्वतयारीका गतिविधिहरु गर्नु पर्ने जस्तै भूकम्प, आगलागि सम्बन्धी कर्मचारीहरुलाई अभिमुखिकरण, तालिमको व्यवस्था	निजि क्षेत्र, रेडक्रस, स्थानीय तह	प्रत्येक वर्ष
३.	सम्पूर्ण व्यवसायको विमा गर्नका लागि जनचेतनाका कार्यक्रमहरु अबलम्बन गर्ने ।		१ वर्ष

४.	निजी क्षेत्रको विपद् व्यवस्थापन समिति र नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितिको समय समयमा समन्वय गर्नुपर्ने ।	निजी क्षेत्र, स्थानीय तह	प्रत्येक वर्ष
५.	सामाजिक उत्तरदायित्व कोष विपद् पूर्वतयारीमा सदुपयोग गर्नका लागि प्रत्येक आर्थिक वर्षको सुरुमा नगरपालिकाले गतिविधि छनौट गरि उप-महानगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण बैठक तथा वित्तीय संस्थालाई बुझाउनु पर्ने ।	निजी क्षेत्र, स्थानीय तह	प्रत्येक वर्ष

निजी क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> निजी क्षेत्रका अगुवाहरूको बैठकको आयोजना आ-आफ्नो क्षेत्रबाट क्षतिको विवरणको प्रारम्भिक आँकलन संकलन गर्ने संयुक्त रूपमा प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण 	<ul style="list-style-type: none"> Focal Person तोक्ने सदस्यहरूको सम्पर्क सूची तयारी गर्ने द्रुत सर्वेक्षण (IRA) टोली खटाइ विवरण अद्यावधिक गर्ने 	उद्योग बाणिज्य संघ तथा अन्य सरोकारवाल निकायहरू	
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> Cluster बैठक आपत्कालिन आवासको लागि तोकिएको स्थानको अवलोकन, राहत सामग्री वितरण, गैरखाद्य सामग्रीहरू वितरण 	आपत्कालिन आश्रय स्थल नक्साङ्कन, पूर्व भण्डारण तथा संस्थाहरूको स्रोत साधन आँकलन	उद्योग बाणिज्य संघ उ.न.पा, र सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायहरू	
पहिलो हप्ता	एकान्तवास, आपत्कालिन आवास निर्माण तथा थप सामग्री व्यवस्थापन	पूर्व भण्डारण दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन	उद्योग बाणिज्य संघ तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरू	

खण्ड (८) कार्यान्वयन रणनीति, पुनरावलोकन तथा समिक्षा

८.१. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति:

उप-महानगरपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा उप(महानगरपालिकाका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा गरिएको छ । यो योजना तर्जुमा विगत १० वर्षको अवधिमा गएका प्रकोपबाट परेका प्रभावहरूको विश्लेषणमा आधारित छ र योजना तर्जुमाको प्रयोजनमा निम्न परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिएको छ ।

- उप-महानगरपालिकामा क्रियाशील विभिन्न निकायहरूको क्षमता विश्लेषणका आधारमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यक्रमका लागि भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गरिएको ।
- “पूर्वतयारी” तथा “प्रतिकार्य कार्यक्रम” सम्बन्धी दुवै योजना योजनामा उल्लेखित प्रमुख गतिविधि र कार्यान्वयनमा सहयोग उपलब्ध गराउने उपयुक्त निकायको पहिचान गरिएको ।
- विगतका वर्षको प्रकोपको अनुभवबाट सिकिएका पाठ तथा सिफारिसहरूलाई हरेक क्षेत्र (Cluster) का लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा ध्यानमा राखिएको ।
- हरेक क्षेत्र (Cluster) मा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायको अगुवाइमा क्षेत्रगत हरेक समुह (Each Cluster Group) ले सो क्षेत्रमा संलग्न विभिन्न निकायहरूका बीचमा समन्वय गरेको ।
- पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अन्तिम रूप दिइसकेपछि पूर्वतयारी सम्बन्धी कदमहरूमा भएको प्रगतिलाई सुनिश्चित गर्न सो योजनाको समिक्षा उप(महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा हुने व्यवस्था गरिएको ।
- नेपालगंज उप-महानगरपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना संगै उप-महानगरपालिकाको व्यावसायिक निरन्तरता योजना पनि निर्माण गरिरहेको छ । यस व्यावसायिक निरन्तरता योजना (Business Contunity Plan) ले विपत्को वेलामा उप(महानगरपालिका आफ्ना महाशाखा, शाखा, विषयगत समितिहरू, वडाहरू, स्वास्थ्य केन्द्र तथा नीजि क्षेत्र संग समन्वय, सहकार्य गर्दै सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिनको आफ्नो संस्थागत क्षमता विकास व्यावसायिक स्तरबाट गरिरहेको छ । यस अवस्थामा आपतकालिन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले बाहिरी रूपमा मानविय सहयोग हरेक क्षेत्र (Cluster) मा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायको अगुवाइमा क्षेत्रगत हरेक समुह (Each Cluster Group) क्षेत्रमा संलग्न विभिन्न निकायहरूका बीचमा समन्वय गरेका विभिन्न माथी उल्लेखित निकाय, कलस्टरहरूका काम कर्तव्यहरूद्वारा निभाउदछ भने तथा व्यावसायिक निरन्तरता योजनाले संस्थाको भित्री स्वरूपलाई मजबुत बनाई सेवाप्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नको लागि यसको निर्माण गरिएको हो ।

८.२ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्रियाशिल हुने

यो प्रतिकार्य योजना प्रत्येक वर्ष श्रावण १ देखि असार मसान्त सम्म नेपाली आर्थिक वर्ष अनुरूप क्रियाशिल हुनेछ र उप-महानगरपालिका कार्यपालिकाबाट स्वीकृत समेत गरिनेछ ।

८.३ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना:

हरेक योजनालाई सम्बन्धित निकायले कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने हुन्छ अन्यथा तोकेको लक्ष्य र उद्देश्य बमोजिम कार्य गर्न सकिदैन र सफलता पनि हासिल नहुने हुन्छ। तसर्थ, यस योजनाको कार्यान्वयनका लागि पनि निम्न कार्य योजना तयार गरिएको छ।

क्र.स.	क्रियाकलाप	निकाय	कार्यान्वयन अवधि
१	बाढी तथा डुवान भन्दा पहिलेको पूर्व तयारी अवस्थामा बस्ने समन्वय बैठक, नक्शाङ्कन, भण्डारण आदि	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	वैशाख देखि ज्येष्ठ
२	बाढीको समयमा आवश्यक प्रतिकार्य सहयोग गर्ने	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	असारदेखि असोज
३	महामारी हुनु पूर्वतयारी र प्रतिकार्य	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	बाढी, भूकम्प, शीतलहर, खडेरी आदिका समयमा
४	आगलागी हुन सक्ने जोखिम क्षेत्रमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	फागुन देखि ज्येष्ठ
५	भूकम्पीय जोखिम पूर्वतयारी र प्रतिकार्य	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	जुनसुकै समयमा निरन्तर
६	शीतलहरका समयमा आवश्यक पूर्व तयारी र प्रतिकार्य (समन्वय बैठक आदि)	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	मंसिर देखि माघ १५
७	कोरोना भाइरस कोभिड १९ तथा डेंगु महामारी प्रकोपहरु	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	जुनसुकै समयमा निरन्तर

८.४ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समिक्षा तथा अद्यावधिक

विपद् प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका निम्ति प्रत्येक क्षेत्र वा शाखाले विपद् सम्बन्धी पूर्व तयारी योजना निर्माण गर्ने र आवश्यक बजेट अनुमोदन गराई विपद् आउनुपूर्व सबै शाखाले प्रत्येक वर्षको वार्षिक कार्यक्रममा राख्नु अनिवार्य रहेको छ। सबै शाखाले विपद् व्यवस्थापन योजना बनाउनु र प्रतिकार्यको लागि आवश्यक सामग्री भण्डारण गर्ने र परिचालन गर्ने नीति लिनु नितान्त जरुरी देखिएको छ। उक्त कार्यका लागि सम्बन्धित शाखाले एक जना फोकल व्यक्ति तोक्नुपर्ने र जसले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी समन्वय तथा योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिनुपर्ने हुन्छ। प्रत्येक वर्ष महिला तथा जोखिम समूहका संघसंस्थाहरु सहित यस योजनाको पुनरावलोकन तथा समिक्षा गर्ने र आवश्यकतानुसार परिमार्जन तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी हुन्छ। जसले गर्दा विगतमा विपद् व्यवस्थापनमा आईपरेका समस्याका आधारमा विपद् व्यवस्थापन न्यूनीकरणका कार्यमा सहयोगी हुनेछ।

क) विपत्का समयमा उप-महानगरपालिका स्तरीय बिपत् ब्यवस्थापन समितिले ध्यान दिनुपर्ने विषयहरू

१) कार्यकर्ताको सुरक्षा

प्रकोपको समयमा परिचालित स्वयंसेवक तथा कर्मचारीको सुरक्षा प्रमुख विषय हो। सुरक्षाको अनुभूतिले परि

चालित व्यक्तिहरूको कार्य दक्षता तथा चुस्ततामा वृद्धि ल्याउँछ। आफ्नो स्वयंसेवक तथा कर्मचारीको सुरक्षा सबै निकायका प्रमुखहरूको जिम्मेवारी हो। तर सञ्जाल मार्फत परिचालित स्वयंसेवक तथा कर्मचारीको सुरक्षा गर्नु सञ्जालको आफ्नो जिम्मेवारी हो।

२) पूर्व चेतावनी सूचना पद्धति

राज्य तथा स्थानीय सरकारको क्षमता सापेक्षिक रूपमा कम रहेको अवस्थामा पूर्व चेतावनी कठिन कार्य हो। उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम परिचालन गरी सम्भावित जोखिम कम गर्ने र मानिसलाई प्रकोपको सम्भावित जोखिमबाट बचाउनु सबैको प्रमुख जिम्मेवारी हो। सामान्य विषयहरूमा समयमै ध्यान दिन सके साधन स्रोतका अभावको बाबजुद पनि मानिसहरूलाई सम्भावित जोखिमबाट बचाउन सकिन्छ। तसर्थ उपलब्ध साधन, स्रोत तथा सूचनाहरूको अधिकतम प्रयोग गरी संकटाभिमुख समुदायहरूलाई उपयुक्त भाषा र माध्यमबाट प्रकोपको पूर्व चेतावनी सूचना दिनु पर्दछ।

३) सुरक्षित स्थानान्तरण (Evacuation) प्रक्रिया

सम्भावित प्रकोपबाट बचाउन संकटाभिमुख समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा लैजानुपर्छ। सुरक्षित स्थानान्तरण अत्यन्त जटिल प्रक्रिया भएकोले त्यस सम्बन्धी पर्याप्त पूर्वतयारी गर्ने। यो जटिल तथा जवाफदेही कार्य भएकोले सुरक्षित स्थानान्तरणका सबै प्रक्रियामा सरकारी निकाय र बढि जोखिममा रहेको समूहको निर्णायक तहमो संलग्नता हुनुपर्दछ। तसर्थ यस प्रक्रियामा सरकारलाई सहयोग गर्नु सबै मानवीय निकायहरूको जिम्मेवारी हो। सुरक्षित स्थानान्तरण प्रक्रिया संकटाभिमुख समुदायमा व्यापक मानवीय क्षति हुने निक्यौलको अवस्थामा मात्र गरिने छ।

४) विशेष परिस्थितिका व्यक्ति तथा समुदायहरूको सुरक्षा

प्रकोप तथा विपत्को अवस्थामा विशेष परिस्थितिका व्यक्ति तथा समुदायहरू यस अन्तरगत विशेष गरि तपशिलका व्यक्ति तथा समुदायहरूलाई उचित सुरक्षा तथा सुरक्षित स्थानान्तरण (Evacuation) प्रक्रियामा विशेष ध्यान दिनुपर्ने तथा पहिलो प्राथमिकतामा राखिनु पर्दछ। बालबालिकाहरु, गर्भवती सुत्केरी महिला, २ वर्ष मुनीका बच्चा तथा तिनका आमाहरु, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, दिर्घरोगीहरु, जेष्ठ नागरिकहरु, भौगोलिक दृष्टीकोणले जोखिममा रहेका समुदायहरु जस्तै नदी किनारामा बस्नेहरु र जोखिममा रहेका समुदायहरु।

५) मृत्यु संस्कार

प्रकोपको कारण, मृत्यु भएकाहरूको मृत्युपछि गरिने धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पारम्परिक संस्कार अनुरूप आफन्तहरूको दाह संस्कार गर्न पाउने अधिकारलाई सुरक्षित गर्ने। तर कोरोना भाइरसको सन्दर्भमा भने यो कुरा लागु हुने छैन। प्रकोपको कारण मानिसहरूको आम मृत्यु भई स्थानीय समुदायले मृतकहरूको पहिचान तथा दाह संस्कार गर्न सक्ने क्षमता नभएको तथा मृतकहरू वेवारिसे अवस्थामा रहिरहँदा सामाजिक तथा वातावरणीय असर आउने अवस्थामा मात्र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति वा यस अन्तरगतका निकाय यस कार्यमा सक्रिय हुनेछन्।

६) आपतकालीन शिक्षा

शिक्षा प्राप्त गर्नु बालबालिकाको अधिकार हो। प्रकोपको कारण क्षति भएका शैक्षिक संरचना तथा पूर्वाधारहरूको पुनर्स्थापना गरी प्रभावितहरूलाई औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षा लिन पाउने हकको सुनिश्चित गर्ने। प्रकोपको अवस्थामा विद्यालय र शैक्षिक वातावरणमा प्रत्यक्ष असर पर्दछ र ती असरहरू कम गरी शिक्षालाई पूर्ववत सामान्य अवस्थामा फर्काउन सहयोग गर्नु सबै मानवीय निकायहरूको जिम्मेवारी हो। यस कार्यको नेतृत्व समन्वय अधिकारी शिक्षा इकाइले गर्नेछ।

७) मनोसामाजिक परामर्श

प्रकोपको कारण घरबार, आफन्त गुमाएका तथा आकस्मिक घटनाको कारण मानसिक सन्तुलन गुमाउन पुगेका पीडितहरूलाई मानसिक, सामाजिक तथा नैतिक सहयोग मार्फत पूर्ववत सामान्य मानसिक अवस्थामा पुऱ्याउनु आवश्यक छ। प्रकोपको कारण मानसिक सन्तुलन गुमाउन पुगेका पीडितहरू, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूपहिलो गरी जोखिमको आधारमा अन्तरव्यक्ति परामर्श, सामुहिक परामर्श गरिने। चरम मानसिक आघात (Trauma) स्तरमा पुगेका विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूको हकमा भने मेडिकल परामर्शका लागि प्रेषित गर्न सकिनेछ।

९. प्रतिवेदन, अनुगमन तथा अभिलेखन

९.१ अनुगमन:

नेपालगंज उप-महानगरपालिकामा विपद् पूर्व र विपत्का अवस्थामा मानवीय सहयोग तथा प्रतिकार्यका लागि निम्न ६ सदस्य रहेको अनुगमन मूल्याङ्कन समितिको व्यवस्था गरिएको छ। उक्त समितिमा सम्बन्धित निकायहरूका सम्पर्क व्यक्ति (Focal Person) रहने छन्।

१. नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक
२. नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको प्रतिनिधी	सदस्य
३. नागरिक समाजका अध्यक्ष	सदस्य
४. उप-महानगरपालिका अगुवा सहयोगी संस्थाको प्रतिनिधि	सदस्य
५. पत्रकार महासंघका अध्यक्ष	सदस्य
६. गैसस महासंघका प्रतिनिधि	सदस्य
७. नेपालगंज उप-महानगरपालिको विपद् व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	सदस्य-सचिव

यस अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिका कार्य तथा जिम्मेवारी निम्नानुसार हुनेछन्:

- क) यस समितिले उप(महानगरपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि भएको पूर्व तयारीको अवस्थाको जानकारी लिई अद्यावधिक अवस्थामा रहनेछ।
- ख) विपत्का समयमा उप-महानगरपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुरूप सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्नेछ।
- ग) विपत्का समयमा सो योजना अनुरूप मानवीय सहयोगका क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरूलाई कार्यगत समन्वय समेत गर्नेछ।
- घ) विपत्का समयमा मानवीय सहयोगमा कार्य गर्ने संस्था, निकायहरूले समितिसँग नियमित समन्वयमा रही नदोहोरिने गरी तोकिएको मापदण्ड अनुरूप कार्यगरी समय समयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।
- ङ.) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्किक समानता, अपांगता र समाजिक समावेशीकरण भएको सुनिश्चित गर्ने।
- च) अनुगमन मूल्याङ्कन समिति, पालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको उपसमितिको रूपमा कार्य गर्नेछ।

९.२ प्रतिवेदन तथा सञ्चार

प्रकोपबारे भरपर्दो सूचनाहरू (क्षति, त्यसको प्रभाव, सहयोगको आवश्यकता र उपलब्धता आदि) सरोकारवाला माझ पुऱ्याउन सके थप सहयोग जुटाउन सकिन्छ। विपत्मा सहयोग गर्नु सबै सरकारी, गैर सरकारी तथा व्यापारिक निकायहरूको साभ्ना जिम्मेवारी भएपनि सबै निकाय स्थानीयस्तरमा पुगी आफै सूचना संकलन गर्न नसक्दा दोश्रो तहको सूचनाको आधारमा सहयोगको निर्णय गर्दछन्। तसर्थ प्रकोपको वास्तविक सूचनालाई उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले निश्चित ढाँचामा संगठित गरी वितरण गर्नेछ।

१.३ संस्थागत व्यवस्था

प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संस्थागत रूपमा गरिनेछ । यसको संयोजन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले संयोजन गर्ने छ ।

१.४ अभिलेखीकरण

सबै शाखाले विपत्का समयमा गरिएको सर्भेका आधारमा आएका तथ्याङ्कको लेखाजोखा आफ्नो शाखामा अभिलेखीकरण गर्नुपर्नेछ । तथ्यांक संकलन गर्दा लिङ्ग, उमेर सहितका खण्डीकृत तथ्यांक संकलन गर्नुपर्नेछ । साथै आएका तथ्याङ्कको एकीकरण गरी वास्तविकता पहिचान गरी विवरण अनुमोदनका लागि विभिन्न क्लस्टरले सामुहिक निर्णय गरी उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्नुपर्नेछ । उक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापनका लागि उप-महानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले एक जना तथ्याङ्क व्यवस्थापक तोकेको हुनेछ, जसले उपमहानगर भरि भएको क्षति तथा घटनाको विवरण अभिलेख गर्ने कार्य गर्नेछ। साथै विभिन्न क्षेत्रबाट गरिएको सहयोगको विवरणको पनि अभिलेखीकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।

१.५ अनुमोदन प्रक्रिया

मिति २०८१ असार २८ गतेका दिन नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाको बैठक बाट विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ स्वीकृत गरियो ।

१.६ सन्दर्भ सामग्री

- क) विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०१८ देखी ३० ,
- ख) नेपालगंज उपमहानगरपालिकाका विभिन्न विपद् दस्तावेजहरु
- ग) जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० बाँके
- घ) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ र २०८० नेपालगंज उप-महानगरपालिका
- ङ) गत विगतको विपद् पूर्व तयारी योजना तथा क्षेत्रगत आकस्मिक योजना,
- च) बाँके जिल्लाको विपत्को इतिहास (बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारी आदि),
- छ) विपद् व्यवस्थापनको विगतको मुख्य सिकाइ तथा असल अभ्यास,
- ज) जिल्लाको प्रकोप तथा जोखिम मूल्याङ्कन,
- झ) विपद् प्रभावित उ.न.पा. र क्षेत्रको नक्साङ्कन

अनुसूची - १
कार्यपालिका सदस्यहरुको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री प्रशान्त विष्ट	मेयर	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२००६७
२	श्री कमरुद्दीन राइ	उप मेयर	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२१०८८
३	श्री प्रमोद रिजाल	वडा अध्यक्ष, वडा नं १	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०२४७०८
४	श्री मनोज श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष, वडा नं २	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८३७९७२२
५	श्री मो.अयुव सिद्धिकी	वडा अध्यक्ष, वडा नं ३	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०२५४९७
६	श्री गोपाल पुन	वडा अध्यक्ष, वडा नं ४	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०७३२४२
७	श्री सराफत हुसैन शेख	वडा अध्यक्ष, वडा नं ५	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०८०७८६
८	श्री समिर प्रताप सिंह	वडा अध्यक्ष, वडा नं ६	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२२२८४
९	श्री प्रशान्त श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष, वडा नं ७	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०२९०४९
१०	श्री रजनीश बाजपई	वडा अध्यक्ष, वडा नं ८	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८०४५०४८५४
११	श्री गोविन्द रेग्मी	वडा अध्यक्ष, वडा नं ९	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२३९९१
१२	श्री श्रवण श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष, वडा नं १०	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८२२५३६७३२
१३	श्री नन्द किशोर कहार	वडा अध्यक्ष, वडा नं ११	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०९१०००
१४	श्री तरुण बज्राचार्य	वडा अध्यक्ष, वडा नं १२	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२४४०१
१५	श्री सुरेश सिंह	वडा अध्यक्ष, वडा नं १३	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०५७७२६
१६	श्री मजहर अलि साइ	वडा अध्यक्ष, वडा नं १४	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०५७९४५
१७	श्री मदन बिक्रम शाह	वडा अध्यक्ष, वडा नं १५	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८१४५५९६००
१८	श्री कलीम अन्सारी	वडा अध्यक्ष, वडा नं १६	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८१२४०५०७८
१९	श्री लक्ष्मण प्रसाद बर्मा	वडा अध्यक्ष, वडा नं १७	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०२५८४५
२०	श्री दिपक कुमार बर्मा	वडा अध्यक्ष, वडा नं १८	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२४१८७
२१	श्री प्रशुराम कुर्मी	वडा अध्यक्ष, वडा नं १९	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२६७५१
२२	श्री कौशल धोबी	वडा अध्यक्ष, वडा नं २०	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०४४७७७
२३	श्री राज कुमार शाहु	वडा अध्यक्ष, वडा नं २१	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०२४२८७
२४	श्री अब्दुल गफ्फार हलवाई	वडा अध्यक्ष, वडा नं २२	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८१५५४३३३२
२५	श्री जबर अलि बेहना	वडा अध्यक्ष, वडा नं २३	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४०४८५४८८
२६	श्री श्री सगिता रेग्मी	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४४८८८७०२
२७	श्री कुमारी पुष्पा सिंह	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०३५७८६
२८	श्री बसन्त कुमार कनोजिया	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०२३५८१
२९	श्री शोभा खटिक	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८१६५१३४९२
३०	श्री विना थापा	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८४८०२५४६०
३१	श्री अमृता कुमारी सिंह	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८१४५८७४७२
३२	श्री विक्रम चिडिमर	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८५८०६०६७५
३३	श्री मो मुजम्मिल हुसैन हलवाई	कार्यपालिका सदस्य	नेपालगन्ज उ.म.न.पा	९८१६५६५९१

अनुसूची - २

नगरस्तरीय विभिन्न समिति र समितिका सदस्यहरुको विवरण

क: बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री समिर प्रताप सिंह	संयोजक	९८५८०२२२८४	
२	श्री नन्द किशोर कश्यप	सदस्य	९८४८०९१०००	
३	श्री विना थापा	सदस्य	९८४८०२५४६०	
४	श्री प्रकाश डिप्ती	सदस्य सचिव	९८४८०६६६२९	

ख: सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री मनोज कुमार श्रेष्ठ	संयोजक	९८४८३७९७२२	
२	श्री कलिम अहमद जोलाह	सदस्य	९८९२४०५०७८	
३	श्री शोभा खटिक	सदस्य	९८९६५९३४९२	
४	श्री इन्द्र बहादुर केसी	सदस्य सचिव	९८४९५२९९८५	

ग: आर्थिक विकास समिति

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री गोपाल पुन	संयोजक	९८४८०७३२४२	
२	श्री सुरेश सिंह ठाकुर	सदस्य	९८४८०५७७२६	
३	श्री सगिता रेग्मी	सदस्य	९८४४८८८८०२	
४	श्री राजन केसी	सदस्य सचिव	९८५८०२३२३६	

घ: सामाजिक विकास समिति

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री अमृता कुमारी सिंह	संयोजक	९८९४५८७४७२	
२	श्री प्रशान्त श्रेष्ठ	सदस्य	९८४८०२९०४९	
३	श्री तरुन कुमार बज्राचार्य	सदस्य	९८५८०२४४०९	
४	श्री कृष्ण जोशी	सदस्य सचिव	९८४८०२७२३४	

ड: पूर्वाधार विकास समिति

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री वसन्त कुमार कनौजिया	संयोजक	९८४८०२३५८१	
२	श्री गोविन्द प्रसाद रेग्मी	सदस्य	९८५८०२३९९१	
३	श्री पुष्पा सिंह	सदस्य	९८४८०३५७८६	
४	श्री भुपेन्द्र बोहरा	सदस्य	९८४६२६०१५५	

च: विधेयक समिति

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री मोहम्मद मुज्जमिल हुसेन हल्वाई	संयोजक	९८१६५६१५९१	
२	श्री कौशल कुमार धोवी	सदस्य	९८५८०४४७७७	
३	श्री पुष्पा सिंह	सदस्य	९८१६५१३४९२	
४	श्री माया शर्मा	सदस्य	९८४८०३०२७२	

अनुसूची-३

रेडियो एफ.एम तथा संचार माध्यम-टेलिभिजन तथा पत्र पत्रिकाहरुको विवरण

क्र.सं	निकाय	सम्पादक/संवाददाता	मोबाइल नं.
१	नेपाल टेलिभिजन	रुद्र स्वैदी	९८५८०२११८१
२	कान्तिपुर टेलिभिजन	जे पाण्डे, सविता जिस्ती	९८५८०२०५६५
३	कान्तिपुर दैनिक	रूपा गहतराज	९८४८०२७७०२
४	नवीन गिरी	रेडियो नेपाल	९८४८१८२२२८
५	गजेन्द्र गुरुङ्ग	गोरखापत्र	९७६८२४५७२
६	एभीन्युज टेलिभिजन	दर्गा रोकाय	९८५८०२३६६५
७	स्पेस टेलिभिजन	मधु पौडेल	९८५८०३७४२२
८	एबिसी टेलिभिजन	कृष्ण बली	९८४८२६२०२६
९	प्राइम टामडम टेलीभिजन	रविन्द्र घिमिरे	९८४८०२९२८८
१०	शुक्राष्टि चौलागाई	बागेश्वरी एफएम	९८५८०२४७०९
११	जी नेपाल फोर के टेलिभिजन	आशिष गुप्ता	९८५१२३८१६१
१२	राजधानी दैनिक	रुद्र स्वैदी	९८४८०२११८१
१३	अन्तर्पूर्ण पोष्ट	शंकर खनाल	९८५१२०२९९०
१४	नेपाल समाचार पत्र	कुमार श्रेष्ठ	९८४८०२३३४१
१५	नागरिक दैनिक	अर्जुन बली	९८५११४८३६१
१६	नयाँ पत्रिका दैनिक	विश्वराज पल्लडुवा	९८४८०३२२९९
१७	राष्ट्रिय समाचार समिति,	युवराज पाण्डे	९८५७०२५०५७
१८	गोरखापत्र दैनिक	सिराज खान	९८४८०२३५५२
१९	कालपृष्ठ राष्ट्रिय दैनिक	कमल खत्री	९८५११४८३६१

क्र.सं	निकाय	सम्पादक/संवाददाता	मोबाइल नं.
२०	दैनिक नेपालगंज	भुलक गौरे	९८५८०२०७११
२१	सदभाव दैनिक	दामोदर भण्डारी	९८५८०२०६६०
२२	निरज गौतम	गोरेटो न्युज अनलाइन	९८५८०३३३५०
२३	गोपि बढा	हाम्रो संरचना अनलाइन	९८४८०२३६४२
२४	प्रेम केसी	मागरेखा अनलाइन	९८५८०२२६५६
२५	देवेन्द्र राज पौडेल	दैनिक नेपालगञ्ज	९८४६६८४१२०१
२६	मिसन टुडे	विनोद पौडेल	९८५८०२३०६९
२७	लोकप्रिय सन्देश	गोविन्द प्रसाद शर्मा	९८५८०२२६६०
२८	एपी वान टेलिभिजन	लक्ष्मण ढुङ्गान	९८५८०२४५६५
२९	विविसि नेपाली सेवा	विमला चौधरी	९८४८००२२१३
३०	हाम्रो समाचार दैनिक	भेषराज बस्नेत	९८४८०२९५४०
३१	हिमालय टेलिभिजन	निशा शाह	९८५८०२२३००
३२	न्युज २४ टेलिभिजन	भगताराम थारु	९८५८०६०५४८
३३	एभीन्युज टेलिभिजन	खम्ब प्रसाद पुन	९८५८०२३६६५
३४	विजय मल्ल	सदभाव दैनिक	९८५८०३०९६५
३५	रुपनी जिएम	रासस	९८४८०५०८६१
३६	सावित्री गिरी	गोरखापत्र	९८४८२९८०७८
३८	कमल डागी	अर्थपेज अनलाइन	९८४८०४१२२२
३९	प्रियास्मृती ढकाल	स्वास्थ्य पेज	९८४८१५२३२४
४०	कमल न्यौपाने	इसेतोखरी	९८६८०६०३५१
४१	राकेश मिश्र	पैरवि अनलाइन	९८५८०२४११९
४२	तिलक गाँउले	हिमालय टाइम्स	९८५१२००२९१
४३	नमस्कार शाह	असलशासन	९८५८०२१६७७
४४	रामु ओली	नागरिक समाज	९८५८०३०४५६
४५	खगेन्द्र दाहाल	खबरगञ्ज	९८५८०३२१८२
४६	शरण कर्माचार्य	खबरकुरा अनलाइन	९८५८०२२००३
४७	समिरमान श्रेष्ठ	नेपालगञ्ज ग्यालरी	९८५८०२४४४४
४८	गणेश विस्	नागरिक दैनिक	९८६२२७३३९८
४९	विक्रम बढा	भूगोल खबर	९८४८२२३२९३
५०	भिष्म लोध	समयपत्र अनलाइन	९८४८२२१७२१
५१	प्रेम सिंह	साख न्युज अनलाइन	९८६८२९१७९१
५२	लक्ष्मी तिमिल्सेना	लर्नीस खबर अनलाइन	९८५८०३३१०५
५३	शम्भु थारु	कृष्णसार	९८४८२५१४५५
५४	शौरव गिरी	बागेश्वरी पोष्ट	९८६२७९१६०७
५५	जावेद अहमद	अनलाइन खोजखबर	९८५८०४५०८३
५६	सलामत अलि शेख	प्रभात घोषणा दैनिक	९८०८१७२८६२
५७	सन्ध्या शर्मा पाठक	निलखबर अनलाइन	९८६३१४२९९२
५८	अविशेख गुप्ता	जि नेपाल टेलिभिजन	९८६६२१४४५५
५९	डिल्ली शाही	कोहलपुर टुडे	९८६०३३४४२६
६०	सुनिल रेग्मी	दस्तावेज अनलाइन	९८५८०३१२७०
६१	दिनेश ठाकुर	लोकप्रिय सन्देश	९८६८९३८५२१
६२	चन्द्रेश्वर त्रिपाठी	समाज जागरण	९८४८०२३४३४

अनुसूची-४

नेपालगंज उप-महानगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरुको सम्पर्क नम्बर

क्रस	नाम	पद	वडान	सम्पर्क न
१	श्री पठविर बुढाथोकी	सि अ हे व अधिकृत	१	९८४९८८१५६५
२	श्री आइतवारी चौधरी	सि अ हे व अधिकृत	२	९८६९९५३०२५
३	श्री जितकुमार शर्मा	सि अ हे व अधिकृत	३	९८६८२१५५०१
४	श्री पुष्पा खड्का	अ हे व	४	९८४८२२२१८६
५	श्री सुरज वोहरा	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	५	९८४८०३६९३९
६	श्री नवराज न्यौपाने	सि अ हे व अधिकृत	६	९८५७८३१३२२
७	श्री लिला शर्मा	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	७	९८४८०५८१५३
८	श्री केशव राज पौडेल	सि अ हे व अधिकृत	८	९८४८०४३०५८
९	श्री अमृत चौधरी	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	९	९८४८०५७१०७
१०	श्री भागीराम थारु	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	१०	९८४४८२७४१०
११	श्री शर्मिला सुवेदी	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	११	९८६८०१६५४२
१२	श्री आरती थारु	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	१२	९८६६८५२१८०
१३	श्री विरजंग शाह	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	१३	९८४१८९४७८९
१४	श्री मोहन देवकोटा	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	१४	९८५८०३१०९१
१५	श्री जयराम पाण्डे	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	१५	९८४८३००७७३
१६	श्री शारदा घर्ती	सि अ हे व अधिकृत	१६	९८४८०५३५२३
१७	श्री दिपा कुमारी थापा साउद	सि अ हे व अधिकृत	१७	९८४८२२१७०७
१८	श्री केशवराज गौतम	सि अ हे व अधिकृत	१८	९८४८०८६७०८
१९	श्री सुनिलरत्न वज्रचार्य	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	१९	९८६४८१४७२५
२०	श्री प्रकाश श्रेष्ठ	सि अ हे व अधिकृत	२०	९८४७८२१३३०
२१	श्री नन्दा कुमारी गिरी सेन	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	२१	९८४८१३६१८०
२२	श्री सरोज कुमार मिश्र	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	२२	९८५८०३२५७७
२३	श्री शरण बहादुर शाही	सि अ हे व	२३	९८५८०६७०७४

अनुसूची - ५
बाँके जिल्ला स्थित एम्बुलेन्स सेवाको विवरण

सि.नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	चालक	
			नाम	सम्पर्क नं
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बाँके	नेपालगंज	विरेन्द्र योगी	९८४८०४४४९४
२	ग्रामिण विकास मन्च नेपाल	नेपालगन्ज	सुरेश वाल्मीकी	९८४८०४६५९९
३	भेरी अस्पताल (सवबाहन समेत)	नेपालगन्ज	राम कुमार चौधरी	९८५८०८०३६५
४	नेपालगन्ज हेल्थ क्याम्पस	नेपालगन्ज	रज्जव अली अन्सारी	९८४८०३९३९९
५	नेपाल परोपकार फाउण्डेशन	नेपालगन्ज	अजय वाल्मीकी	९८४८०९२४३७
६	विशेषज्ञ बाल अस्पताल प्रा. लि.	नेपालगन्ज	भल्लु चमार	९८९४५०७९३६
७	एभरेष्ट हेल्थ कियर नेपालगंज	नेपालगन्ज	आरिफ खान	९८४८२९७९३७
८	लता केयर	नेपालगन्ज	तेज नारायण डाँगी	९८०२५२३२५६
९	लायन्स क्लब अफ नेपालगन्ज	नेपालगन्ज	पप्पुसिंह बाढीया	९८४४८०९६८९
१०	लियो क्लब नेपालगन्ज	नेपालगन्ज	सोनु धपाली	९८६४९७९३५०
११	लियो क्लब नेपालगन्ज	नेपालगन्ज	राजिवकुमार गुप्ता	९८४८०२२२४८
१२	वेष्टर्न हस्पिटल प्रा.लि.	नेपालगन्ज	ओम थापा	९८४८०७९९३९
१३	कान्ती आरोग्य हस्पिटल प्राली	नेपालगंज	करण वली	९८४९९८६०५५
१४	संजीवनी डाइग्नोस्टिक सेन्टर	नेपालगन्ज	इश्वर चौधरी	९७६६५९९६२
१५	सुनगाभा स्वास्थ्य सहकारी संस्था, कोअपरेटिभ	नेपालगन्ज	कमल सिंह क्षेत्री	९८४८२९८२९३
१६	नेपालगंज मेडिकल कलेज	नेपालगंज	जगु सिंह	९८४८०२७२८३
१७	हेल्थ कियर अस्पताल(HCRC)	नेपालगन्ज	मनिस चौधरी	९८४५५७६८९९
१८	साइनिड अस्पताल(आइएनएफ)	नेपालगन्ज	आशिष रानामगर	९८४८९७४२३८
१९	न्यू भिजन नेपाल	नेपालगन्ज	कमल वाल्मीकी	९८४८०४६५९०
२०	नेपालगंज सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा विकास केन्द्र	नेपालगन्ज	रुपेश श्रेष्ठ	९८२२४४२९००
२१	स्माइल फाउन्डेसन	नेपालगन्ज	जानअलि नाऊ	९८४४८८८६३३
२२	मधेशी मूस्लीम मञ्च नेपाल	नेपालगन्ज	नन्दराम पुन मगर	९८५८०२८९८०
२३	नेपालगञ्ज उद्योग वाणिज्य संघ	नेपालगन्ज	दिपेश कुमार थारु	९८५८०३२३६५
२४	सामुदायिक सबलीकरण तथा विकास मञ्च सुर्खेत	नेपालगन्ज	रुखमान मिया	९७६५८४६५२९

२५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कोहलपुर उपशाखा	कोहलपुर	खेमराज पुरी	९८४८०८५२९५
२६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कोहलपुर उपशाखा	कोहलपुर	मनोज वोगटी	९८४८०८५२९६
२७	कौशिल्या मेमोरियल अस्पताल, हवलदारपुर	हवलदारपुर	इर्साद जसगण	९८४८०८०९३२
२८	कौशिल्या मेमोरियल अस्पताल, हवलदारपुर	हवलदारपुर	महाविर वि.क.	९८५८०८०९३२
२९	कौसिल्या अस्पताल	कोहलपुर	सिताराम खड्का	९८५८०८९९९९
३०	वयलफियर फाउन्डेसन	कोहलपुर	सन्तोष भुषाल	९८४८०२९०९०
३१	सृजनशिल सहकारी	कोहलपुर	पदम बहादुर क्षेत्री	९८५८०७२९७२
३२	प्रतिबोध एफएम	कोहलपुर	रेशम सुनार	९८४५५५८८२८
३३	कोहलपुर नगरपालिका	कोहलपुर	कृष्ण राणा	९८६८९५३२२५
३४	सामुदायिक सेवा केन्द्र कोहलपुर	कोहलपुर	बलबहादुर वि.सी.	९८५८०२३९५५
३५	संरक्षण स्वास्थ्य सेवा संघ	कोहलपुर	दिपेश श्रेष्ठ	९८५८०२०३२४
३६	ऐचोपैचो सहकारी	कोहलपुर	विक्रम पौडेल	९७६९४२८९८०
३७	चिसापानी स्वास्थ्य चौकी	बैजनाथ	चन्द्र बहादुर बुढा	९७४६९२९०९९
३८	टिटहरिया स्वास्थ्य चौकी	बैजनाथ	निरज चौधरी	९८९२४५०५९३
३९	नौवस्ता स्वास्थ्य चौकी	बैजनाथ	चेतन सुनार	९८७७९९३८३
४०	खजुरा गाँउपालिका	खजुरा	भुवनेश्वर थारु	९८४८२५९९६९
४१	सुशिल कोइराला क्यान्सर अस्पताल खजुरा	खजुरा	प्रेम अधिकारी	९८४८०९०९७६
४२	नेपाल भू. पू. सैनिक एकाई संघ खजुरा	खजुरा बांके	ठेक बहादुर आले	९८४८२३६२९७
४३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	खजुरा	बल्लु शेख	९८९९५८३३६८
४४	महिला तथा बालबालिका विकास समाज रनियापुर	खजुरा	साकीर अलि	९८९२४६५४२८
४५	लायन्स क्लब खजुरा	खजुरा	समिर अन्सारी	९८६८०७९६८६
४६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सोनारी उपशाखा	राप्तीसोनारी	शंकर परियार	९७६८४६९४९२
४७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कचनापुर उपशाखा	राप्तीसोनारी	जगे सिजाली	९८४८२८४३६
४८	फत्तेपुर स्वास्थ्य चौकी, फत्तेपुर	राप्तीसोनारी	सूर्यकुमार दिक्षित	९८६८०५५४९६
४९	स्वता पोलीक्लीनिक बैजापुर	राप्तीसोनार	उमेश वली	९८६०९२९८७२

५०	राप्तीसोनारी अस्पताल	राप्तीसोनारी	लोक बहादुर थारु	९८४०४१०२९२
५१	बिनौना स्वास्थ्य चौकी	राप्तीसोनार	मनोजकुमार थारु	९८४८०१९७४३
५२	राप्तीसोनानी गाँउपालिका	राप्तीसोनारी	चन्द्र प्रकाश चौधरी	९८४२३५९११९
५३	गंगापुर स्वास्थ्य चौकी	नरैनापुर	सद्दाव खान	९८६६९४५४५८
५४	नरैनापुर गाँउपालिका	नरैनापुर	रन्जीत खान	९८६६२३७५६०
५५	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र नरैनापुर	नरैनापुर	निशाद खान	९८४६४१८८२६
५६	डुडुवा गाँउपालिका	डुडुवा	पप्पु लोहार	९८५८०७४५७६
५७	शोसल फाउन्डेसन बनकटी	डुडुवा	असतर खान	९८६८००११२३
५८	जानकी गाँउपालिका	जानकी	राम कुमार पाठक	९८५८०४३१५८

अनुसूची - ६

नेपाल रेडक्रस सोसाईटी नेपालगन्जका उपशाखाहरुको कार्यक्षेत्र र सम्पर्क फोन. नं.

क्र.स.	उपशाखाको नाम	उपशाखाको भौगोलिक क्षेत्र स्थानीय तह	उपशाखाकाप्रमुख पदाधिकारीको नाम थर र सम्पर्क नम्बर			
			सभापति	मोबाइल नं.	सचिव	मोबाइल नं.
१	बेलासपुर	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वडा नं. १ र १२	श्री विरेन्द्रमान श्रेष्ठ	९८५८०५२६८०	बाबुराम साहू	९८५८०२३३६५
२	घरवारीटोल	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वडा नं. २,४,५ र ६	श्री सुरेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	९८५८०२०८०६	आशा विष्ट	९८६३१४१३५५
३	सदरलाइन	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वडा नं.३,७,८ र ११	श्री ओमप्रकाश आजाद	९८५८०२७४१३	मुबारक सिद्धिकी	९८४८०५९४०३
४	बाँकेबगीया	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वडा नं. ९,१०,१३ र २३	श्री विष्णुप्रसाद सुवेदी	९८४८०२०३८५	गोविन्दप्रसाद घिमिरे	९८४४८०१९३४
५	पिप्रहवा	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वडा नं.१४,१५,१६ र १७	श्री गुलाब सिंह ठाकुर	९८४८०२३००१	राम चन्द्र कलवार	९८४६९१६२९९
६	मनिकापुर	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वडा नं. १८ र २०	श्री नमराज सापकोटा	९८५८०२८०५०	जगन्नाथ कंडेल	९८५८०२१८२९
७	पुरैनी	नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका वडा नं. १९,२१ र २२	श्री शिवकुमार वर्मा	९८४८०५६३५१	विक्रमकुमार पासी	९८२२४००५०८

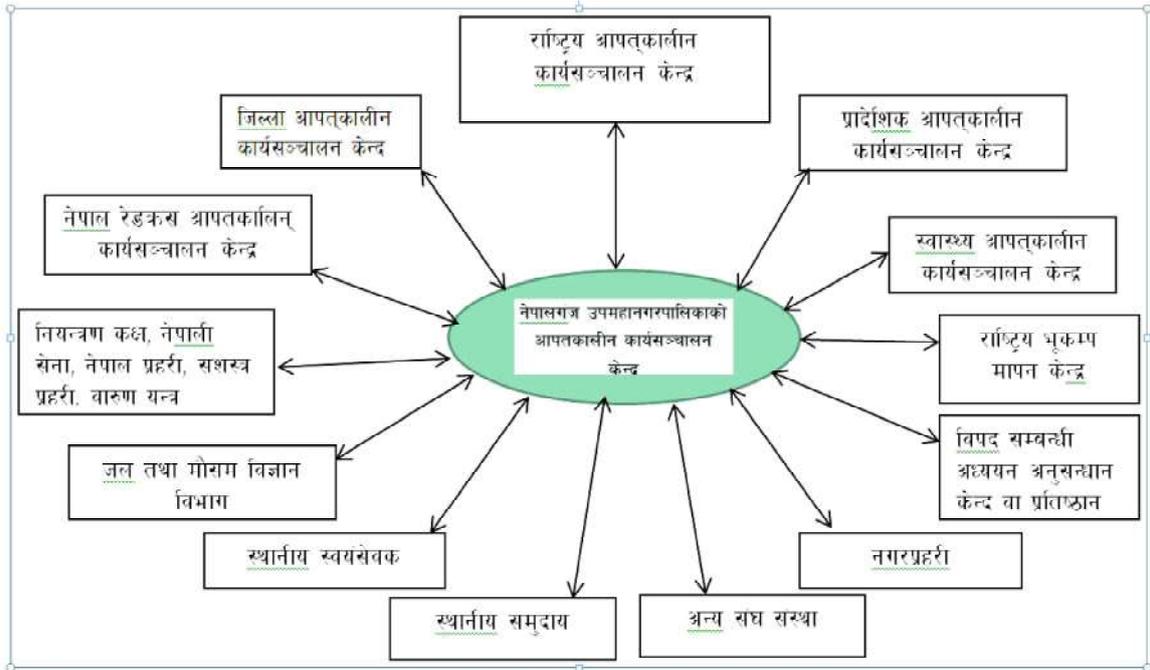
अनुसूची - ७

नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका वारुण यन्त्र शाखाका कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	श्री भइन बहादुर खड्का	प्रमुख ईन्चार्ज	९८४५२४७४०८
२	श्री आनन्द कुमार वर्मा	ईन्चार्ज	९८४८२४०६६२
३	श्री प्रेम प्रशाद कोरी	दमकल ड्राइभर	९८२४५०९९९४
४	श्री आपा सिंह सिख	दमकल ड्राइभर	९८६८२९५२६२
५	श्री पुरन चमार	फायर मेन	९८२५५६९९३२
६	श्री रिख बहादुर राना	फायर मेन	९८६८०९८२९५
७	श्री नरेन्द्र सिंह सिख	फायर मेन	९८४८०२६५७४
८	श्री मो.जुवेर हल्वाइ	फायर मेन	९८४८०२५९८०
९	श्री मेराज अली वागवान	फायर मेन	९८४८०४५४९९
१०	श्री राम सिंह सिख	फायर मेन	९८९५५२८७७७
११	श्रीसवीन लामा	फायर मेन	९८०२५४३२२६
१२	श्री कमल थापा मगर	फायर मेन	९८२५५३६५४६
१३	श्री अकिल अहमद सेक	दमकल ड्राइभर	९८४८०४६९६६
१४	श्रीसन्तोष कुमार थापा क्षेत्री	फायर मेन	९८०४५७६००४

अनुसूची - ८

सञ्चार संयन्त्र

अनुसूची - ९
सुरक्षा निकायहरूको सम्पर्क विवरण

(क) नेपाली सेना:

सि.नं.	युनिटको नाम	दर्जा	युनिट इन्चार्जको नाम	सम्पर्क नं.
१	नेपाली सेना बज्रदल गण	प्र.से.	रविन श्रेष्ठ	९८५७०४५९३३
२	बज्रदल गण, सुरक्षा से.मु.	सेनानी	संजीव दाहाल	९८५७६२३१२२
३	नेपाल राष्ट्र बैक, नेपालगंज बज्रदल गण	सहसेनानी	विकास कार्की	९८५८०६०३७१
४	बज्रदल गण, सुरक्षा से.मु. नं. ४ बाहिनी रोड	उपसेनानी	सुरज भण्डारी	९८४६१६८९३५

(ख) सशस्त्र प्रहरी बल :

क्र.स.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.
१	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सशस्त्र प्रहरी जवान तालिम शिक्षालय नौवस्ता बाँके	सप्रबउ	प्रविण कंडेल	९८५१२७२०२०
२	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३० गण हे.क्वा.बागेश्वरी बाँके	सप्रउ	विमल डाँगी	९८५१२७२११७
३	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ४२ रिजर्भ गण हे.क्वा.शमशेरगंज बाँके	सप्रउ	क्षितिज क्षेत्री	९८५१२७२०४८
४	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म जमुनाह बाँके	सप्रनाउ	अस्मिन कुमार थापा मगर	९८५१२६०२२५
५	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म नरैनापुर बाँके	सप्रनाउ	मुक्तिनाथ दाहाल	९८५१२५९३०१
६	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. बढैया बाँके	सप्रनि	जालन्धर के.सी.	९८५१२५९५०३
७	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. जयसपुर बाँके	सप्रनि	खगेन्द्र बहादुर वि.क.	९८६६४४८४४५
८	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. कालाबन्जार बाँके	सप्रनि	विनोद पौडेल	९८५१२५९८३०
९	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. खडैचा बाँके	सप्रनि	बलराम गौतम	९८४६०७८८०३
१०	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. गंगापुर बाँके	सप्रनि	शेखर कुमार जि.सी.	९८६८६३२३४४
११	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. कटकुइयाँ बाँके	सप्रनि	गोविन्द प्रसाद लामिछाने	९८४०७७७६३६
१२	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. गुर्जनगौरी बाँके	सप्रनानि	दिप बहादुर शाही	९८४४८२८०७९
१३	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल वि.ओ.पि. बडवागाउँ बाँके	सप्रनानि	कृष्ण बहादुर बस्नेत	९८४८०७९८५९
१४	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल कारागार सुरक्षा बेश नेपालगंज बाँके	सप्रनाउ	जनकराज उपाध्याय	९८५१३४९७२६
१५	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल कारागार सुरक्षा बेश नौवस्ता बाँके	सप्रनि	अशोक कुमार अधिकारी	९८४८०७२९५७
१६	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सुरक्षा बेश कुसुम बाँके	सप्रनि	जंग बहादुर सिंह	९८६८०९५३९६
१७	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल राजश्व ईकाई कोहलपुर बाँके	सप्रनि	सर्वजित थापा	९८६७११२६५५
१८	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल आयल निगम सुरक्षा बेश राप्ता बाँके	सप्रनि	नवराज शाही	९८५१२५९२०२

(ग) नेपाल प्रहरी :

सि.नं.	युनिटको नाम	दर्जा	यूनिट ईन्चार्जको नाम	सम्पर्क नं.	एरिया
१	जि.प्र.का.बाँके	प्र.उ.	तुल बहादुर कार्की	९८५८०५५५५५	जि.प्र.का. बाँके
२	जि.प्र.का.बाँके	प्र.ना.उ.	नारायण डाँगी	९८५९२८९२४६	जि.प्र.का.बाँके
३	जि.प्र.का.बाँके	प्र.नि.	सुजन शाह	९८५७८९०४८९	जि.प्र.का.बाँके
४	जि.प्र.का.बाँके	प्र.नि.	याम बहादुर बुढा मगर	९८५७८४४८४०	जि.प्र.का.बाँके
५	जि.प्र.का.बाँके	प्र.नि.	देव बहादुर खड्का	९८४८०९५८५९	जि.प्र.का.बाँके
६	जि.प्र.का.बाँके	प्र.नि.	नविन प्रकाश चापागाई	९८५९२८९०७२	जि.प्र.का.बाँके
७	संचार ईन्चार्ज	प्र.ब.ना.नि.	चित्र बहादुर रानाक्षेत्री	९८४८९७४२७०	जि.प्र.का. सञ्चार
८	ई.प्र.का.कोहलपुर	प्र.ना.उ.	धर्मराज भण्डारी	९८५९९२८४५४	ई.प्र.का.कोहलपुर
९	व.प्र.का.नेपालगञ्ज	प्र.नि.	हरि बहादुर बि.सी.	९८५९२८९४९९	व.प्र.का.नेपालगञ्ज
१०	ई.प्र.का.चिसापानी	प्र.नि.	नेत्र प्रसाद भट्ट	९८५९०९००३०	ई.प्र.का.चिसापानी
११	ई.प्र.का.धनौली	प्र.नि.	अशोक मल्ल	९८४९४२३९६६	ई.प्र.का.धनौली
१२	ई.प्र.का.भगवानपुर	प्र.नि.	टोपेन्द्र बुढामगर	९८५७८९०३७३	ई.प्र.का.भगवानपुर
१३	जि.ट्रा.प्र.का.बाँके	प्र.नि.	गोपी कृष्ण सुवेदी	९८५९२८९४४९	जि.ट्रा.प्र.का.कोहलपुर
१४	ई.प्र.का.नरैनापुर	प्र.ना.नि.	रमेश के.सी.	९८६८९६०५०२	ई.प्र.का.नरैनापुर
१५	ई.प्र.का.बनकटुवा	प्र.ना.नि.	डवल बहादुर बिष्ट	९८६८२५२२९९	ई.प्र.का.बनकटुवा
१६	ई.प्र.का.कुसुम	प्र.स.नि.	दोर्ण बहादुर खड्का	९८६२५६४४९९	ई.प्र.का.कुसुम
१७	ई.प्र.का.जमुनाह	प्र.ना.नि.	रविन्द्र बहादुर बम	९८५९२८४९०६	ई.प्र.का.जमुनाह
१८	ई.प्र.का.बनकट्टी(क)	प्र.ना.नि.	कमल पौडेल	९८४७८८९०९५	ई.प्र.का.बनकट्टी(क)
१९	ई.प्र.का.बनकट्टी(ख)	प्र.ना.नि.	जोरा सिंह खड्का	९८४८०३२२५२	ई.प्र.का.बनकट्टी(ख)
२०	ई.प्र.का.हिरमिनिया	प्र.ना.नि.	राजेन्द्र बस्नेत	९८५८०९९४३२	ई.प्र.का.हिरमिनिया
२१	ई.प्र.का.बैजापुर	प्र.ना.नि.	भद्र सिंह बली	९८४८०३५७७८	ई.प्र.का.बैजापुर
२२	ई.प्र.का.खजुरा खुद्रा	प्र.ना.नि.	भिम बहादुर रावत	९८५८०९०२४२	ई.प्र.का.खजुरा खुद्रा
२३	ई.प्र.का.जयसपुर	प्र.ना.नि.	जय बहादुर चौधरी	९८५८०९०९३९	ई.प्र.का.जयसपुर

अनुसूची - १०

कार्यपालिका सदस्यहरुको विवरणस्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रसँग सम्बन्धित विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	श्री ओमबहादुर खड्का	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका	९८५८०६६९९९
२	श्री समिर प्रताप सिंह	सयोजक	नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका, बातावरण तथा विपद् समिति	९८५८०२२२८४
३	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८४९६५८५५८
४	श्री रूपन ज्ञवाली	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२३९००
५	श्री सुर्य बोगटी	नगर प्रहरी प्रमुख	नगर प्रहरी	९८५८०२४९९७
६	श्री सरिता बस्नेत	नगर प्रहरी	नगर प्रहरी	९८६६३५००९४

अनुसूची - ११
क्रियासिल राजनैतिक दलहरु

क्र.सं.	नाम थर	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	श्री निरक गुरुङ्ग	अध्यक्ष	नेकपा (एमाले)	९८५८०२००५८
२	श्री नारायण गौडेल	सभापती	नेपाली कांग्रेस	९८५८०२४०४१
३	श्री डम्बर बहादुर बि.क.	अध्यक्ष	नेकपा माओवादी	९८५८०२९६८२
४	श्री कमरुद्दिन राई	अध्यक्ष	जनता समाजवादी पार्टी	९८५८०२७८४९
५	श्री नरेन्द्र पौडेल	अध्यक्ष	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	९८५८०२५९९८
६	श्री भिम प्रशाद देवकोटा	अध्यक्ष	राष्ट्रिय जनमोर्चा पार्टी	९८५८०२४७४१

अनुसूची - १२
बाढी पूर्व सूचना प्रणाली र साईरन अपरेटर विवरण :

क्र.सं.	केन्द्रको प्रकार	केन्द्रको नाम	नदीजिल्ला/रासिदाङ/बाँके	गेजरिडस्मौसम/अवलोकन कर्ताको नाम	सम्पर्क नं	कैफियत
१	जलसतह मापन	बगासोती	पश्चिम रासिदाङ/बाँके	खड्क बहादुर क्षत्री	९८६८६९३८०३ ९८०६२९७५३८	स्वचालित
२	जलसतह मापन	कुसुम	पश्चिम रासि/बाँके	भद्र बहादुर थापा	९८४८२६९०८५ ९८९६५२६९४३	स्वचालित
३	जलसतह मापन	ढकेरी	झिन्डरी	विजुलि प्रसाद थारु	९८४८१२८३७५	म्यानुअल
४	जलसतह मापन	मुसुरीखेत	डुडुवा	शिवाप्रदय भट्टराई	९८४८९३३३३६	स्वचालित
५	जलसतह मापन	बेलगाउ	मान खोला	गिता खत्री	९८४९४९४५४७	स्वचालित
६	जलसतह मापन	सिभिविरिड	किरण नाला	जेनुका पौडेल	९८६८२९७२२४	म्यानुअल
७	वर्षामापन केन्द्र	कुसुम	बाँके	पवित्रा वली	९८४८२५५६६३	स्वचालित
८	कृषिहावापानी केन्द्र	खजुरा	बाँके	जगदीश प्रसाद भुजुवा	९८४८०२३९०८	स्वचालित
९	वर्षामापन केन्द्र	नौबस्ता	बाँके	वीरेन्द्र कुमार थारु	९८४८२३९८५७	स्वचालित
१०	वर्षामापन केन्द्र	बैजापुर	बाँके	राम राज श्रेष्ठ	९८६६८३१८६१	स्वचालित
११	हावापानी केन्द्र	नेपालगञ्ज	बाँके	राम जान अलि	९८९५५००५३५	म्यानुअल
१२	कृषिहावापानी केन्द्र	सिकटा	बाँके	विजय कुमार शाह	९४८२९८२९८	स्वचालित
१३	एरोसिनेपटीक केन्द्र	राझां एयरपोर्ट	बाँके	पल बहादुर विक	०८१ ५६५२८८ ९८४८१७३७२३	स्वचालित
१४	वर्षामापन केन्द्र	ढकेरी	बाँके	विजुली प्रसाद थारु	९८४८१२८३७५	स्वचालित
१५	वर्षामापन केन्द्र	बेलभार	बाँके	लक्ष्मण राम मौर्य	९८१४५८७८८२	म्यानुअल
१६	वर्षामापन केन्द्र	भगवानपुर डोन्डा	बाँके	ओम प्रमास मौर्य	९८६८१८५९६०	स्वचालित

अनुसूची - १३

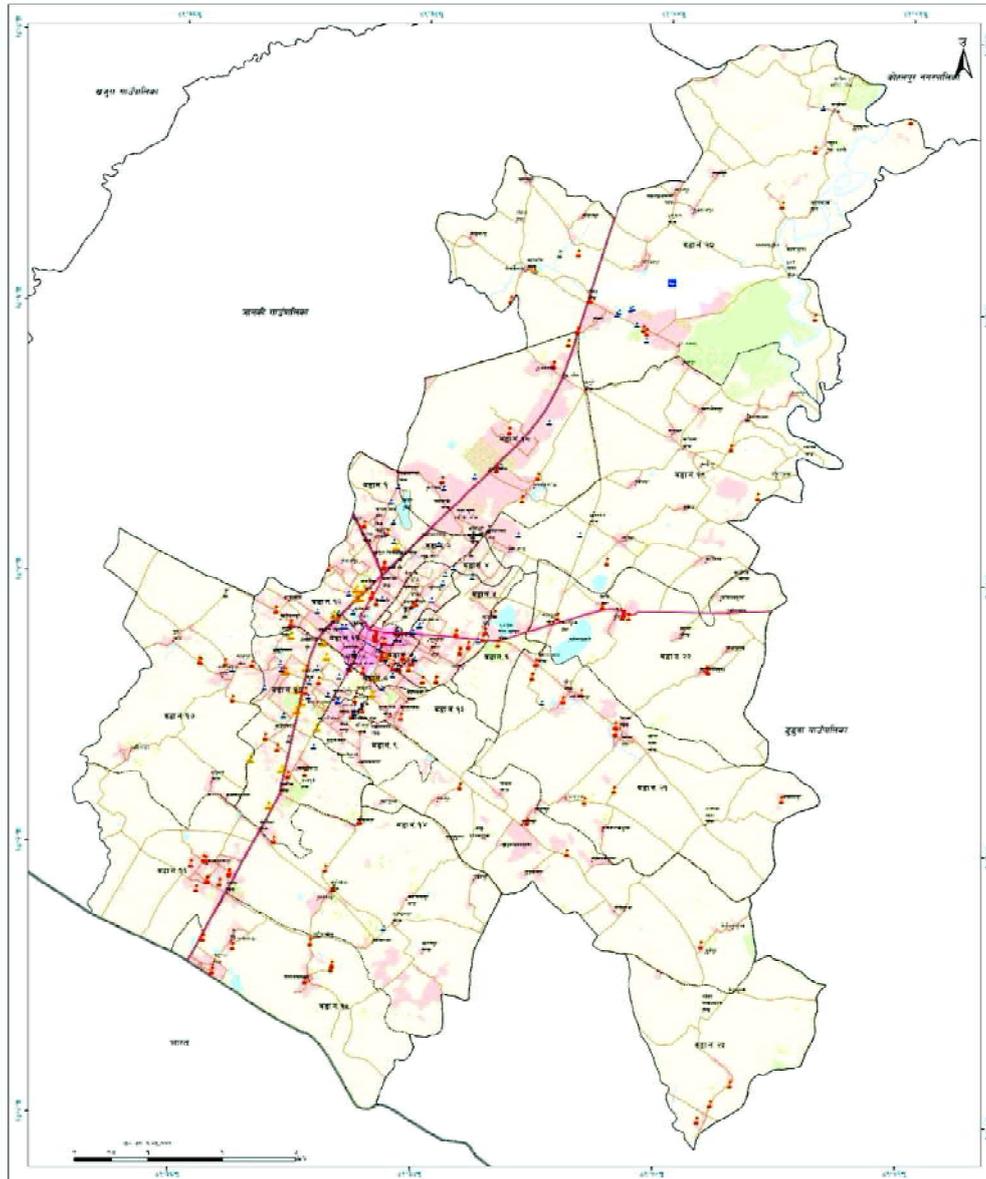
वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति वडा नं ३ विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	मो. अयूव सिद्धिकी	संयोजक	ने.उ.न.पा वडा नं ३	९८४८०२५४१७
२	मो. जमाल हलवाई	सदस्य	ने.उ.न.पा वडा नं ३	९८४८१०५०२७
३	श्री प्रिन्स गुप्ता	सदस्य	वडा सदस्य	९८४८०२८७७८
४	श्री कमरुन निसा अन्सारी	सदस्य	वडा सदस्य	९८०४५६५०६८
५	श्री बसन्ती कनोजिवा	सदस्य	वडा सदस्य	९८१४७७७६७१३
६	श्री जित बहादुर शर्मा	सदस्य	स्वास्थ्य	९८६८२१५०५०१
७	श्री अकिल महमद अन्सारी	सदस्य	(फुलवारी मस्जिद)	९८२२५७७१०२
८	श्री फिदा हुसेन अन्सारी	सदस्य	जामा मस्जिद	
९	श्री पंकज गुप्ता	सदस्य	(नेपाली कांग्रेस)	
१०	श्री मैनुदिन शाह	सदस्य	(नेकपा माओवादी)	
११	मो. इरफा मनिहार	सदस्य	(नेकपा एमाले)	
१२	श्री तमुभुम नानो अन्सारी	सदस्य	(ईस्लामिक मस्जिद)	
१३	श्री सुवेदा फहरीन	सदस्य	(फामा फाउण्डेसन)	९८०४५४२०५७
१४	श्री निसा रव्वानी	सदस्य	(वाल क्लव)	९८८४०४४४१६
१५	श्री मैमुना सिद्धिकी	सदस्य	(महिला समाजसेवी)	९८४८०५३२१२
१६	श्री खालिद ईकवाल ईराकी	सदस्य	(रेडक्रस)	
१७	श्री दिपेन्द्र कुमार सिंह	सदस्य	(वडा प्रहरी)	
१८	श्री मुजबमील हुसेन हलवाई	सदस्य	(जसपा)	
१९	श्री लियाकल अली अन्सारी	सदस्य	(लोसपा)	९८४८०२२०१५
२०	श्री सरस्वती प्रजापती	सदस्य	महिला स्वास्थ्य स्वम सेविका)	९८६८९२११३१
२१	श्री महेस कुमार यादव	सदस्य सचिव	वडा सचिव	

अनुसूची - १४

वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति वडा नं ७ विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	श्री प्रशान्त श्रेष्ठ	संयोजक	वडा अध्यक्ष	९८४८०२९०४९
२	श्री चन्द्रकला गुरुङ	सदस्य	वडा सदस्य	९८१६५७१५०७
३	श्री कल्पना नेपाली	सदस्य	वडा सदस्य	९८२४५०२०२७
४	श्री नुर मोहमद खाँ	सदस्य	वडा सदस्य	९८४८०२३३८४
५	श्री समिर खान	सदस्य	वडा सदस्य	
७	श्री दिपेन्द्र कुमार सिंह	सदस्य	वडा प्रहरी कार्यालय	९८५८०९०३९९
८	श्री प्रतिभा नेपाली	सदस्य	(नेकपा माओवादी)	९८०४५६८६६३
९	श्री एकता नेपाली	सदस्य	(जसपा)	९८१६५५८८८४
१०	श्री नईमुद्दिन एराकी	सदस्य	(नेकपा एमाले)	९८४८०५२१३२
११	श्री किशोर बहादुर थापा क्षेत्री	सदस्य		९८२२४११२९१
१२	श्री शुक्लाल नेपाली	सदस्य	अध्यक्ष सेफ नेपाल	९८६८३६६३१५
१३	श्री हिमाल केसी	सदस्य	वडा प्रहरी कार्यालय	९८५८०९१२१४
१४	श्री नितु शाह चन्द्र	सदस्य	राप्रपा	९८४८०२२०२४
१५	श्री लिला शर्मा	सदस्य	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	९८४८०५८१५३
१६	श्री रिजवान कसगर	सदस्य	सामाजिक कार्यकर्ता	९८१५५२९१०२
१७	श्री संजग नाग	सदस्य	लेखापाल महेन्द्र मा.वि	९८४८०२९७०३
१८	श्री राजेश कुमार यादव	सदस्य	प्र.अ. महेन्द्र मा.वि	९८०२५४४३२७
१९	श्री राजेश श्रेष्ठ	सदस्य		९८४८०२७००५
२०	श्री ओम प्रकाश अहमद	सदस्य	रेडक्रस उसशाखा सभापती	९८५८०२७४१३
२१	श्री ईन्द्र बहादुर केसी	सदस्य सचिव	वडा नं ७	९८४९५२१९८५

<p>संकेत</p> <ul style="list-style-type: none"> प्राथमिक विद्यालय माध्यमिक विद्यालय कलेज/सकल शिक्षण संस्था बाल विद्यालय बाल बच्चा बाल सदन बाल गृह बाल मन्दिर बाल क्लब बाल मञ्च बाल सभ 	<p>शैक्षिक संस्था</p> <ul style="list-style-type: none"> प्राथमिक विद्यालय माध्यमिक विद्यालय कलेज/सकल शिक्षण संस्था बाल विद्यालय बाल बच्चा बाल सदन बाल गृह बाल मन्दिर बाल क्लब बाल मञ्च बाल सभ 	<p>नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिति नक्सा</p> <p>प्रस्तावित</p> <p>संस्थापना/संस्थापक संस्था/संस्थापक</p> <p>संस्थापना/संस्थापक संस्था/संस्थापक</p> <p>संस्थापना/संस्थापक संस्था/संस्थापक</p> <p>संस्थापना/संस्थापक संस्था/संस्थापक</p>	<p>नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिका</p> <p>संस्थापना/संस्थापक संस्था/संस्थापक</p> <p>(SUPER) Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal</p> <p>शहरी विपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी कार्यक्रम</p> <p>UN WOMEN</p> <p>UNICEF</p> <p>UNEP</p> <p>UNEP</p> <p>UNEP</p> <p>UNEP</p>
---	--	---	---

अनुसूची १८

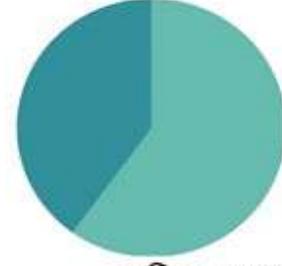
उप-महानगरपालिकामा सामाजिक सुरक्षा सेवा प्राप्त गर्ने संख्या

चित्र नं १८

उपमहानगरपालिका
मा सामाजिक सुरक्षा
सेवा प्राप्त गर्ने संख्या

जम्मा लाभार्थित संख्या : ११८८५

पुरुष : ८२३८

महिला : ३६४७

अनुसूची १९

भूकम्प विपद् प्रतिकार्य तालिका

समयावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि १ दिन सम्म	LDMC को बैठक बस्ने	LEOC, LDMC	√	√	√
	विपद् को प्रभावको प्रारम्भिक सूचना लिने	भूकम्प मापन केन्द्र, LEOC, LDMC	√	√	√
	प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन र सम्प्रेषण	LDMC, LEOC, NRCS सुरक्षा निकाय		√	√
	खोज तथा उद्धार टोली परिचालन	सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, रेडक्रस		√	
	प्राथमिक उपचार सेवा	स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस	√	√	√
	विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने	LDMC, LEOC		√	√

	सूचना तथा संचार	LEOC, LEOC	√	√	√
	आश्रय स्थल, खानेपानी, सरसफाइ र अन्य अवस्थाको जानकारी लिने	LEOC खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा		√	√
	तयारी खाना, खानेपानीको	सरोकारवाला निकाय,		√	√
	सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्ने	LDMC, LEOC		√	√
	राहत सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	LDMC, LEOC		√	√
	सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	LEOC	√	√	√
दोश्रो दिन	तथ्यांक विश्लेषण र सूचना प्रवाह	LDMC, LEOC		√	√
	संकटासन्न व्यक्ति पहिचान गर्ने	LDMC, LEOC		√	√
	क्षेत्रगत अगुवा निकायहरूको बैठक	LDMC/LEOC		√	√
	खोज तथा उद्धार एवं राहत वितरण, आश्रय स्थलको व्यवस्था	LDMC सरोकारवाला निकाय		√	√
	घाइते तथा विरामीहरूको वर्गीकरण गरी माथिल्लो निकायमा निःशुल्क उपचारको व्यवस्था गर्ने	LDMC, LEOC, स्वास्थ्य शाखा		√	√
	अवरोध सेवाको व्यवस्थापन गर्ने	LDMC, LEOC, सुरक्षा निकाय, सडक विभाग,		√	√
	प्रतिकार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	LDMC/LEOC		√	√

तेश्रो दिन	सूचना प्रवाह	राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√	√
	खोज तथा उद्धार कार्यको निरन्तरता	सुरक्षा निकाय, समुदाय, LDMC		√	√
	राहत वितरण/अस्थायी आवास निर्माण	सुरक्षा निकाय, समुदाय, LDMC, INGO		√	√
	उपचार तथा स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य चौकी, मेडिकल कलेज, नेपाल प्रहरी अस्पताल, आर्मी अस्पताल, भेरी अस्पताल, निजि क्षेत्र	√	√	√
	संरचना वर्गीकरण	स्थानीय तह, मन्त्रालय, ईन्टरनेट नेपाल इन्जीनियर एसोशियन	√	√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	LEOC/LEOC	√	√	√
चौथो दिन	अवरुद्ध सेवा, सडक, टेलिफोन, विद्युत आदि मर्मत, सुचारु	उ.न.पा, सुरक्षा निकाय, गैसस		√	√
	सामाजिक सुरक्षा	सुरक्षा निकाय, उ.न.पा, LDMC		√	√
	शव व्यवस्थापन निरन्तरता दिने	उ.न.पा, रेडक्रस, जि. विपत् व्यवस्थापन समिति		√	√
	महामारी नियन्त्रण	उ.न.पा, रेडक्रस, जि. विपत् व्यवस्थापन समिति		√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	LEOC	√	√	√
पाचौ दिन	सम्भावित पराकम्पनको सूचना लिने	LEOC	√	√	√
	जनसमुदायमा सूचना प्रवाह गर्ने	LEOC	√	√	√
	खोज तथा उद्धार कार्यजारी राख्ने	सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, उ.न.पा	√	√	√

	पूर्व राहत वितरण पुगेन पुर्ण विवरण लिने र नपुग अवस्थामा राहतको व्यवस्था मिलाउने	LEOC उ.न.पा, रेडक्रस,सरोकारवाला निकाय,		√	√
	सुरक्षित पहिचान गरिएका स्थानमा सुरक्षा, स्वास्थ्य र अन्य टोली खटाउने, उपलब्ध गर्ने	LEOC उ.न.पा, रेडक्रस, सरोकारवाला निकाय,		√	√
	थप राहत आवश्यक पर्ने भएमा वितरण गर्ने	LEOC स्थानीय तह, रेडक्रस, सरोकारवाला निकाय,		√	√
	उद्धार कार्य गर्दा शव फेला परेमा नियमानुसारे व्यवस्थापन गर्ने	उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सरोकारवाला		√	√
	Trauma center परामर्श केन्द्रको व्यवस्था गर्ने	उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सरोकारवाला		√	√
	खानेपानी, सरसफाइ	उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सरोकारवाला		√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	LEOC		√	√
छैटौ दिन	सम्भावित पराकम्पनको सूचना र जानकारी लिने र जनसमुदायमा जानकारी गराउने	LDMC, LEOC विषयगत क्षेत्र		√	√
	सुरक्षित र असुरक्षित आवास, संरचनाको अवलोकन, अनुगमनगरी तथ्यांक राख्ने	LEOC उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सुरक्षा निकाय, रेडक्रस		√	√
	विषयगत क्षेत्रका निकायहरूको बैठक बस्ने र रणनीतिक तयार गर्ने	LDMC, LEOC विषयगत क्षेत्र		√	√
	सुरक्षित स्थानमा आवासको व्यवस्था गर्ने	LDMC, LEOC, विषयगत क्षेत्र, उ.न.पा,		√	√

	सरसफाइ व्यवस्थापन	उ.न.पा, खानेपानी सरसफाइ कार्यालय		√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	LEOC	√	√	√
सातौ दिन	विस्तृत सर्वेक्षणको समिक्षा र नामावलीको प्रकाशन	LDMC, LEOC		√	√
	क्षेत्रगत अगुवा निकाय निरन्तर क्रियाशिल हुने र समिक्षा गर्ने	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	नियमित खोज तथा उद्धार कार्य जारी	सुरक्षा निकाय, समुदाय अन्य सरोकारवाला निकाय		√	√
	शव व्यवस्थापन निन्तरता	सुरक्षा निकाय र समुदाय		√	√
	राहत सामग्री वितरण	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	स्वास्थ्य शिविर संचालन	स्वास्थ्य शाखा			√
	पहिचान गरिएको क्षेत्रहरुमा अस्थायी आवास	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय			√
	जोखिम तथा क्षमताको नक्सांकन र वार्गिकरण	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	न्यूनतम सेवा प्रवाहको पुर्नस्थापन	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	सामाजिक सुरक्षा	सुरक्षा निकाय र विषयगत क्षेत्र		√	√
	सामाजिक सुरक्षा	सुरक्षा निकाय र विषयगत क्षेत्र		√	√
	सूचना, शिक्षा र संच	LDMC, MEDIA		√	√
	मनोसामाजिक परामर्श सेवा	LDMC, महिला तथा बालवालीका शाखा		√	√
	नियमित समिक्षा र प्रतिवेदन	LDMC		√	√

अनुसूची २०
कार्यपालिका सदस्यहरुको विवरण

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/नगरपालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति :	गते/महिना/साल :

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपत्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकूल	
सदरमुकामबाट अनुमानित दुरी		

मृतकसंख्या	बेपत्तासंख्या	घाइते संख्या	जम्मा प्रभावित (अनुमानित घरघुरी संख्या) :	जम्मा विस्थापित (अनुमानित घरघुरी संख्या)
महिला :	महिला :	महिला :		
पुरुष :	पुरुष :	पुरुष :		
बालबालिका :	बालबालिका :	बालबालिका :		
अन्य :	अन्य :	अन्य :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

खोज तथा उद्धारको अवस्था	☐ भइरहेको ☐ नभएको ☐ उद्धार संख्या
-------------------------	--

विस्थापितहरू हाल वसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐ विद्यालय: संख्या ☐ सार्वजनिक भवन संख्या ☐ सडक छेउ संख्या ☐ वन क्षेत्र: संख्या ☐ आफन्त/छिमेकी: संख्या ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या
---	--

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत- जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सामान्य अवस्थामा यातायात सेवाको पहुँच ☐ छ ☐ छैन	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
---	--	--	----------------------------	---

नजिकै चालु हेलीप्याडको अवस्था

चालु
 अवरुद्ध
 छैन

संचार सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
विद्युत सेवा उपलब्ध	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
प्रभावित परिवारको संचित खाद्य सामग्री	☐ क्षति भएको (घरधुरी संख्या) ☐ क्षति नभएको (घरधुरी संख्या)
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या.....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्या:
सञ्चालित स्वास्थ्य सेवाकोलागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ ☐ उपलब्ध छैन
विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरूको संख्या

खानेपानीको आपूर्ति	☐ सुचारु (पर्याप्त) (संख्या: ...) ☐ अपर्याप्त (संख्या: ...) प्रभावित घरधुरी संख्या: ...
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) ☐ आंशिक क्षति (संख्या)
सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) ☐ आंशिक क्षति (संख्या)
सामुदायिक भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) ☐ आंशिक क्षति (संख्या)
कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल (विघा / रोपनी)
पशु चौपाया क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)
पंक्षी क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या) ☐ आंशिक क्षति (संख्या)

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या

विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरूको अनुमानित संख्या	
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (मर्यादा सामग्री (Dignity kit) अन्य सेवा आवश्यक.....)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरू	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरू - (जस्तै शैक्षिक तथा बालमैत्री स्थल (Child friendly space)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
अपांगता भएकाहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
असहाय/अशक्त विरामीको संख्या:	

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरूको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या ☐ आवश्यक नपर्ने	
खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री	☐ परिवार (Family) टेन्ट संख्या..... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ गुन्डी (म्याट्रेस) संख्या..... ☐ कम्बल संख्या..... ☐ कपडा संख्या..... ☐ भाडाकुडा संख्या..... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कट कतिजना)	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....कति जना ☐ पिउने पानी..... ☐ अन्य.....
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
लौञ्जिक हिंसा, यौन हिंसा	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
राहतकालागि नगद सहयोग गर्न उपयुक्त अवस्था	☐ छ ☐ छैन	

५ सूचना संकलनहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर :	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.	टोली प्रमुख				
२.	सदस्य				
३.	सदस्य				
४	सदस्य				

६ टोलीको थप Observation

७. फाराम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

१. एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।
२. विपद् भएको २४ घण्टा भित्र स्थानिय तह, सम्बन्धित वडा तथा नगरपालिकाका प्रतिनिधि, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।
३. टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसँग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । यस टोलीमा तालिम प्राप्त सदस्य सेवक समावेश समेत गरिन सक्नेछ ।
४. प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने
५. माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।